26

1976
AĞUSTOS

SAVAŞA KARŞI BARIŞ SÖMÜRÜYE VE ZULME KARŞI SAVAŞ

DİSK

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU AYLIK YAYINI

OKURLARIMIZA

İşçi sınıfımızın, onun ulusal ve demokratik, sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'in, egemen güçlere ve onların siyasal iktidarlarına karşı verdiği savaşım, 5 nci Genel Kurulumuzdan bu yana çok yönlü gelişmeler kaydetti. İşçi sınıfımız, bugün, emperyalizme karşı, onun yerli ortaklarına karşı, faşizme, sömürüye ve her türlü demokrasi dışı tutuma karşı; demokratik haklar, demokratik bir düzen ve bir adım olarak, demokratik ve halkçı bir iktidarın kurulması uğrunda çaba sarfediyor.

5 Eylül 1975 İzmir, 20 Eylül 1975 İstanbul ve 1 Mayıs gösterilerinden sonra, Genel Yas ilânı ile kaydedilen gelişmeler, işçi sınıfının, bugünkü iktidarın yerine geçecek demokratik bir hükümette, iktidarı paylaşmak olgunluğuna vardığını ispatladığı gibi, faşizme ve emperyalizme karşı, demokratik hedefler yönünde birliğin harcı, çimentosu olduğunu da ispatlamış bulunuyor.

İlerici, halktan yana bir iktidarın gerçekleştirilmesi, bugün, sadece işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın değil, işbirlikçi burjuvazinin dışında kalan bütün akımların da ortak isteği ve eylemidir. Bütün ilerici, yurtsever gençlik, aydın okurlarının istek ve eğilimleri bu yöndedir. Ancak bu akımların ortak bir eylembirliğine dönüşmediği acı bir gerçek olarak karşımızdadır.

DİSK, bu uğurda ve memleketimizin aydınlık yarınları içni mücadele içindedir. Egemen çevreler ve emperyalizm, sadece zora, şiddete ve ülkemizdeki egemenliklerini baskıya dayanarak, ya da elindeki basını, ideolojik şaşırtma araçlarıyla değil, kendisine karşı olan güçlerin genellikle sol akımların aralarındaki bölünmüşlüğü sayesinde de sürdürüyor. Bu bölünmüşlük, ülkemizin ve insanlarımızın gerçek çıkarları açısından büyük bir kaybımızı oluşturuyor. Buna gerici çevreler seviniyor, çanak tutuyor.

Onların bu tuzağından kurtulmak, ilerici güçler arasındaki iç çelişki ve çatışmalara bir son vermek, rehavetten sıyrılmak, bu güçler arasında bir ahenk ve eylem birliği yaratmak, ilericilerin başta gelen stratejik ödevi olmak zorundadır.

Bunun başta gelen şartı, yılların şartlanmaları üzerine kurulan tuzaklara düşmemek, sen ben kavgalarına son vermek, fikir ayrılıklarına ancak ideolojik plânda yürütmek, fakat politik ödünlerden korkmamak, kaçınmamak; ortak noktalar üzerinde durmak ve bu ortak noktaları güçlendirmek için aralıksız ve sabırlı bir çalışma yürütmektir.

DİSK, somut olaylar etrafında, örgütlü, bilinçli bir mücadele yürütürken, ilerici güçler arasındaki olumlu yaklaşmaları sağlayacak koşulları da yaratıyor.

Ülkemizin, insanlarımızın geleceği, böylesi olanakların iyi değerlendirilmesine bağlıdır.

Dergimiz, ergeç varılacak böylesi bir başarının gerçekleşebilmesine katkıda bulunmaya da çalışıyor.

DİSK Basın, Yayın
ve Tanıtma Dairesi

26

1976

AĞUSTOS

DİSK

İÇİNDEKİLER | SAYFA

İÇİNDEKİLER	SAYFA
Başyazı	2
İşçi Sınıfına ve Kamuoyuna DİSK'in Uyarısı	4
DİSK'in DGM'lere Karşı Verdiği Savaşımı İlerici Kuruluşlar Destekliyor	7
Savaş Çığlıkları Arasında Temel Atma Yarışı	10
Sermaye Basını İşçi Sınıfının Savaşımını Elbet Alkışlamıyacaktır	12
Barış Savaşımının Nedeni İnsanlığın Geleceğidir	15
Konferans Kararları Uygulanmalıdır	19
Olimpiyatlar ve Sosyalizmin Başarısı	24
Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği	28
Filistin Sorunu	30
Askeri Darbenin 3. Yılında Faşist Diktatörlük Lanetleniyor	32
Demokratik Kitle Örgütlerinden	45
DİSK ve Üye Sendikalar Olaylar Gelişimi	46
Ayın Yorumu	48

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına, Genel Başkan: KEMAL TÜRKLER ● Yazı İşleri Müdürü: Hüsnü DİLLİ ● İdare yeri: DİSK, Merter Sitesi, Sendikalar Binası, Aksaray/İSTANBUL ● Telefon: 25 89 68 ● Gönderilen yazı, resim vb. yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez ● Bağışlar için posta çeki No: 96 814 ● Dizgi: Alfabe Matbaası/27 97 49 ● Baskı: Öz-Akın Matbaası ● Film ve Montaj: *Tab Grafik* ● Son baskı tarihi: 18/10/976

BAŞYAZI

TEKELCİ SERMAYE ve MC'ye KARŞI DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN BİRLİĞİ

Türkiye ağır sanayii ve teknolojiyi emperyalist pazardan sağlamaktadır. Tüketim ve montaja yönelik bir sanayii ülkenin ekonomik bağımlılığını arttırmaktadır. Kalkınma nutukları ve temel atma törenleri, halkın iyi bir yaşam özlemini kıran bağımlılık ilişkilerini gizleyememektedir. Diğer yandan, **kapitalist-emperyalist sistemin artan iç çelişkileri ve bu çelişkilerin doğurduğu buhranın sonuçları geri ve çarpık bir kapitalist yapının egemen olduğu Türkiye'ye** fazlasıyla yansımaktadır.

Bağımlılık ve buhran koşulları içinde kapitalist tekelleşme hızlanmakta ve daha da hızlandırılmak istenmektedir. Bu nedenle, sermayenin yoğunlaşması, sermaye ve yatırımların merkezileşmesi gerekmektedir. Daha açıkçası: 1) Küçük ve orta sermaye tekelci sermaye tarafından yutulmalı; 2) Sömürü daha da aşırılaştırılmalıdır.

Kısa vadede aşırı kâr hedefine yönelik ve ağır sanayi, ileri teknoloji temelinden yoksun bir sanayileşme iç finansman ve kapitalist sistemin derin buhran koşullarında dış finansman zorluklarıyla karşı karşıyadır. Bu nedenle, küçük ve orta sermayenin yutulması ile sömürünün arttırılması girişimleri yoğunluk kazanmaktadır.

Ancak, bu girişimler tekelci güçlerle, tekel dışı güçler arasındaki çelişkileri keskinleştirmektedir. Madeni Eşya Sanayicileri Sendikaları ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun aldıkları kararlar bu yöndedir. DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER'in 26-9-1976 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan demeci bu gerçeği şöyle açıklamaktadır:

«Ücret, Fiyat ve Gelirler Kurulu» yasa tasarısı ücretlerin azami artış oranlarını saptama veya bunları durdurma (yani dondurma) kararı alma yetkisine sahip olacaktır. Böylece bu kurul sendikal mücadelenin tepesinde demoklesin kılıcı gibi sallanacak ve toplu sözleşmeleri anlamsız kılacağı için işçi kitlelerini örgütsüzlüğe itecektir. Böylesi bir ortamda dikey, yani İspanya'daki gibi resmi sendikaların kurulması kolaylaşacaktır. «Merkezi Toplu İş Sözleşme Kurulu» yasa tasarısıda, diğeri gibi sadece DİSK'i değil sendikal örgütlerin bir çoğunu tasfiyeye yöneliktir. Bu tasarıya göre «genel ve katman bütçeli idareler ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışan işçiler» adına toplu sözleşme yapma yetkisi «Başbakanlığa bağlı» bu kurul tarafından yapılacaktır. Yani iktidar, aynı zamanda sendikal görevini de üstlenecektir. Gerici-faşist karması bir iktidarın gönlünde yatan elbette faşist tipte sendikalar yaratmaktır.

İŞVERENLER TOPLU SÖZLEŞME DÜZENİNİ DEĞİŞTİRMEK İSTİYORLAR

İşverenler, bu yasa tasarılarının geleceğini beklemeden harekete geçmişlerdir. Örneğin MESS, işyerlerinin sendikalarla ayrı ayrı toplu sözleşme yapmaları yerine, sendikalararası sözleşme düzenini uygulamaya sokmak üzere kendisine üye işverenlerden yetki belgesi almaktadır. Hatta geçtiğimiz günlerde, bu protokolü imzalamayan 6 işyeri MESS'ten ihraç edilmiştir. Tekelci sermayenin bir ücret ve yan ödeme politikasını somutlarsak şu durumla karşılaşıyoruz. Saat ücretine 8 lira zam yapabilecek güçte olan büyük bir işyeriyle, 4 liradan fazla veremeyecek bir ikinci işyerini ele alalım. Ortak bir ücret politikası uygulandığında ve sözleşme sendikalararası olduğunda ortak ücret zammı 6 lira olarak ortaya çıkmaktadır. Böylesi bir zam büyük işyerinin yükünü hafifletirken diğer işyeri, tekelci kapitalizm koşullarında kaldıramayacağı bir yük altına girecektir. Zammı veremediği için, bir yandan üst örgütünün baskısı, diğer yandan da sendikanın başlatmak zorunda olduğu grevle karşılaşacaktır. Tekelci sermaye, büyük işverenler, böylece bir yandan küçük ve orta sermayeyi iflasa sürükleyip, onların sermaye ve pazarlarına el koyarken, aynı anda da fiili olarak ücret artışlarını frenleyecek ve greve zorladıkları sendikaların zayıflaması için uğraşacaklardır. Daha

açıkçası, sanayii işverenleri ve mali sermaye sömürü oranını ve fiyatları arttırmak yoluyla elde ettikleri aşırı kârla yetinmiyor, ücret artışlarını sınırlandırmak veya dondurmak suretiyle kârlarını daha da arttırmak istiyorlar. Ve bu girişimlerini de «ulusal ekonomi», «sanayı kalkınması» maskesiyle gizlemeye kalkışıyorlar.

Diğer yandan işçi eylemlerine karşı işverenlerin grev-dayanışma fonu ve aidatlarını arttırmaları küçük ve orta işverenlerin gücünü kırmaya ve tekelleşmeyi hızlandırmaya yönelik bir başka zorlayıcı girişimdir. Ne var ki, bazı istisnalar dışında, tekel dışı işletmeler, kendilerine, giderek, hiç bir yaşama hakkı tanımayacak bu tehditlerin kaynağı tekelci sermayeye karşı güçlü ve kararlı bir direnişe geçememişlerdir. Bu tereddüt devam ettikçe, tekelci sermaye yeni mevziler kazanacaktır.

İşçi sınıfı ve özellikle onun DİSK'te örgütlü kesimi kapitalist tekellere karşı, **iki yönlü** bir savaşımda kararlıdır. Bu savaşım; bir yandan aşırı sömürüye karşı, sömürü ve tekelci kârın sınırlandırılması yönünde gelişmektedir. Diğer yandan da, tekelci sermayenin sınırlı da olsa anti-sendikal ve anti-demokratik tutumuna, zorbalığına ve faşizm eğilimine karşı yükselmektedir. **Bu mücadele, tekelci ve tekel dışı güçler arası saflaşmayı iyice açığa çıkarmakta ve düzenlenen oyunları teşhir etmekte, yaratılan sis perdesini yırtmaktadır. Böylece işçi sınıfının DİSK dışındaki sendikalarda, özellikle Türk-İş içinde örgütlü kesimi de tekelci sömürüye ve zorbalığa karşı emekçiden yana bir düzer. ve demokrasi mücadelesine daha aktif bir şekilde katılmak için bu sendikaların yönetimlerini zorlamaktadır.**

Alabildiğine zorlayıcı bir şekilde hızlandırılmak istenen kapitalist tekelleşme süreci, sınıflar arası çelişki ve mücadeleyi keskinleştirmektedir. Bu koşullarda, tekelci sermaye sözcülerinin fiyatları ücret artışlarının yükselttiği, toplu sözleşme istemlerinin aşırı olduğu palavraları Türk-İş Yönetimini bile aldatamamaktadır. Geçen sayımızda, enflasyonu, hayat pahalılığını, işsizliği, yoksulluğu ve yokluğu tekelci sermayenin aşırı sömürü ve kâr hırsının yarattığını resmi rakamlarla açıklamıştık. Konfederasyonumuz yöneticileri de defalarca bu gerçekleri kamuoyuna yansıttılar.

Tüm bunlara, resmi verilere ve işçi sınıfının, emekçi halkın ağır yaşam koşullarına rağmen, MC'nin işçi sınıfı hareketıne, ilerici güçlerin demokrasi ve özgürlük savaşımına karşı artan saldırıları bir gerçeği bir kez daha vurgulamış oldu. MC'nin ekonomi politikası ve toplumsal hizmet anlayışı bütünüyle tekelci sermayenin çıkarlarına cevap vermektedir. Bu gerici politika 1977 genel seçimleri yaklaştıkça daha da azgınlaşmaktadır. Aşırı sağ ve tüm gerici güçler yeni bir 1973 Ekim'inin tekrarlanmaması için yoğun bir çaba harcıyorlar. Bilindiği gibi 12 Mart yıkımından sonra emekçi halkımızın önemli bir bölümü ve tüm ilerici, yurtsever güçler, **«Genel af ve demokratik hak ve özgürlükler»** istemleri etrafında birleşerek 1973 seçimlerinde tekelci sermayenin gerici ve demokrasi düşmanı güçlerine büyük bir darbe indirmişlerdi. Ancak, bu çıkışın atılgan ve ileri ekonomik, toplumsal ve siyasal dönüşümlerle beslenememiş olmasıyla işçi ve emekçi kitlelerin gerektiği gibi seferber edilmemesinden dolayı gerici siyasal örgütler MC koalisyonunu oluşturma olanağına kavuştular. Fakat, bir genel seçimden sonra ilk kez bir tek partiyle yönetimi eline geçiremeyen tekelci sermaye, 1977 seçimlerinde «güçlü bir iktidar» ve «siyasal istikrar» istiyor.

Kapitalist sistemin derin buhranını yakından hisseden ülkemizde büyük burjuvazi işveren önlemleri ve MC'nin bu doğrultudaki uygulamalarıyla sınıflar arası çelişki ve mücadeleyi alabildiğine keskinleştirdi. Bir yanda emperyalist sermayeyle bütünleşmiş küçük bir azınlık tüm zenginlikleri yağmalayarak kârını arttırıyor ve bu düzenin devamı için demokrasi düşmanlığını kanlı cinayetlere vardırıyor. Diğer yanda, yaşam ve çalışma koşulları gittikçe ağırlaşan, yoksullaşan geniş halk kitleleri, memurlar, teknik elemanlar bu düzenin sona ermesi için demokrasi savaşımını yükseltiyorlar. Mülksüzleşen küçük ve orta sermaye sahipleri tekellere karşı mücadelenin gerekliliğini daha iyi kavramaya başlıyor. Tekelci, gerici güçlerin ekonomik ve siyasal egemenliğine karşı toplumsal halk muhalefeti, 1977 seçimlerinde büyük sermayenin «güçlü iktidar» ın yerine, emekden yana bir «demokratik iktidar» ın oluşmasını istiyor. Bu muhalefet gittikçe genişliyor ve işçi sınıfının mücadelesi güçlendikçe daha da ilerliyor.

Bu nedenle, tekelci sermayenin bütünü adına büyük işverenler ve örgütleri, bir yandan MC'yi kullanıyorlar, diğer yandan da partilere ve iktidara güvensizliklerini belirtiyorlar. Çelişkili gibi görünen bu tutum aslında büyük burjuvazinin kısa ve uzun süreli politikasını belirliyor. MC, işçi sınıfının birleştiği ve diğer emekçi katmanları da kattığı ölçüde güçlenen bağımsızlık, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusundaki demokrasi ve anti-tekelci savaşımını var gücüyle bastırmaya, bölmeye çalışıyor. Yeni ve daha ileri bir 1973 başarısının yaklaşması, demokrasi mücadelesinin gelişmesi, tekelci ve demokratik güçlerin zaferi iki şeye bağlıdır:

1. MC + tekelci sermaye ve + düzmece sendikalar üçlüsünün saldırılarına karşı; demokratik, sendikal ve siyasal hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi için işçi sınıfının her düzeyde ve acil olarak güç ve eylem birliği.

2. DİSK'ten, bu mücadelenin en ön saflarında yer almakla birlikte, tek başına tüm toplumsal muhalefeti temsil etmesi beklenmemelidir. DİSK, faşizme özlem duyanlara karşı en geniş kitlelerin seferber edilmesi için gereken koşulları yaratmaya çalışmakta, sorumlu bir siyaset izlemektedir. Parlamento içi ve parlamento dışı tüm ilerici örgüt ve güçlerin de aynı sorumluluk ve kararlılıkta davranmaları gerekmektedir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa tasarısı karşısında alınacak tavır bu açıdan bir sınav niteliğinde olacaktır.

İŞÇİ SINIFINA VE KAMUOYUNA DİSK'İN UYARISI

● SERMAYE KODAMANLARI, DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ'NİN İŞÇİLERLE İLGİLİ OLMADIĞINI DURMAKSIZIN SÖYLEDİLER. BU UĞURDA TRT, SERMAYE YANLISI BASIN TAM KAPASİTE FAALİYETE GEÇİRİLDİ. HALKIMIZA YALANLAR KUSULDU. İŞÇİ SINIFIMIZ, ONUN ULUSAL VE DEMOKRATİK, SINIF VE KİTLE SENDİKAL ÖRGÜTÜ DİSK, İŞBİRLİKÇİ BÜYÜK BURJUVAZİNİN BU İDEOLOJİK SALDIRI KAMPANYASINA GÖĞÜS GERDİ. VAR GÜCÜYLE DOĞRULARI SAVUNDU. 1 MİLYON ADET BASILAN DİSK AJANSI, SENDİKALAR TARAFINDAN FABRİKA FABRİKA DAĞITILDI, DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KODAMAN SERMAYENİN «SINIF TAHAKKÜMÜNÜ» PEKİŞTİRİCİ BİR SIKIYÖNETİMSİZ SIKIYÖNETİM DEMEK OLDUĞU AÇIĞA VURULDU. BU ÇABAYA DEMOKRASİDEN YANA OLAN TÜM İLERİCİ, YURTSEVER KİŞİ VE ÖRGÜTLER DE KATILDILAR. DERGİMİZİN BU SAYISINDA, DİSK'İN, DGM'LER KONUSUNDA YAYINLADIĞI BİRİNCİ UYARIYI YAYINLIYORUZ.

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ "SIKIYÖNETİMSİZ SIKIYÖNETİM„ DEMEKTİR!..

Sermaye sınıflarının emriyle MC iktidarı Anayasa Mahkemesinin Ekim 1975'de iptal ettiği Devlet Güvenlik Mahkemesi yasasının yenisini Meclislere getiriyor. **DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİYLE MC İKTİDARININ İKİ AMACI VAR:**

a) Büyük sermayenin aşırı sömürü, aşırı kâr ve aşırı baskı düzenini pekiştirmek.

b) Bu düzene karşı mücadele eden işçi sınıfı hareketini, DİSK'i, tüm ilerici örgüt ve kişileri olağanüstü mahkemelerde yargılamak, susturmak, ezmek ve böylece halkın bilinçlenmesini önlemek.

1 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL, SİYASAL VE DÜŞÜNSEL MÜCADELESİNİ HEDEF ALIYOR.

DGM kurulduğu takdirde:

a) Ücretleri zamanında vermeyen işverene karşı her hangi bir eyleme girişen işçiler,

b) İşverenin kaba baskısına ve hakâretine karşı tepki gösteren işçiler,

c) Her hangi bir sendikal toplantıda işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda veya mevcut yasaları eleştiren temsilci, baştemsilci, diğer sendika yöneticileri ve konuşmacı üyeler,

d) Uygulanmayan toplu sözleşmenin uygulanması için işyerinde pasif direnme gösteren işçiler,

e) Yasal bir greve sokulan bir ajanın üzerinde bulunan veya kullandığı bir silâh yüzünden tüm grevci işçiler ve sendika yöneticileri,

f) İşyerine sahtecilikle sokulan sarı sendikalara karşı DİSK'i koruma mücadelesi veren işçiler,

g) İşten atılan veya saldırıya uğrayan arkadaşları için direnen işçiler,

h) Başka bir işyerindeki kardeşleriyle dayanışma içine giren işçiler,

i) Hiç bir neden göstermeden veya uydurma bir nedenle işverenin suçladığı işçiler,

j) MC iktidarının «milli güvenliğe aykırı» bulduğu grevlere katılan işçiler,

k) Herhangi bir nedenle, kısa süreli olsa da işi yavaşlatan veya üretimi durduran işçiler,

l) Sarı sendika komandolarının saldırısına karşı koyan işçiler,

m) Ve genel olarak 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt yasasıyla ilgili «suç» ların kapsamına giren işçiler,

tutuplanıp Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanacaklar.

İşçi sınıfının özgürce düşünme ve örgütlenme hakkını yasaklayan Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerinin daha sert ve süratli bir biçimde uygulanması DGM'nin önde gelen amaçları arasındadır.

2 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ SUÇU NE OLURSA OLSUN TÜM EMEKÇİ HALKIMIZI, TÜM İLERİCİ KİŞİ VE ÖRGÜTLERİ YARGILAYACAKTIR.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulduğu takdirde:

a) Suç olarak nitelenen herhangi bir işçi eylemini sözle veya basın-yayın yoluyla destekleyenler,

b) Bu gibi eylemlerle dayanışma içine giren işçiler, emekçiler, aydınlar, örgütler,

c) İşçi sınıfının bilinçlenmesi için çıkan tüm yayınlarda, yapılan konuşma ve toplantılarda, verilen demeçlerde, basılan bildirilerde suç unsuru bulunduğu iddia edildiği takdirde, bu suçu işleyen sendika yöneticileri, aydınlar, gazeteciler, yazarlar,

d) Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında bulunmasına rağmen, suç niteliğinde görülen herhangi bir yayında, gösteride bulunan siyasal parti yönetici ve üyeleri,

e) Bu sömürü, kâr ve baskı düzenine, siyasal iktidara karşı gösteride bulunan tüm örgüt yönetici ve üyeleri,

f) Kasıtlı ve maksatlı bir ihbar üzerine haberi olmadan kendisine ait olmayan posta, radyo, telefon gibi tüm haberleşme araç ve gereçleri üzerinde veya evinde yakalanan vatandaşlar hırsızlık suçundan,

g) Yasal bir gösteri veya toplantıda bir kişi veya küçük bir grubun kasıtlı bir şekilde olay çıkarması, bozgunculuk yapmasını bahane ederek bu gösteri veya toplantıyı düzenleyen yöneticiler ile bunlara katılanlar,

h) Demokratik kuruluşların genel kurullarında ajan veya bozguncuların önceden plânlanmış olaylar çıkarması nedeniyle, bu genel kurulu düzenleyen örgüt yönetici, üye ve delegeleri,

I) Genel olarak 12 Mart olağanüstü baskı döneminde anti-demokratik bir öze sokulan 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğü ile 1630 sayılı dernekler yasasının suç diye nitelediği davranışın içine girenler, özellikle ilerici örgüt ve kişiler,

Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanacaklar.

3 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ SİYASAL İKTİDARA BAĞIMLI MAHKEMELERDİR VE ANAYASAYA AYKIRIDIR.

DGM Anayasa'nın 7 nci maddesine aykırıdır. Bu maddeye göre: «Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.»

a) DGM hâkimleri siyasal iktidarın seçeceği hâkimler arasından atanacak ve böylece iktidar kendi politikasına uygun düşen kişileri seçmiş olacaktır.

b) Hâkimlerin görev süresi üç yılla sınırlandırılmıştır. Görevden alınmak korkusundan dolayı bu hâkimler tarafsız ve siyasal iktidara ters düşen doğru kararlar veremeyecektir.

c) DGM'de askeri hâkimler vardır. Terfi ve kıdem durumları, komutana bağlı olan bu hâkimlerin komutana ters düşen karar vermesi düşünülemez.

Hâkimleri siyasal iktidar tarafından seçilen ve hâkimlik güvencesi olmayan DGM, MC iktidarına bağımlıdır ve onun yerine gelecek diğer gerici iktidarlara da bağlı olacaktır. İktidarın suçladığı eylem ve düşünceleri yargılayacaktır.

DGM Anayasa'nın 32. maddesine de aykırıdır. Bu maddeye göre: «Bir kimseyi tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.»

Oysa:

a) DGM'nin kapsamına giren suçları işleyenler tâbi olduğu mahkemede değil, DGM'de yargılanacaklardır.

b) Bu nedenle, 32. maddeye rağmen, DGM «olağanüstü mahkemelerdir».

c) Bağlı olduğu şehirde DGM yoksa, suçlu görülen vatandaşlar en yakın DGM'de yargılanacaklardır.

4 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ KURULDUĞU TAKDİRDE MEVCUT MAHKEMELERİN YETKİSİ KALMAYACAK.

DGM'nin kapsamına girecek olan Türk Ceza Kanunu maddeleri, DGM yasa tasarısının 9. maddesinde şöyle gösterilmiştir:

MADDE 9. — Devlet Güvenlik Mahkemesinin görevine giren suçlar şunlardır.

A) Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 141 nci maddelerinde; 146 ilâ 157 nci maddesinde 163 ncü maddesinin bir, iki ve üçüncü fıkralarında ve 168, 169, 171 ve 172 nci maddelerinde yazılı suçlar.

B) Devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlendikleri ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirdikleri takdirde, aşağıda yazılı suçlar.

1 — Türk Ceza Kanununun 142, 143, 144, 145, 158, 159 ve 162 nci maddelerinde ve 163 ncü maddesinin dört, beş ve altıncı fıkralarında ve 164, 165, 166, 174, 179, 180, 188 nci maddelerinde, 191 nci maddenin ikinci fıkrasında, 193 ncü maddenin ikinci fıkrasında ve 201, 234, 235, 236, 241, 242, 254, 255, 256, 257, 258, 264, 271, 296 nci maddelerinde; 311 ilâ 315 nci maddelerinde; 369 ilâ 374 ncü maddelerinde; 376 ilâ 382 nci maddelerinde; 384 ilâ 388 nci maddelerinde; 390 ilâ 394 ncü maddelerinde: 401 ve 403 ncü

maddelerinde: 488 ilâ 452 nci maddelerinde; 464 ncü maddesinde: 495 ilâ 500 ncü maddelerinde; 512 ve 517 nci maddelerinde yazılı suçlar;

2 — Devlete ait posta, telgraf, telefon, radyo, telsiz ve televizyon gibi bilcümle haberleşme araç, gereç, tesis ve tellerine karşı işlenen hırsızlık suçları;

3 — 10.2.1963 tarih ve 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkında Kanunla, 15.7.1963 gün ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununda ve 22.11.1972 gün ve 1630 sayılı Dernekler Kanununda yazılı suçlarla, 10.7.1963 tarih ve 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkındaki Kanunun değişik 12 nci maddesinde yazılı suçlar;

Yukarıda belli edilen suçları işleyenler, bu suçların soruşturmalarında emirleri yapmayanların işledikleri suçlar, bunların suçlarına iştirak edenler, sıfat, meslek ve memuriyetleri ne olursa olsun Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanırlar.

Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatı ile görevleri ile ilgili suçlardan dolayı yargılayacağı kişilere ilişkin 44 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkında Kanunun 20 nci maddesinin 3 numaralı bendi hükümleri saklıdır.»

Aynı «suç» lara bakan mevcut mahkemelerin dışında DGM'nin kurulmak istenmesi ,olağan mahkemelerin halkın bilinçlenmesini engelleyemediğini gösteriyor. Böylece MC iktidarı, yetersiz gördüğü bu mahkemelerin hâkimlerine de yeterli güveni duymadığını göstermiş oluyor.

MC iktidarı, DGM'lerini kullanarak işçi sınıfının ve emekçi halkın bilinçlenmesi doğrultusunda yapılan çalışmaları daha süratli bir şekilde ve anında bastırmak istiyor.

5 — DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNDE SAVUNMA GÜVENCESİ ORTADAN KALDIRILMAKTADIR.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulduğu takdirde :

a) Mahkemenin hoşuna gitmeyen bir tutum içinde bulunan kişi, duruşmadan çıkartılarak, gıyabında karar verilebilecektir.

b) Mahkemeye ters gelen bir savunma yapan veya mahkemenin benimsemediği bir biçimde konuşan, davranan «sanık» avukatı duruşmadan çıkartılabilecektir.

c) Özellikle sendikal, siyasal ve düşünsel açıdan suç diye nitelenen davranışlar üzerinde ön soruşturma yapma hakkı, başta bu konular üzerinde uzmanlaşmış polis büroları olmak üzere, mahalli kolluk kuvvetlerine bırakılabilmektedir.

Böylece sanık sayılan kişi daha başında hukuk ve adalet kavramıyla ilgisi olmayan kişiler tarafından mahkûm edilmekte ve iktidara bağlı DGM tarafından cezalandırılabilmektedir.

6 — MC İKTİDARI DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİYLE EMEKÇİDEN YANA İLERİ DEMOKRATİK DÜZEN MÜCADELESİNİ EZMEK İSTİYOR.

Büyük sermaye, emrindeki MC iktidarını, sarı sendikaları, işgal altındaki TRT'yi ve kiralık faşist canileri kullanarak işçi sınıfı hareketini, DİSK'i, tüm ilerici örgütleri tasfiye etmek için Devlet Güvenlik Mahkemelerini kurdurmak istiyor.

DGM insanca bir yaşam, demokratik ve özgür bir düzen için mücadele verenleri, başta işçileri sermaye sınıflarının, işverenlerin eli kolu bağlı kölesi yapmak için kurulacaktır.

DGM «sıkıyönetimsiz sıkıyönetim» demektir.

Böyle bir ortamda sömürü ve baskı azgınlaşacak, faşist tipte yeni yasalar çıkartılarak, mevcut cezalar arttırılacaktır.

DİSK'in elini kolunu, sesini bağlamak demek, başta DİSK üyeleri olmak üzere işçi sınıfımızın hızla yoksullaşması ve karanlıklara gömülmesi demektir.

Haziran 1970'de de büyük sermayenin iktidarı DİSK'i tasfiye etmek için 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirmek istemişti. Ancak, işçi sınıfımız gösterdiği tepkiyle yapılan değişikliklerin Anayasa Mahkemesinde iptal edilmesini sağlamıştı. Ancak 274 sayılı sendikalar yasasını değiştirmek suretiyle DİSK'i ve DİSK üyesi sendikaları ortadan kaldırmayı başaramayanlar, bugün aynı amaçla bir başka yol denemektedirler. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması DİSK ve DİSK üyesi sendikaları yok etme amacına dayalıdır. Bugüne kadar işçi sınıfının, emekçi halkımızın sendikal, demokratik ve siyasal hareketini tehdit eden DGM kadar büyük bir tehlike görülmemiştir.

Biz DİSK olarak, en azından insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alan DGM yasa tasarısının Meclislerden çıkmasına karşı tüm hukukçuların, tüm ilerici Demokratik örgüt ve kişilerin demokratik ve Anayasal haklarını kullanmaya kararlı oldukları inancındayız.

1 — Devlet Güvenlik Mahkemeleri,

2 — DİSK'in örgütlü olduğu işyerlerindeki işçiler üzerinde yoğunlaşan faşist komando saldırıları,

3 — DİSK'e bağlı sendikalara toplu sözleşme yetkisi verilmemesi için gerekli yerlere gizli emir ve talimatların verilmiş olması,

4 — Halk hizmetinden kopuk ve MC iktidarının gerici, faşizan politikası doğrultusunda halkın şartlanması için yayın yapan TRT, **konularını, tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesi açısından görüşüp karara bağlamak amacıyla DİSK, tüm işçi kardeşlerimizi temsil etme durumunda olan ve DİSK Yürütme, Yönetim, Denetim ve Onur Kurullarıyla, DİSK üyesi sendikaların yürütme ve yönetim kurulları ve yurt çapındaki tüm temsilci ve baştemsilcilerinden oluşan DİSK Genel Temsilciler Meclisini toplantıya çağırmıştır.**

destek mesajları

DİSK'İN DGM'LERE KARŞI VERDİĞİ SAVAŞIMI İLERİCİ KURULUŞLAR DESTEKLİYOR

● **TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ, O'NUN ULUSAL VE DEMOKRATİK, SINIF VE KİTLE SENDİKAL ÖRGÜTÜ DİSK'İN BAŞTA OLMAK ÜZERE, TÜM İLERİCİ-YURTSEVER KİŞİ VE ÖRGÜTLERİN D. GÜVENLİK MAHKEMELERİNE KARŞI AÇTIKLARI SAVAŞIM, ULUSAL VE ULUSLARARASI PLANDA BÜYÜK DESTEK GÖRDÜ. BU GELİŞME, DEMOKRASİDEN VE İLERLEMEDEN YANA OLAN GÜÇLERİN YENİ BİR KAZANIMIDIR.**

● **DERGİMİZİN BU SAYISINDA YER ALAN DESTEK MESAJLARINI, GELECEK SAYILARIMIZDA DA YAYINLAMAYA DEVAM EDECEĞİZ. ULUSAL VE ULUSLARARASI İLERİCİ GÜÇLERİN BÖYLESİ SOMUT BİR ALANDA BULUŞMALARI, ONLARIN, ARALARINDAKİ GÜÇBİRLİĞİ KOŞULLARINI DA OLGUNLAŞTIRDI. MC'yi, ONA DESTEK OLAN EMPERYALİZMİ GERİLETTİ, SAFLARINDA GEDİKLER AÇTI VE ONLARIN HALK DÜŞMANI YÜZLERİ BİR KEZ DAHA TEŞHİR EDİLDİ.**

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU

Sn. Kemal TÜRKLER
DİSK Genel Başkanı

Dünya Sendikalar Federasyonu Sekreterliği, Türk hükümetinin, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurmak için yasa çıkarma girişimlerini şiddetle mahkum eder. Bu yasa tasarısının derhal geri alınmasını ve uluslararası sözleşmelere insan haklarına ve Türkiye Anayasası'na saygı gösterilmesini talep ediyoruz. Aksi halde Dünya Sendikalar Federasyonu, Uluslararası Çalışma Örgütü İLO nezdinde dava açacaktır. Dünya Sendikalar Federasyonu, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına karşı mücadelede DİSK'e tüm destek ve dayanışmasını iletir.

Kardeşçe selamlarımızla,

Pierre GENSOUS
DSF Genel Sekreteri

FRANSA GENEL-İŞ KONFEDERASYONU

Türk hükümeti, onayladığı taktirde «Devlet Güvenlik Mahkemeleri» nin mevcut sivil yargı organlarının yerini, iktidar ve askerlerin seçeceği hakimler tarafından oluşacak gerçek olağanüstü mahkemelerin almasını mümkün kılacağı bir yasa taslağını parlamentoya sunmak üzeredir.

Bir olağanüstü yargılama yetkisi, DİSK'i, DİSK militanları ve üye örgütlerini, Türkiye'deki tüm emekçileri ve ilerici güçleri hedeflemektedir.

Daha önce 1975 Ekim'inde, benzeri bir taslak Türk Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir; bu taslak doğal olarak, tüm uluslararası sözleşmelere aykırıydı.

Türk işçi ve halk hareketiyle özellikle zorlukla kazanılmış sendikal özgürlükler üzerindeki bu yeni tehdit karşısında, CGT Konfederal Bürosu, Türk hükümetinin bu yasa tasarısını bırakmasını isteyen 'bu yeni mücadele Türk emekçileri ve DİSK'le olan dayanışmalarını göstermeye çağırır.

Paris, 4 Ağustos 1976

Fransa Genel-İş Konfederasyonu CGT'nin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e çektiği telgraf:

Fahri Korutürk - Cumhurbaşkanı-ANKARA

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa taslağına ilişkin bilgiler üzerine harekete geçerek bu kurumların işçi sınıfı ve başta DİSK olmak üzere işçi sınıfı örgütleriyle tüm Türk ilerici güçlerine yönelik sonuçları üzerine olan endişemizi size bildirmek isteriz. En ilkel vatandaşlık haklarına yönelen bu girişim sadece uluslararası sözleşmelerle değil, Türk Anayasasıyla da çelişmektedir. Sizden ısrarla, ülkeniz demokratik örgütlerine ölümcül bir darbe vurabilecek ve ülkenizin siyasal ve moral otoritesine yönelecek bu olağanüstü mahkemelerden vazgeçilmesini istiyoruz.

CGT Konfederal Büro –

AVRUPA TÜRKİYELİ TOPLUMCULAR FEDERASYONU

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNE KARŞI BİRLEŞELİM!

Demirel Hükümeti, 12 Mart askeri rejiminden kalma Devlet Güvenlik Mahkemelerini (DGM) tekrar halkımıza dayatmak istiyor. Demirel, bu mahkemelerle yurdumuzda sıkıyönetim ilân etmeden sıkıyönetim uygulamayı amaçlıyor. Bugün Batı Avrupa'daki işçilerimizin ihtiyarlık ve sosyal güvenliği ile ilgili kanunlar olmak üzere birçok kanun tasarısı Mecliste beklerken, Demirel DGM Kanununu çıkartmak için Meclisi olağanüstü toplantıya çağırıyor. Cephe Hükümeti, bu anti-demokratik yasayla işçilerin, emekçi halkımızın ekmek, iş, barış ve özgürlük mücadelesini kırmak istiyor.

Yurdumuzda DGM ne karşı direniş büyüyor. Şimdiye kadar tüm ilerici Partiler ve Kuruluşlar başta DİSK olmak üzere birçok Sendikalar, Meslek Kuruluşları, Barolar Birliği, tanınmış Profesörler, Hukukçular ve bilim adamları DGM'ne karşı çıktılar, direneceklerini açıkladılar. DİSK, bu halk düşmanı yasaya karşı mücadele edeceğini bildirdi.

ATTF, yurt dışındaki tüm işçilerimizi DGM'ne karşı yürütülen mücadeleyi desteklemeye çağırır.

İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ

12 Mart faşizminin Milliyetçi Cephe uzantısını oluşturan güçler, işbirlikçi büyük burjuvazinin emriyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği DGM yasasının yerine yeni yasa çıkartmak için yoğun bir çabaya girişmişlerdir.

Eli kanlı MC iktidarının Devlet Güvenlik Mahkemelerine bu derece önem vermesinin esas amacı; işçi sınıfı hareketini, DİSK'i, tüm ilerici yurtsever örgütleri ve kişileri yıldırmak ve böylece emekçiden yana ileri demokratik düzen mücadelesini ezmektir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri işçi sınıfının yolunda yürüyen, ilerici gençlik hareketini bölmek onu emekçi halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinden soyutlamak, bireysel terörcü hareketlere, maceracı girişimlere itmek ve günümüz Türkiye'sinde aktif bir politik gücü eritmek için kurulmuştur.

Emekçi halkımız bilmektedir ki:

DGM sıkıyönetimsiz sıkıyönetim demektir.

DGM egemen sınıfların emekçi halkımıza karşı kurduğu sınıf mahkemeleridir.

DGM işçi sınıfının özgürce düşünme ve örgütlenme hakkını yasaklayan 141 ve 142 nci maddelerinin daha sert biçimde uygulanmasını amaçlıyan mahkemelerdir.

DGM bir çığ gibi büyüyen işçi sınıfı ve emekçi halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini engellemek için kurulmuş mahkemelerdir.

DGM ırkçı şöven baskıları yasalaştırmak için kurulmuş mahkemelerdir.

Fakat, başta işçi sınıfının devrimci örgütü DİSK olmak üzere tüm ulusal demokratik güçlerin eylem birliği; emperyalizme bağımlı işbirlikçi burjuvazinin bu son oyununu da bozacaktır.

İlerici Gençlik olarak Türkiye İşçi Sınıfının temsilcisi olan DİSK'in DGM yasasına karşı alacağı her türlü eyleminde yanında olduğumuzu belirtiriz.

İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ
Merkez Yön. Kurulu

TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI

10 TEMMUZ 1976

Sayın Kemal TÜRKLER
DİSK GENEL BAŞKANI

Türkiye işçi sınıfının temsilcisi olan örgütünüz, DGM'ler Yasasına karşı kesin savaşıma girilmesi konusunda 9 Temmuz günlü Genel Temsilciler Meclisi toplantısında aldığı yürüyüş, devrimci örgütlerle işbirliği ve genel greve gitme karar önerilerinden dolayı Türkiye Yazarlar Sendikası olarak işçi sınıfımızın bu davranışını sevinçle karşılar, her türlü eyleminde yanında olduğumuzu bir kez daha yürekten belirtiriz.

Ülkeyi sürekli bir sıkıyönetim düzeni altında tutmak amacını taşıyan MC'nin DGM Yasa Tasarısıyle faşizm yasallaştırılmak istenmektedir.

Emekten, eşitlikten, insan hak ve özgürlüklerinden yana tüm yazar, sanatçı ve düşünürlerin emekçilerin yandaşı olmasını, devrimci düşüncelerini halka yaymasını engellemeye çalışan egemen güçlerin bu son direnişi karşısında ergeç bozulacağına inancımız sonsuzdur.

Saygılarımızla,

Türkiye Yazarlar Sendikası
Yönetim Kurulu Adına
Genel Sekreter
Adnan ÖZYALÇINER

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ

20 TEMMUZ 1976

Ülkemizde bir süredir tırmanan faşizme yasal bir kılıf geçirmeyi amaçlayan gerici MC iktidarınca Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen DGM yasasının yenisinin meclislere getirilmesine karşı haklı direnişinizde İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ olarak yanınızda yer aldığımızı bildirir, işçi sınıfı hareketini, DİSK'i tüm ilerici örgüt ve kişileri olağanüstü mahkemelerde yargılayıp ezmeğe, gericiliğin zindanlarında çürütüp yok etmeğe ve tarihin ileriye doğru akışını ters yöne çevirmeye yeltenen çağdışı baskı ve sömürü düzeni ile mücadelenizde başarılar dileriz.

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU ADINA
BERİA ONGER

PAMUKBANK T.A.Ş MENSUPLARI SENDİKASI

İşbirlikçi sermaye sınıfı, emperyalizmle olan ilişkilerinin sonucu ülke ekonomimizde yarattıkları bunalımların yükünü, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımızın sırtına yüklemek istemektedirler.

Daha ileri bir sömürü ortamı yaratmak, çalışanlar üzerindeki egemenliklerini sürdürmek için demokratik hak ve özgürlüklerini plânlı bir biçimde yok etmeyi amaçlayan işbirlikçi sermaye ve onun sözcülüğünü yapan MC iktidarı, ne pahasına olursa olsun iktidarda kalabilmek isteğiyle faşist tırmanışını DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN tekrar kurulmasıyla yeni bir aşamaya ulaştırmak istemektedir.

Tümüyle siyasi iktidarlara bağımlı olarak kurulacak olan Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Anayasamızda öngörülen «mahkemelerin bağımsızlığı», «yargı birliği», «yargıç güvencesi» ve «savunma hakkı» ilkelerini de ortadan kaldırmaktadır. Bu mahkemelerin kurulmasıyla işçilerin serbestçe örgütlenmeleri, yasal haklarını almak ve demokratik kazanımlarını kullanmak için girişecekleri tüm eylemler engellenecek ve suç sayılacaktır.

Yalnızca tekelci sermayeye daha fazla sömürü ortamı yaratmaktan başka bir amacı olmayan Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı, demokratik kazanımlarımızı korumak, üyelerimizin hak ve çıkarlarını daha ileri boyutlara ulaştırmak için, başta Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) olmak üzere tüm ilerici demokratik örgütlerin bu konudaki mücadelelerini desteklediğimizi, kamuoyuna saygı ile duyururuz.

Saygılarımızla,

Genel Başkan
Aslan HİSLİ

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERİN BASINA ORTAK AÇIKLAMASI

7 TEMMUZ 1976

Sermaye sınıfının gerici siyasal iktidarı, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımızın yükselen mücadelesini bastırmak amacıyla giriştiği kanlı, terör ve baskının en önemli araçlarından biri olan Devlet Güvenlik Mahkemelerini, geçmişte çıkarılan yasası Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olmasına rağmen, yeni bir yasa tasarısını oldu bitti ile Meclislerden geçirerek yasallaştırmaya ve «sıkıyönetimsiz sıkıyönetimi» kurmaya çalışmaktadır.

Aşağıda adları bulunan demokratik kuruluşlar olarak bizler DİSK'in Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı mücadele çağrısını destekliyoruz. Bu sözde mahkemelerin kurulmasına karşı verilecek mücadelede tüm anti-faşist güçlerin eylem birliğinin gerekli olduğuna inandığımızı ve örgütlerimizin bu eylem birliğinin her zaman içinde olacağını halkımıza duyururuz.

TÖB-DER İSTANBUL ŞB. — TÜS-DER İSTANBUL ŞB. — TÜM-DER İSTANBUL ŞB. — TÜTED İSTANBUL ŞB. — TÜMAS İSTANBUL ŞB. — İSTANBUL'DA BULUNAN 11 MİMAR VE MÜHENDİS ODALARI MERKEZ ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLERİ.

SERMAYENİN TAKTİKLERİ

SAVAŞ ÇIĞLIKLARI ARASINDA TEMEL ATMA YARIŞI

«Temel atma» törenlerinden siyasi kazanç umma Türkiye burjuvazisinin partileri için öteden beri vazgeçemediği bir hastalık. Daha cumhuriyetin ilk yıllarında devlet fideliğinde müteahhit-kapitalistler palazlandırılırken, «demir ağlarla ördük anayurdu dört baştan» avazeleri altında, emekçi halk üzerinde demir pençesini aralıksız hissettiren tek parti iktidarı, temel atma, tesis açma törenleriyle kendine siyasi kazanç sağlama umudunu taşıyordu. Demokrat Parti iktidarı döneminde bu «çılgınlık» düzeyine ulaştı.

Bugün ise «çılgınlık ötesi» bir dönem yaşanıyor. Faşist baskıların pervasızca koyulaştırıldığı, ülkenin tüm demokrat, ileri güçleri üzerinde amansız bir kara terör estirildiği, siyasi örgütlenme özgürlüğü bir yana, ekonomik, demokratik örgütlenme özgürlüğünün bile hunharca çiğnendiği günümüzde yamalı bohça MC'nin iki büyük başı, AP Genel Başkanı Demirel ve MSP Genel Başkanı Erbakan bir temel atma yarışı içine girdiler.

Hora Sismik-1 gemisiyle Ege'de savaş çığlıkları yükseltilirken her ikisi de yurdu baştanbaşa tarıyor ve ayakbastıkları her ilde, her ilçede, hatta kasaba, bucak ve köyde bir «tesis» in temelini atıyorlar. Gazete sayfaları bu temel atma, tesis açma törenleri üzerine artık mizah sınırını da aşıp «hazin» olan haberlerle dolup taşıyor.

Gerek Erbakan'ın gerekse Demirel'in yalnızca 1 Temmuz - 6 Ağustos tarihleri arasında temellerini attıkları tesislerin tahmini maliyetleri günün cari fiyatlarıyla 13 milyar 815 milyon 400 bin lira. Bu rakam tek başına bu yarışın «çılgınlık ötesi» niteliğini açıklamağa yeterli.

Kaldı ki temeli atılan tesislerin organize sanayi bölgesi kurulması (Kırşehir, Kayseri, Niğde, Nevşehir, İstanbul, Yozgat, Ardahan), İmam Hatip Lisesi (Sorgun), Sosyal konut inşası (Kütahya, Bursa), Üniversite kurulması (Eskişehir, Bursa) gibi iç finansmanla halledilebilecek olanları bir yana geri kalanlarının tümü ağırlıklı olarak dış finansmana ihtiyaç duymaktadır. Üstelik bunlar motor fabrikası, takım tezgahları fabrikası, dişli ve aktarma organları fabrikası, elektronik sanayii fabrikası, dizel motorları fabrikası, amonyak ve sentetik gübre fabrikası gibi kilit sanayilerdir. Ağır sanayi kavramı ve kapsamı içine giren yatırımlardır.

...Ve Türkiye'nin net döviz rezervleri (yani dövizle ödenecek borçlar düşüldükten sonra kalan) 2 milyarı aşkın bir açıkla kapadı geçtiğimiz haftayı.

Yukarıdaki tabloyu kavramak için sanırız ekonomist olmağa ihtiyaç yok.

O zaman bir soru gelip dayatacaktır kendini: MC ne yapmak istiyor? Basit bir seçim yatırımı mı? Bir göz boyama, bir aldatmaca mı? İşsizliğin, yoksulluğun kavurucu baskısını omuzbaşlarında her geçen gün daha da ağır duyan geniş emekçi kitleleri ,temel atma törenleriyle uyutmak, hatta MC çevresinde kenetlenmelerini sağlamak mı?

Kuşkusuz evet. Ama kuşkusuz bundan ibaret değil.

CHP'nin başarısız kalan erken seçim girişimleri MC partilerini daha bir kenetlenmeğe iteledi. Ancak olağan seçim günü de gelip çattı. Türkiye'de egemen güçlerin iktidarı açık faşist bir düzeni göze almadıkça gelecek sonbaharda Türkiye'de genel seçimler yapılacak. Yani Türkiye önümüzdeki ilkbahardan itibaren seçim sathı maili'ne girecek. MC bu seçimlere tepeden tırnağa kana bulaşmış olarak giriyor. Sayıları yüzlerle ölçülen faşist cinayetlerin failleri belki polis dosyalarında «meçhul» ama, emekçi halkımızca malum. Katil biliniyor yani. Emekçi halkımız MC'yi oluşturan partilere 14 Ekim 1973 seçimlerinden çok daha sert bir demokratik tokadı vurma hazırlığı ve kararlılığında. Bunu MC de biliyor. Bilinmeyecek gibi değil zaten. MC'nin bir buçuk yıllık işgali boyunca alanlar, caddeler işçi sınıfının emekçilerin, tüm ilericilerin «faşizme geçit yok» haykırışıyla yankılandı. Faşist örgütlenme yurdun dört bir yanında halkın şiddetli uyanışının duvarlarına çarpıyor. Anti demokratik girişimler, DGM'lerle ilgili kanun tasarıları işçi sınıfının ve emekçi halkın karşı konulmaz tepkisiyle karşılaştı ve MC geri adım atmaya zorlandı.

Böyle bir ortamda MC için çıkar yol yok. Ama çıkmadık canda da umut var. MC öncelikle bu yolları arama çaba ve telaşında.

Ege'de, Türkiye ve Yunanistan halklarının barış denizi olması gereken bu iç denizde bu gün savaş çığlıkları yükseliyorsa bunun bir sebebi de Yunanistan ve Türkiye egemen sınıflarının anti-demokrat kesimlerinin iktidarlarını

uzatma çabasıdır. Şoven rüzgarlar estirilerek halkların dikkati sahte düşmanlar üzerine çekilmekte, çekilmek istenmekte, sömürünün, emperyalist bağımlılığın ve çarpık kapitalistleşmenin acıları morfinlenmek istenmektedir.

MC bununla da yetinmiyor. Ülke içinde bir temel atma furyası estirerek gözboyamacılığı son sınırlarına kadar zorluyor. Bu arada bir yıl önce faaliyete geçmiş tesislerin temelleri atılarak halka saygısızlıktan örnekler vermekten; ne 3. Beş Yıllık Plân'da, ne de 1976 programında bulunmayan tesislerin temelini atarak yasaları çiğnemekten, ekonomik anarşiyi körüklemekten perva etmiyor.

Amaç suçun örtülmesidir. Yüzlerce yurtseverin, devrimcinin kanı ile damgalanmış bir iktidarı emekçi kitlelere «şirin» gösterme çabasıdır.

Burada MSP lideri Erbakan'a özel bir yer ayırmak ve bu partinin hiç olmazsa bir kesiminde gözlenen anti-tekel tutumu da değerlendirmek gerekli görülebilir. Ancak tekelleşen, dışa bağımlı, çarpık bir kapitalizmin yarattığı acılara «gerici» bir tepki olarak ortaya çıkan, hiç olmazsa bir kesiminde bu tepki iyice belirginleşen MSP'yi, temel atma yarışmasında ayrı bir yere oturtup, çabalarında olumlu bir yan aramağa gerek görmüyoruz. Ağır sanayii kurmak istemek başka şeydir, kurmak başka şey. MSP'nin lider ve resmi sözcüleri «ağır sanayii kuracağız», «makina yapan makinalar», «fabrika yapan fabrikalar» kuracağız» edebiyatını dillerine sakız ettiler. Ne var ki bu sözlerde ciddiyetin zerresini bulmak kabil değil.

İç ve dış finansmanları temin edilmemiş, daha da önemlisi projeleri olmayan yüzlerce tesisin temelini atarak sanayileşme yolunda adım atılmadığı açıktır. Temel atma yarışının açık farklı galibi Erbakan, kendisinin ve partisinin «nevi şahsına münhasır» propaganda tekniğini uygulamaktadır sadece. Aşağıda Erbakan ve Demirel'in Temmuz 1976 içinde temelini attıkları «tesislerin» (!) listesini sunuyoruz. Liste ek bir yoruma ihtiyaç bırakmayacak kadar açık:

Erbakan: Traktör Fabrikası (Konya), Organize sanayi bölgesi (Kırşehir), Sümerbank konfeksiyon fabrikası (Kırşehir), MKE Takım sanayii fabrikası (Kırşehir), Organize sanayi bölgesi (Kayseri), Çimento fabrikası (Kayseri), Taksan takım fabrikası (Kayseri), Organize sanayi bölgesi (Niğde) Kamyon motoru sanayii fabrikası (Niğde), Organize sanayii bölgesi (Nevşehir), Aktarma organları fabrikası (Nevşehir), Dizel motorları fabrikası (Konya), Sümerbank bez fabrikası (Kahramanmaraş), Tekstil makinaları sanayii (Gaziantep), Küçük sanayi sitesi (İstanbul), Organize sanayi bölgesi (Yozgat), Buhar kazanı fabrikası (Yozgat), Gübre fabrikası (Sorgun/Yozgat), MKE ağır döküm fabrikası (Akdağmadeni/Yozgat), İmam Hatip Lisesi inşatı (Sorgun/Yozgat), Tumosan dişli fabrikası (Yozgat), Yibitaş çimento torba kâğıdı fabrikası (Yerköy/Yozgat), Elektronik sanayi fabrikası (Erzurum), Sümerbank ayakkabı fabrikası (İspir), Sümerbank şayak fabrikası (Tortum), Amonyak ve gübre tesisleri fabrikası (Balkaya/Kars), Küçük sanayi sitesi (Ardahan), Şeker fabrikası (Ağrı), Otomatik takım tezgahları fabrikası (Erzincan).

Demirel: Lokomotiv fabrikası (Eskişehir), Anadolu üniversitesi (Eskişehir), Bursa üniversitesi (Bursa inşaatı 1,5 yıldır sürüyor), Doğancı barajı (Bursa inşaatı 2 yıldır sürüyor. Belli başlı bölümleri tamamlandı), Sosyal konutlar (Bursa), Orman ve mensucat sanayii tesisleri (Simav/Kütahya), Kayaboğazı barajı (Tavşanlı/Kütahya) Sosyal konutlar (Kütahya).

Yukarıda dökümünü sunduğumuz tesislerden sadece Organize Sanayi Bölgeleri hakkında DPT'nin hazırlığı bulunmakta ve 3. Beş Yıllık Plânda bu konuya yer verilmektedir. Baraj ve Üniversite tesislerinin inşaı da 3. Beş Yıllık plânda yer almaktadır. **Geri kalan ve çoğu başlıbaşına birer ağır sanayi tesisi olan yatırımlar içinse ne DPT raporu bulunmaktadır, ne plânda yerleri vardır, ne de iç ya da dış finansmanları sağlanmıştır. Hatta büyük bir çoğunluğunun fizibilite etüdleri dahi bulunmamaktadır.**

MC'nin temel atma furyasının temelinde emekçi kitleleri uyutmak ve her geçen gün çözülen kitle desteklerini yeniden kazanma amacının yattığı açık. Ama sanıyoruz ki bundan ibaret değil. Şu anda spekülatif bir nitelik taşısa dahi, temeli atılan tesisler ve yönelimler gözönüne alınırsa emperyalist metropollerde tezgahlanan yeni bir saldırının ipuçlarını elde etmek mümkün.

Bugün Batı Alman kaynaklı finans gruplarının şampiyonluğunu yaptıkları yeni bir emperyalist strateji var. Anavatan'da yükselen işçi ücretlerinin ve uzak hammadde kaynaklarının yarattığı maliyet artışlarının etkisiyle emperyalist metropoller, sermaye ihracına yeni nitelikler verme yolundalar. Bu arada az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin belli başlı ihraç metalarından olan işgücünün, özellikle Avrupa'da yarattığı sosyal sorunları (emperyalistler açısından problem) çözümlemek amacıyla, başta Alman sermayesi olmak üzere, emperyalist finans grupları yatırımlarını bu ülkelere yöneltmek eğilimindeler.

Türkiye'yi ziyaret eden Batı Alman Başbakanı Schmidt ve gene yarı-resmi bir ziyaret yapan Willy Brandt bunu açıkça ifade ettiler. Zengin hammadde kaynakları, hızla endüstriyel bitkiler üretimine yönelen (pamuk vb.) tarımı ve ucuz işgücü ile Türkiye şimdi bu emperyalist mihrakların ağzının suyunu akıtan bir av alanı oluyor. AET bütünlüğünde dev bir denge politikasını yürütmek görevini üstlenmişe benzeyen Batı Alman sermayesi bunu açıkça ilân ediyor.

Ülke içinde yurtseverleri, demokratları sindirebilmek, toplumsal ve siyasal uyanışı gemleyebilmek için hunhar ve kanlı bir faşizan baskı yöntemine süreklilik kazandıran MCnin bir görevi de Türkiye'yi emperyalizme daha da bağımlı, kaynakları ve servetleri daha da yağma edilen bir ülke haline getirmek değil mi? **Plânsız, programsız ve pervazsız temel atma furyası, bu rezil yönelimin emrivakilerini oluşturmak için de kullanıyor.**

Tutar mı? Nasreddin Hoca'nın gölü yoğurt mayasını tuttuğu zaman, evet...

TERCÜMAN GAZETESİ ÖRNEĞİ

SERMAYE BASINI İŞÇİ SINIFI SAVAŞIMINI ELBET ALKIŞLAMIYACAKTIR

Zam olmayacak diyorlar. Oysa, 1976'nın ilk ayındaki fiyat artışları, geçen yılın aynı dönemine oranla iki misli arttı. Trilyonluk yatırımlardan sözedenler, finansman kaynaklarını gösteremiyorlar. Döviz rezervleri sıfırın altına düşerken işçi dövizleri devamlı bir düşüş gösteriyor ve dış ticaret açığı durmadan artıyor. Sosyal refahın lâfını edenler emekçi halkımızın büyük bir çoğunluğunu sosyal güvenlikten yoksun bırakıyorlaı. Bağımsız bir ülkeden dem vuranlar Amerikan şantajına boyun eğerek topraklarımızı ABD emperyalizmine peşkeş çekiyorlar. Hukuk devleti maskesi takanlar faşist saldırı ve cinayetleri kışkırtıyorlar. Barış adı altında, komşularımız olan sosyalist ülkelere karşı düşmanlık propagandası yapıyor ve bölgede gerginliği artırıcı bir politika izliyorlar.

Her açıdan iç ve dış politikada tam bir açmaz içinde olan MC yapmadıklarını yapar görünmek, beceriksizlik ve iç çelişkilerini gizlemek için yoğun bir ideolojik kampanya yürütüyor. Bu propagandayı öncelikle toplumsal halk muhalefetinin başını çeken güçlere, ilerici örgütlere karşı yönelterek, kamuoyunun tepkisini ters yöne aktarmak ve daralan kitle tabanını genişletmek istiyor. Bu amaçla, işgal ettiği TRT'yi ve sermayenin denetimindeki bazı günlük gazeteleri kullanıyor. 1977 genel seçimlerine bir yıl gibi kısa bir süre kala, özellikle işçi sınıfı ve onun gerçek sendikal örgütü DİSK ile DİSK'in ilişkileri üzerinde yoğunlaşan bu ideolojik saldırı özel ve daha somut bir anlam kazanıyor.

8 Temmuz 1976 tarihli bazı gazetelerin manşetlerinde şu haber yer aldı: «CHP DİSK'in himayesine girmek için çabalıyor!» MC'nin en yetkili kişisinin bir çağrı niteliği taşıyan bu sözlerinin altında yatan işareti kavrayan gerici basın-yayın DİSK'e karşı yoğun bir yaylım ateşini başlattı. Amerikan silâhlarıyla donatılmış bu topçu birliğinin kurmaylığını, anti-komünizm ticaretiyle zenginleşen ve sermaye çevreleriyle çok sıkı ve yakın ilişkileri olduğu bilinen Tercüman Gazetesi yapıyordu.

TERCÜMAN'IN DİSK KORKUSU

Tercüman Gazetesi'nin DİSK'e karşı tutumu yeni değildir. Yıllardır işçi sınıfının ilerici sendikalarda örgütlenerek sınıf bilincine varmasını engellemek için üstüne düşen görevi yapan Tercüman Gazetesi'nin DİSK politikası, önceleri DİSK'i kitleselleşemeyen dar bir kadro hareketi şeklinde göstermeye yönelikti. Ancak, son zamanlarda, özellikle V. Genel Kurul'dan bu yana ve en somut olarak da geçtiğimiz haftalarda Tercüman'ın DİSK'e bakış açısı sınıfsal temelde değişmese de biçimsel ve taktiksel açıdan gözle görülür değişikliklere uğradı.

DİSK'e karşı saldırının kalemşörlüğünü yapan «?» Refik Sönmezsoy 23 Temmuz 1976 tarihli Tercüman Gazetesinde DİSK'i işçi sınıfı üzerinde etkisiz gösterip, «DİSK'in rengi milletimizce bilinen bayrağı» derken, sadece bir hafta sonraki 30 Temmuz tarihli gazetesinde «DİSK, Türk işçi kesiminin bir kuruluşudur», «DİSK yöneticilerinin tutum ve davranışları, program ve eylemleri, Türk milletinin menfaatleri doğrultusundadır» diyerek kendi kendini yalanlamakta ve işçi sınıfı düşmanlığını iyice açığa vurmaktadır.

Tercüman Gazetesi, hemen her gün sayfalarından anti- DİSK propagandasına geniş yer vermekle DİSK'in gücünün hızla arttığını ve yukarıda belirttiğimiz gibi siyasal güçler dengesinin emekçi halk ve demokrasi mücadelesi lehine hızla değiştiğini kabul etmek zorunda kalmıştır.

DİSK'in tabanı hızla genişliyor, etkisi Türkiye çapında yaygınlaşıyor ve DİSK üyesi işçi kitleleri hızla bilinçlenerek DİSK'in koyduğu ve desteklediği hedefler doğrultusunda daha kararlı siyasal tavırlara giriyorlar. DİSK'in V. Genel Kurul 33 nolu kararında vurgulanan «CHP ile de güçbirliği» anlayışına temel olan nedenler daha iyi kavranıyor ve bu «güçbirliği» somut mücadele içinde, ilkeli bir biçimde yol alıyor. Tekelci sermayenin ideolojik sözcüsü Tercüman Gazetesi de, DİSK'in, örgütsel bağımsızlık, ideolojik farklılıklara saygı ve anti-faşist mücadele temeli üzerinde geliştirdiği «CHP ile de güçbirliği» nin MC partilerine ve bu anti-demokratik düzene vuracağı darbeden korkuyor.

Bu nedenle Tercüman Gazatesi MC'den ve özellikle «büyük Türkiye'nin mimarı» ndan aldığı emirlerle işçi sınıfının DİSK'te sendikal birliği ve DİSK'in «CHP ile de güçbirliği » ni önlemek için her türlü yalanı ve anti-komünizmin en ilkel ve kocamış yöntemlerini kullanıyor.

TERCÜMAN GÖZÜYLE DİSK VE DGM

«DİSK ve ona bağlı sendika yöneticilerinin, bu kanuna direnmeleri tabiidir. Çünkü, DİSK'i ayakta tutanların kimlikleri bugün açıklıkla, kamuoyunun ve işçi kesiminin malûmudur. Sınıf mücadelesi yolu ile işçi-işveren ilişkilerinde po-

Tüm kapitalist ülkelerde, büyük burjuvazi, egemenliğini ve iktidarını sürdürmek için radyodan, televizyondan, basından sonuna kadar yararlanır. Hatta nice gazete patronları, o ülkenin ekonomik, siyasal gelişmesini belirleyen küçücük bir azınlığın içinde yer alırlar. Kapitalistler tarafından çıkartılan veya desteklenen yayın organları, sömürü düzeninin sürmesini sağlayabilmek için geniş bir okur kitlesini elde etmek zorundadırlar. Magazin ilâveleri, spor sayfaları, kuponlar... arasında sermaye sınıfının fikirleri telkin edilir, işçi sınıfı mücadelesi ile savaşılır.

litik hedefe varıncaya kadar uyuşmazlık öneren bu işçi konfederasyonu», «Mahkemelerin görevleri arasında Türk işçi hareketinin gelişmesini frenleyecek tedbirler bulunmadığı halde...».

Bu satırların yer aldığı 23 Temmuz tarihli Tercüman Gazetesinde «yazar» R. Sönmezsoy bir yandan DGM'yi savunmakta, aynı anda DİSK'i parçalamaya çalışmaktadır. Şunu hemen belirtelim ki, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulmasına karşı olduğunu tüm DİSK topluluğu 9 Temmuz günü Genel Temsilciler Meclisinde duyurmuştur. Bu nedenle «DİSK yöneticileri» ve «işçi kesimi» şeklinde bölücülük yapma girişimlerini herkesten önce **DİSK bütünü mahkûm** etmiştir. 1 Mayıs günü yüzbinlerin yanıtı DİSK'i parçalama girişimlerine indirilmiş büyük bir tokattır.

Yazar, DGM'nin işçi hareketiyle ilgisi olmadığını söylerken MC'nin Türkçe bilmez lideriyle aynı ağzı konuşmakta ve yalan söylemektedir.

DİSK, yöneticisi ve tüm üyeleriyle, tüm ilerici kuruluşların da desteğini alarak bir bütün halinde DGM'yi «sıkıyönetimsiz sıkıyönetim» ve sınıf mahkemeleri olarak nitelemiştir. Refik Sönmezsoy istediği kadar «DİSK'i ayakta tutanları» bir «Grup» olarak nitelesin, DİSK, artık «ayakta durma» aşamasını çoktan aşmış ve gücü 500 bin üyesinin ötesinde ulusal çapta yaygınlaşmıştır.

TERCÜMAN GÖZÜYLE KIBRIS, DSF VE DİSK

27 Temmuz 1976 tarihli Tercüman Gazetesinin manşetinde şunlar yer alıyordu: «Müthiş bir belgeyi açıklıyoruz. DİSK, Kıbrıs için komünistlerle aynı görüşü paylaşıyor». Bu yazıyla Tercüman Gazetesi ve yazının sahibi Refik Sönmezsoy ilerici işçi hareketiyle demokrasi düşmanlığının en muhteşem örneğini vermiş ve şovenizmin doruğuna ulaşmıştır. DİSK, bu tezvilat ve yalan kampanyası karşısında şaşırmamıştır. Çünkü, tüm varlığını dünya çapında çökmekte olan emperyalist sistemin ülkemizdeki uzantıları olan tekelci sermayeye adamış olan bu gerici ideologların bilgi dağarcıklarında barış, dostluk ve dayanışma sözcükleri yer almamaktadır.

1 — Tercüman Gazetesi bu yazıda «Dünya Komünist İşçi Konfederasyonu» veya «Dünya Komünist İşçi Sendikaları Konfederasyonu», demekle yalan söylüyor. Çünkü:

a) Fransızca baş harfleri FSM, İngilizce baş harfleri WFTU olan bu kuruluşun açık adı Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) dur.

b) 1945 yılında kurulan DSF, tüm Avrupa, Amerika, Afrika ve Asya ülkelerinden bir çok ulusal konfederasyona üye olan toplam 163 milyon işçiyi temsil etmektedir. DSF yönetiminden bu ulusal sendikal örgütlerin yönetici ve üyelerine dek, siyasal görüş ve dinsel inançlar çok çeşitlidir. Ayrıca, DSF, bir siyasal parti değil, uluslararası düzeyde bir sendikal örgüttür. Bildiğimiz kadarıyla DSF'nin herhangi bir yayını veya yöneticisinin konuşmasında komünizmi öven veya yeren bir tek kelime yoktur. Eğer bulabilirse Tercüman Gazetesi yayınlamakta gecikmesin.

2 — «PEO'nun, WFTU'nun dolayısıyla DİSK'in Kıbrıs'ta istedikleri nelerdir» diyen Tercüman Gazetesi yalan söylüyor. Çünkü:

a) DİSK'in bugüne dek PEO, açık adıyla...... ve DSF ile resmi herhangi bir görüşmesi veya açıklaması olmamıştır. DİSK, PEO veya DSF ile istediği anda, istediği konuları, istediği şekilde görüşür. Bunu ne Tercüman Gazetesi, ne de sermaye sınıfları ve onların iktidarı engelleyebilir. Kaldı ki, eğer bugün PEO sadece Kıbrıs'lı Rum işçilerin sendikal örgütüyle, bunun sorumlusu iki toplumun barış ve dostluk içinde bir arada yaşamasını engelleyen emperyalist, militarist ve gerici çevrelerdir. Tercüman Gazetesi savunduğu görüşlerle Kıbrıs'ın Türk ve Rum toplumları arasında düşmanlık tohumlarının yeşermesine katkıda bulunmaktadır.

b) Tercüman Gazetesi Fransızca kısa adı CISL, İngilizce kısa a-

dı ICFTU'yu, «Hür Dünya İşçileri Konfederasyonu» şeklinde tanıtarak gerçeği bilinçlice tahrif ediyor. Çünkü bu kuruluşun açık adı «Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu» dur. Bu örgüte göre, örneğin Fransa işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olan CGT «hür» değildir.

Tercüman Gazetesi «Hür dünya işçileri» diyerek hür olan ve olmayan dünya diye düşmanca bir ayrım yapıyor. Bu gazeteye göre «hür dünya» kapitalist - emperyalist sistemdir. Yani, ABD, onbinlerce insanın öldürüldüğü, işkence edildiği, tutuklandığı Şili, Bolivya, Brezilya, İspanya, durmadan silahlanan Federal Almanya, gittikçe otoriterleşen Fransa'dır. Tercüman Gazetesine göre sosyalist sistem «hür dünya» değildir. Vietnam, Angola, Laos, Kamboç, Mozambik, Gine'de halklar sosyalizmi seçerek hangi dünyanın özgür, olup olmadığını göstermişlerdir.

Tercüman Gazetesi'nin yaptığı bu ayrım Türkiye hükümetinin de imzaladığı Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararlarını sabote etmektedir. Çünkü bu kararlar, toplumsal sistemleri farklı ülkelerin barış içinde birarada yaşayabileceğini kabul etmekle Tercümanın hâlâ savunduğu soğuk savaşı mahkûm etmiştir.

c) DİSK, hiç bir uluslararası kuruluşa bağlı değildir ve burjuvaziden örgütsel bağımsızlığını sonuna dek korur. DİSK, uluslararası bir sendikal örgütle ilişki kurmak veya bütünleşmek konusunda elbette sınıf ve kitle sendikacılığı çizgisi doğrultusunda davranacaktır.

d) DİSK'in Kıbrıs konusundaki görüşleri bellidir.

e) DİSK'in WFTU (DSF)'nin kongresine katıldığı iddiasıyla Tercüman bir kez daha yalan söylemektedir. DİSK, DSF'nin hiç bir Kongresine katılmamıştır. Ayrıca, gerekli gördüğü anda DİSK'in DSF'nin veya bir başka uluslararası sendikal, demokratik kuruluşun kongresine katılmasını Tercüman'ın anti-komünizm kusan yalanları, ne de bir başka çevre önleyebilir. DİSK, ulusal ve uluslararası düzeyde işçi sınıfının sendikal birliğini savunan bir örgüttür.

Kıbrıs'ın Rum toplumuna ve Yunanistan halkına karşı küfreden Tercüman Gazetesi halklar arası düşmanlık duyguları yaratarak, halkların emperyalizm, faşizm, siyonizm ve gericiliğe karşı ortak mücadelesini bölmeye, parçalamaya çalışan, Orta-Doğu'da her an bir savaş çıkartmaya hazırlanan, silahlanmayı kışkırtarak gerginliği arttıran barışın baş düşmanı Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun saldırgan militarist çevrelerinin ekmeğine yağ sürmekte ve onların gözüne girmektedir.

1 Mayıs tarihsel gösterisinde «Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz» sloganını atan DİSK hangi ulus ve ırktan olursa olsun tüm halkların birlik, dayanışma ve dostluğundan, barıştan yanadır. DİSK'in bu ilkesi, her şeyden önce komşularımız olan ülke halkları ve ülkemizin içinde yer aldığı tüm Avrupa ve Orta-Doğu halkları için geçerlidir.

Ulusal Kurtuluş Savaşımızda Yunan ordularına karşı savaştık. Bu, işgalci ordulara karşı ulusal bağımsızlık için verilen haklı bir savaştı. Fakat, biz hiç bir zaman Yunan halkına karşı savaşmadık. Kurtuluş savaşında hedef Yunan halkı değil, emperyalist devletlerin ülkemizi işgal etmek için kullandıkları işbirlikçi Yunan sermaye iktidarının Anadolu'ya sürdüğü saldırgan güçlerdi.

Kıbrıs'ta da uzun yıllar bir arada yaşayan iki toplumun arasına düşmanlık duygularını sokan, bu amaçla her iki kesimde faşist çeteleri örgütleyen güçler Amerikan ve İngiliz emperyalist güçleridir. NATO'dur, Türk ve Yunan büyük burjuvazisidir. Kıbrıs'ın bugünkü sorumlu olanları da, Kıbrıs taki Türk ve Rum ilericileri öldürten bu çevrelerdir.

DİSK, Kıbrıs sorununun Kıbrıs'ın bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü, tarafsızlığı, barış, demokrasi ve her iki toplumun karşılıklı çıkarlarına saygı temeli üzerinde çözümlenebileceği inancındadır. Bu sorun, sadece Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'ı değil, bölgede sürekli, kalıcı ve adil bir barış isteyen tüm ülkeleri de ilgilendirmektedir.

DİSK düşmanlığını en ilkel yalanlarla sürdüren Tercüman, yine Refik Sönmezsoy kalemiyle 30 Temmuz tarihli sayısında taktiksel bir manevrayla DİSK'in yanında yer alır görünmeye kalkışmıştır. Yazısında şöyle demektedir Sönmezsoy: «DİSK yöneticilerinin tutum ve davranışları, program ve davranışları, program ve eylemleri, Türk milletinin menfaatleri doğrultusundadır. DİSK, Türk işçi kesiminin bir kuruluşudur», «... gibi, bu kabil çirkin iddiaları kabul etmeyeceklerini ümit ettiğimiz DİSK yöneticilerinin».

DİSK yöneticilerinin tutum ve davranışlarını, yani konuşmalarını, demeçlerini, görüşlerini, program ve eylemlerini, yani, DİSK Genel Kurul ve yetkili organ kararlarını, bu doğrultuda yapılan eylemleri «Türk Milletinin menfaatleri doğrultusunda» bulduğunu açık olarak belirten «yazarın» o halde:

— Eylül 1975'de yapılan demokratik hak ve özgürlükler için mücadele mitinglerini,

— V. Genel Kurulumuzun aldığı kararları ve bu arada DİSK'in CHP ve diğer ilerici örgütlerle olan ilişkilerini,

— 1 Mayıs gösterisini,

— DGM'ye karşı DİSK'in tutumunu desteklemesi gerekir. Hayır! «Yazar» ve ait olduğu gazete, bize göre, işçi sınıfı ve halkımızdan yana hiç bir görüş ve eylemi desteklememektedir. Aynı yazının diğer bölümlerinde bu açıkça görülmektedir. Yazar DİSK yöneticileri, DİSK tabanı ile yönetimi arasında çelişki yaratarak DİSK'i parçalamayı ve DİSK'i CHP'ye, CHP'i DİSK'e karşı çıkarmaya çalışıp demokratik güçbirliğini çözmeyi amaçlamaktadır.

Tekrar edelim. Tercüman'ın sermayeden aldığı emirlerle giriştiği bu çürümüş ideolojik saldırı sökmeyecektir.

DİSK yönetimi ile tabanı arasındaki, tabanın söz ve karar sahibi olması temeline dayalı ilişkiler her gün daha da güçlenecek ve bu gelişim yeni işçi kitlelerinin DİSK saflarında toplanmasını hızlandıracaktır.

Tercüman'ın korktuğu bu gelişimi durdurmak içindir ki DGM'ler yeniden kurulmak ve ilerici hareket bastırılmak istenmektedir.

SAVAŞ, BARIŞ VE İŞÇİ SINIFI

BARIŞ SAVAŞIMININ NEDENİ İNSANLIĞIN GELECEĞİDİR !

DİSK, Türkiye işçi sınıfımızın, sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak, her zaman ve her yerde «barış» için mücadeleyi başa almıştır. Çünkü barış için mücadele emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı mücadele demektir. Dergimiz, DİSK 5 nci Genel Kurulu ardından yeniden başladığı yayın hayatında «Barış» konusuna önem vermiş, tüm ilerici güçlere, emekçilere, politikacılara, öğrencilere, hukukçulara ve örgütlere, devamlı, demokratik ve adil bir barış uğrunda mücadelenin gereğine dikkat çekmiştir.

Günümüz dünyasında, bu kesin tarihsel anda, hepimize düşen büyük bir görev vardır. Bütün barışsever ve ilerici insanlığın yürüttüğü eylemlerin bir sonucu olarak, bu dönemde soğuk harpten uluslararası gerginliğin azaltılmasına değin bir gelişme hız alıyor, barış içinde yanyana yaşama ilkesinin tam olarak hayata uygulanması için olanaklar, yeni perspektifler artıyor.

Bu hedeflere ulaşılabilmesi için, tarihin çarkını geri döndürmek, uluslararası gerginliğin azaltılmasını engellemek ve ülkeler ile halklar arasına düşmanlık ve güvensizlik tohumları ekmek için soğuk harp dönemindekine benzer kampanyalar örgütlemek amacıyla her çareye başvuran emperyalizme, içte ve dıştaki gerici ve tutucu güçlere karşı savaşım (mücadele) güçlendirilmelidir.

Türkiye'de, tüm demokrasiden ve ilerlemeden yana olan kişiler, örgütler olarak bizler, dünyadaki ilerici, barışçı güçlerin, aralarındaki artan işbirliği ve birliğe katılmak; militarizme, saldırı politikasına, harp tehlikesine karşı, devamlı, demokratik ve adaletli bir barış uğrunda yürütülen savaşıma omuz vermek zorundayız.

Önümüzde yeni perspektifler, olanaklar bulunuyor. Yeryüzünde yaşayan insanların özlemlerini dile getiren, bu uğurda savaşan dünya ilerici ve barışçı güçlerinin, güvenilir bir barışı gerçekleştirme olanakları, güçleri vardır.

Bu uğurda 128 uluslararası ve 1100 ulusal barış örgütü, diğer siyasi, dini, ekonomik ve toplumsal ilerici örgütler mücadele veriyor. Dünya Barış Hareketi böylesi muazzam boyutlara ulaşmıştır.

Ülkemizde, daha 1950'lerde, barış için mücadele veren, bu uğurda çaba harcayanların gerçekleştirdiği **Barışseverler Derneği**'nin kurucularına, sempatizanlarına ve üyelerine yapılan baskılar unutulmadı. Barışseverlerin, Türkiye'de parlayan barış kıvılcımı zindanlarda söndürülmek istendi. Barışı ifade eden «Beyaz Güvercin» avına çıkıldı, beyaz güvercin çizen ressamlar hapse atıldı, beyaz güvercin basılı kartpostalların yurda girmesi bile yasaklandı.. Türkiye'de barış savaşımı, işte böylesi iç ve dış gericiliğe, onların dayattığı baskı ve terör koşullarına rağmen gelişti.

Türkiye'li barışseverler her türden baskılara, yıldırma kampanyalarına rağmen, **dünya barış hareketi**'nden koparılamadılar.

Eğer bugün, rahatlıkla, beyaz güvercinler mitinglerde uçurulabiliyorsa, bugün «barış» savunulabiliyorsa, bu dediklerimiz, işçi sınıfının çetin ve sabırlı savaşımının bir sonucudur. Bu temel nokta asla unutulmamalıdır.

Bundan böyle de, işçi sınıfımız, örgütlü olarak, «Barış» savaşımını ileri boyutlara ulaştırabilmenin koşullarını yaratmak için, tüm zorluklara ve barış düşmanlarının tüm saldırılarına goğüs germesini, onları geriletmesini ve altetmesini bilecektir.

Barış savaşımı, hepimizin görevidir.

BARIŞ SAVAŞIMININ NEDENİ İNSANLIĞIN GELECEĞİDİR !

İlerici insanlık savaş istemiyor. 1 nci ve 2 nci Dünya Savaşlarında 70 milyondan fazla insanın hayatı yitirildi. Ateş ve kan, yıkım ve çekilen acılar bir daha yaşanmak istenmiyor.

Bu, yeryüzündeki insanlığın haklı doğal ve ortak bir isteğidir.

İnsanlık sömürüsüz, baskısız ve savaşsız bir yaşamın, geleceğini güvence altına alacak emekten yana, özgür bir toplumsal düzenin özlemini duyuyor.

Yeryüzünde, hemen her yerde, yüz milyonlarca insan, ülkeler ve halklar arasında sürekli ve kalıcı

bir barışın sağlanmasını, gerginlik yaratan tüm nedenlerin ortadan kaldırılmasını istiyor.

Yaşamak isteğinden başka suçu olmayan insanlığın her ferdi başına 15 ton nitrogliserin düştüğü; dünyamızın, fitili ateşlendiği anda bugüne kadar yaratılan tüm değerlerin bir anda ortadan yok olacağı bir barut fıçısına dönüştüğü günümüzde, barış için, silahsızlanma ve tüm nükleer silahların sınırlandırılması için mücadele, büyük önem taşıyor.

Bu açıdan barışın sağlanması ve korunması insanlığın geleceğinin güvencesini oluşturuyor. Barış savaşımının nedeni, ilerici insanlığın geleceğidir.

SİLAHLANMA İÇİN YAPILAN HARCAMALAR EMEKÇİLERİN YAŞAMA ŞARTLARINI GÜÇLEŞTİRİYOR

Barış ve silahsızlanma sorunu, özellikle yeryüzünün tüm emekçilerini yakından ilgilendiriyor. Çünkü silahlanma yolunda kapitalist ülke hükümetlerinin harcadıkları her kuruş, çalışan insanların daha iyi şartlara kavuşmalarını engellemektedir.

Silahlanma yarışını körükleyen, ülkeler ve halklar arasında gerginlik yaratarak yeni savaş ocakları açmaya çabalayan emperyalizmdir. Çünkü dünya kapitalist sistemi, **ekonomisini,** savaş rayları üzerine oturtmuştur.

Ülkeler ve halklar arasında yaratılan gerginlik, barış aleyhtarı faaliyetlerle bir arada yürütülmektedir. Yaratılan «dış tehlikelerle», ülkeler silahlanmaya itilmekte, halkların alın terleri özellikle ABD silah tekellerinin kasalarına akıtılmaktadır.

Emperyalizm, militarizmi (askerileşmeyi) alabildiğine körüklüyor. Militarizmi, sömürge boyunduruğundan yeni kurtulmuş ve az gelişmiş ülkeler ile, emperyalizme karşı «ulusal bağımsızlık savaşı veren ülkelerdeki ilerici gelişmelere karşı en etkin biçimde kullanıyor. Ulusal kurtuluş savaşlarını ezmeye çalışıyor ya da siyasi bağımsızlığını ekonomik bağımsızlığı ile tamamlayamamış ülkeleri askeri bloklara sokarak, bu ülkelere üslerini döşeyerek, onların iç işlerine karışmak hak ve olanağını yaratıyor.

NATO, CENTO, SEATO, ANZUS (x) gibi, emperyalist askeri-siyasal saldırganlık örgütlerine sokulan ülkeler, silaha (savaş sanayiine) ayırdıkları muazzam paralar nedeniyle ekonomik - kültürel kalkınmalarında tökezletiliyorlar.

Bağımlılıkları, altından kalkılmaz borçlar oluşturan ekonomik - askeri yardımlar (!) ile daha pekişiyor.

Lugatındaki başlıca sözcükleri «sömürü», «kâr», «silahlanma» ve «saldırı» olan emperyalizm durmaksızın büyüyen bir savaş makinası oluşturuyor.

Militarist (askeri) örgütlenme ve silahlanma yarışının sivri ucu, «dünya sosyalist sistemine», Sovyetler Birliğine, «kapitalist ülkeler işçi sınıfına» ve «ulusal kurtuluş hareketlerine» yöneltilmiştir.

SİLAHLANMAYA AYRILAN HARCAMALAR

Sadece 1973 yılında yeryüzündeki her insan başına 56 dolarlık (1 dolar = 16 TL.) silah harcaması yapılmıştır.

1949'da 51,4 milyar doları bulan dünya silahlanma harcamaları, 1969'da 154,1 milyar dolara yükselmiştir. 1955-1973 yılları arasında dünya silahlanma harcamaları % 64'lük bir artış göstermiştir.

1973'de (1970 yılındaki dolar değeriyle) 207 milyar dolara varan silahlanma harcamaları toplamı, bir yıl sonra, 1974 dolar değeriyle 250 milyar doları aşmıştır.

Silahlanma yarışının başında gelişmiş kapitalist ülkeler gelmektedir. Saldırgan Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun askeri harcamaları akıl almaz boyutlardadır.

1972'de ABD'de kişi başına 399 dolarlık askeri harcamalar yapılmıştır. Son derece ileri tekniklerle, insanı ürperten, toptan yokedici silahlar geliştirmek için böylesine büyük paralar dökülürken, 1969'da 12 milyon Amerikan emekçisinin gelirleri yılda 550 doların altındadır.

Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre, dünya askeri harcamaları 4 trilyon lirayı aşıyor. ABD'de, gelecek mali yıla ilişkin bütçe tasarısı, askeri harcamaların, şimdiki 1 trilyon 485 milyar liradan, 1 trilyon 620 milyar liraya yükseltilmesini öngörüyor.

Federal Almanya'da, silahlı kuvvetlerin donatım harcamaları bu yıl yüzde 11, yükseltilmiştir.

NATO yönetici çevreleri silahlanma yarışını tırmandırıyorlar. Bu saldırgan blokun «Nükleer Plân lama Gurubu»nun Ocak 1976 toplantısında gündemdeki sorunu, «uyuşmazlık halinde nükleer silahların kullanılması» idi.

Bununla bağlantılı olarak çağdaş askerî - sınaî komplekslerin yapısında, «silâh, donatım, cephane üretimiyle ve silahlı kuvvetlere hizmetle görevli tekeller» özel bir yer alıyor.

Birleşik Amerika'daki silâh tekellerinin ağababaları, 1973 yılında, 155 milyar dolar tutarında 116 çeşit silâh sistemi üretimi için siparişler aldılar.

1972 yılında, İngiliz tekellerinden bazılarının net kazançları 15 milyon sterlinle 160 milyon sterlin arasında değişmektedir.

İngiliz havacılık tekelleri 1973'-deki askeri siparişler sonucu 500 milyon sterlin kazanç sağladılar.

Federal Almanya'da belli başlı tekeller, savaş donatımı üretimine yatırılan sermayelerin kazançlarının % 50'sine yakınına el koymaktadırlar.

1950'den 1970'e kadarki yirmi yıllık dönemde ABD'nin başka ülkelere yaptığı askeri «yardım» 34,5 milyar doları bulmuştur. Son on yılda İngiltere'nin askeri «yardım» ise 1 milyar dolar kadardır.

Bütün bunlar, kapitalist dünya sisteminin, sınırsız sömürü ve kâr hırsından kaynaklanan militarist ve saldırgan niteliğini ortaya koyuyor.

Başını ABD'nin çektiği emperyalist çevrelerin sürdürmek eğilimini taşıdığı silahlanma yarışının içyüzünü kavramak için, bu ölümcül yarışın, emperyalist tekellerin ekonomi politikasıyla olan sıkı bağını gözönüne almak gerekir. A.B.D.'de hükümetin dev savaş harcamaları, ekonomik bunalımı yenmenin çaresi olarak sunuluyor. Savaş Bakanlığı, Amerikan sanayiinin en yağlı müşterisi durumuna gelmiştir. Tekellerin ve onlara bağlı Amerikan siyasal çevrelerinin çıkarı, uluslararası ilişkileri yumuşatmakta değildir. Dünya üzerindeki gerginliği körüklemektedir.

Ortadoğu'da, Ege'de emperyalizmin savaş kışkırtıcılığı yapması boşuna değildir.

BARIŞ SAVAŞIMININ GÜVENCESİ VE BARIŞ İÇİNDE YANYANA YAŞAMA POLİTİKASI

İşte tam da bu noktada, dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalist gericiliğin ve saldırgan militarizmin şantajcı politikasına karşı durmaktadır. Onu geriletmektedir.

Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Çağımızı belirleyen özellik budur. Bu özellik, barışı sağlamada ve onu korumada, son derece elverişli koşullar yaratmaktadır.

Barışçı politika izleyen dünya sosyalist sisteminin varlığı, ilerici insanlığın geleceğinin güvencesidir. İlerici insanlığın geleceği ise barış savaşımının (mücadelesinin) nedenidir.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır, dedik. Bunun sonucu olarak, sosyalizm ile kapitalizmin uzun bir tarihsel süre boyunca bir arada yaşamaları kaçınılmazdır. Barış içinde yanyana yaşama politikası, bu gerçekten doğmaktadır.

Bu politika, toplumsal ve siyasal sistemleri farklı ülkelerin, aralarındaki uyuşmazlıkları silah kullanmadan, barışçı yollardan çözmeleri demektir. Uluslararası uyuşmazlıkları bu yollardan çözmek demek, emperyalizmin askeri - silahlı çözümlerini reddetmek demektir.

Fakat barış içinde yanyana yaşama, sadece bu demek değildir. Devletlerin barış içinde yanyana yaşaması, küçük - büyük tüm dev-

letlerin egemenlik haklarına, eşitliğine ve toprak bütünlüğüne saygılı olmayı, birbirinin içişlerine karışmamayı, halkların diledikleri sosyo-ekonomik ve politik sistemi özgürce seçmelerini de zorunlu kılar.

BARIŞ KUNDAKÇILARININ GERÇEKLERE AYKIRI İDDİALARI

Emperyalist çevreler, gericilik ve militarizm güçleri, barış kundakçısı yüzlerini gizlemek için değişik maskeler takmaktadırlar. İddialarından birisi şudur:

«Barış yolunda askeri harcamalarda indirim yapmak, silahlanma yarışının durdurulması, işsizliği körükleyecektir». Böyle diyor ölüm tacirleri. Sözgelimi, gelecek on yılda askeri harcamalarda yapılacak indirimin aşağı yukarı 75 bin insanı işsiz bırakacağını öne sürüyorlar.

Oysa gerçekler, bu iddiaları yalanlıyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde halen 17 milyon işsiz vardır ve bu sayı düşmemektedir. Silahlanma yarışının durması, işsizliği arttırmak bir yana, tersine, ekonomiyi daha da istikrarlı kılacak ve yüksek bir istihdan düzeyi sağlayacaktır. Fonların, toplumsal ve ekonomik ilerlemenin barışçıl amaçlarına yöneltilmesini sağlayacaktır.

Sözgelimi, «F-16» Savaş Uçakları için Belçika'nın ABD'ye ödediği 480 milyar lira, barışçıl amaçlara yöneltilmiş olsa, ülkede aşağı yukarı 30 bin yeni iş yaratılmış olacaktır. 1972 yılında Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'nin resmi bir belgesinde, askeri harcamalar yarı yarıya indirilirse ve bundan artan kaynaklar sivil kesimin geliştirilmesine aktarılırsa, bunun ABD ekonomisinin gelişme hızında önemli bir yükselme yaratacağı açıklanıyor.

Dünyadaki 700 milyon alfabesizin okur-yazar olması için 24 milyar lira gerekiyor. 500 milyon insanın açlıktan kırıldığı gelişmekte olan ülkelerin hayati beslenme ihtiyaçlarını karşılamaya, 8 milyar lira yetecektir.

Emperyalist gericilik çevrelerinin, savaşları ve silahlanmayı haklı göstermek için başvurdukları «gerekçeler», emperyalizmin insanlık ve barış düşmanı gerçek yüzünü gözler önüne sermektedir.

Çünkü emperyalizmin gıdası insan kanıdır.

Barış kundakçılarının ikinci başlıca iddiası ise, işçi sınıfına ters ve bozguncu akımlardan gelmektedir. Bu çevreler ve akımları, barış içinde yanyana yaşama ilkesini, «sınıf işbirliği» ve «sistemler arası işbirliği» ile aynı kefeye koymaktadırlar. Barış içinde yanyana yaşama politikasının, dünya kapitalist sistemi ile dünya sosyalist sistemi arasındaki sınıf mücadelesini reddettiğini ileri sürmektedirler.

Gerçekler, bu iddiaları da yalanlıyor.

Barış içinde yanyana yaşama ilkesini savunmak, emperyalist ideolojiye karşı sürekli bir savaşımı (mücadeleyi) gereksiz kılmak bir yana, zorunlu kılar ve şiddetlendirir. Barış içinde yanyana yaşarken ideolojik işbirliği veya uzlaşma kesinlikle söz konusu olamaz.

Barış içinde yanyana yaşama politikasının temel isteği, dünya kapitalist sistemi ile dünya sosyalist sisteminin mücadelesinde, silahlı çatışmaları dışta tutmaktır. Bu ise hiç bir şekilde, aralarındaki sınıf mücadelesinin zayıflaması ya da ortadan kalkması demek değildir. Silahlı çatışmalar mücadele araçları olmaktan çıkınca, diğer sınıf mücadelesi araçlarının, yani diplomatik, politik, ideolojik, ekonomik v.b. araçların, uygulanma alanı genişler. **Bu politika, sınıf mücadelesinin günümüz koşullarındaki bir biçimidir.**

Dünya işçi sınıfının dayattığı barış içinde yanyana yaşama ilkesi, emperyalistler arasındaki çelişkileri de keskinleştirmektedir.

Barış içinde yanyana yaşama ve yumuşama koşullarında :

- Dünya sosyalist sisteminin ekonomik ve toplumsal ilerleme yolundaki başarıları dev boyutlar kazanmaktadır.
- Kapitalist ülkeler işçi sınıfının savaşımı yükselmekte ve yeni yeni kazanımlar elde etmektedir.
- Halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri yeryüzünün her yerinde kalıcı zaferler kazanmaktadır.
- Genel demokrasi savaşımı yeni mevziler elde etmektedir.

Tarihsel olgu şudur: **Uluslararası ilişkilerde gerilim arttığında, kapitalist dünyanın etki alanı içindeki ülkelerde faşist ve yeni-faşist yönetim ve yöntemler yaygınlaşmakta, demokrasi savaşımı duraklamaktadır. Tersine, yumuşamanın arttığı koşullarda ise, dünya devrimci süreci yükselmekte, emperyalizm ve faşizm, gericilik güçleri gerilemektedir.**

Barış savaşımında işçi sınıfının sendikal örgütlerinin görevleri ise özel bir önem kazanmaktadır. Çünkü görüldüğü gibi barış uğrundaki savaşım işçi sınıfının savaşımınının, sömürüye ve faşizme karşı savaşımının bir parçası olmaktadır. Bu konu, ayrı bir yazıda ele alınacaktır.

Öyleyse:

Yumuşamayı geri dönülmez yapabilmek için SİLAHLANMA YARIŞI DURDURULMALIDIR.

Yeni bir uluslararası ekonomik düzene hızla ilerleyebilmek için SİLAHLANMA YARIŞI DURDURULMALIDIR.

Barışı savunmak ve yeni bir dünya kurmak için SİLAHLANMA YARIŞI DURDURULMALIDIR.

Tüm nükleer ve yığınsal imha silahlarını yasaklatmak için ELELE.

Genel ve tam bir silahsızlanma için ELELE.

Birleşmiş Milletler Dünya Silahsızlanma Konferansının en kısa zamanda toplanmasını sağlamak için ELELE......

(x) ANZUS : Avustralya, Yeni Zelanda ve ABD'den oluşan emperyalist askeri saldırganlık örgütü.

1975'in 30 Temmuz'unda Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de, Avrupa'da ve Dünyada sürekli bir barışın ve güvenliğin sağlanması, uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi, gerginliklerin azaltılması ilkelerini kabul eden Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı, çalışmalarını 1 Ağustos günü tamamladı ve hazırlanan «Temel Belge» 35 ülke tarafından imzalandı.

Konferansa katılan tüm ülkeler, belgede yer alan bütün bu ilkeleri barış ve güvenliği sağlama, halklararasında işbirliğini geliştirme yönünde titizlikle uygulamakla yükümlü bulunuyorlar. Bu ülkeler arasında Türkiye'de bulunuyor!

TÜM İLERİCİLERİN ORTAK İSTEMİ

KONFERANS KARARLARI UYGULANMALIDIR

1 Ağustos 1975'de, 35 devlet ve hükümet başkanının katılmasıyla gerçekleşen Helsinki Konferansı, Avrupa'da güvenliğin ve işbirliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların en yüksek düzeydeki bir ifadesi olmuştur. Bununla birlikte Helsinki Konferansı, yalnızca Avrupa'da değil, fakat tüm dünyada barışın ve güvenliğin garanti altına alınması yolunda atılmış güçlü bir adımdır. Bu yüzden de, başta dünya sosyalist sistemi olmak üzere barıştan ve ilerlemeden yana tüm güçlerin, saldırgan emperyalistler karşısında elde ettikleri büyük bir başarıdır.

Önemle belirtmek gerekir ki, 3 Temmuz 1973 tarihinde yine Helsinki'de başlayan ve 18 Eylül 1973 den 21 Temmuz 1975'e kadar Cenevre'de çalışmalarını sürdüren Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın son «Helsinki Zirvesi»yle ulaştığı büyük aşama, hiç de kolay elde edilmiş bir sonuç değildir. Gerçekten de, daha on yıl öncesine kadar, barışçı ideallerin yakın geleceği hakkında iyimser düşünceler beslemek oldukça güçtü.

Barışçı dünya politikasının Helsinki'de ulaştığı büyük zafer, en azından 60 yıldır sürdürülen ve tüm dünya halkları tarafından benimsenen «Barış İçinde Birarada Yaşama» politikasının kararlı ve tutarlı bir şekilde uygulanmasıyla gerçekleşmiştir. Saldırgan emperyalist güçlerin bir eseri olan ve insanlığa büyük felâketler getiren iki dünya savaşına rağmen, Barış İçinde Birarada Yaşama politikasının, gerek bu savaşların acılarını ve yıkıntılarını gidermede, gerekse yeni bir dünya savaşı tehlikesini uzaklaştırmada belirleyici bir rol oynadığı inkar edilemez.

Barışçı bir ortamın gerçekleşmesi, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm dünya halklarının vazgeçilmez bir özlemidir. Barış, toplumsal ilerlemenin güçlü bir aracıdır. Uzlaşmaz sınıfların yer aldığı toplumlarda sınıf savaşımlarını baskı altında tutmak ve bunları bir başka ülkeye karşı düşmanlık şekline dönüştürmek, barışı sık sık kesintiye uğratan savaşlarla olanaklıdır. Kapitalist sistemle yönetilen ülkelerin, bu sistemin yapısal bir özelliği olarak gelişim düzeylerinde ortaya çıkan eşitsizlikler, ikide bir patlak veren savaşların da başlıca nedenlerindendir. Emperyalizm aşamasında ise, bu savaşlar, bir dünyayı yeniden paylaşım savaşına dönüşür; insanların, ülkelerin ve uygarlıkların hunharca yok edildiği bir dünya savaşı halini alır. Savaş, kapitalizmin, özellikle de onun en yüksek aşaması olan emperyalizmin egemenlik kaygularından ve kâr hırsından doğar. Dünyadaki tüm tüketim pazarlarının ve hammadde kaynaklarının ele geçirilmesi ve dünya halklarının boyunduruk altına alınması özlemleri, emperyalist bir savaş politikasıyla dile getirilir.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşları, insanlık tarihinin tanık olduğu en korkunç imha savaşlarıdır ve bunlar temelde, emperyalistlerin kendi aralarındaki uyumsuzluklardan doğmuşlardır. Ne var ki, bu savaşlardan ikincisi, o sıralarda dünyanın tek sosyalist ülkesi olan Sovyetler Birliği'ni de yok etmeyi amaçlıyordu. Bunun yanısıra, emperyalist devletlerin savaş kışkırtıcılığı yaparak halkları birbirlerine düşürmek ve yabancı ülkelerdeki karşı-devrimci hareketleri desteklemek, hatta gerici askeri darbeler

düzenlemek suretiyle sömürge egemenliğini sürdürmek istedikleri sık sık görülmektedir.

İşte bu yüzden, kapitalist ve emperyalist güçlerin gerici egemen çevreleri, bir yandan kendi ülkelerindeki demokratik kitle hareketlerini bastırmak, bir yandan da emperyalist yayılma politikasını gerçekleştirmek amacıyla, çağdaş bilimsel-teknik gelişmenin bütün olanaklarını, en modern silahlarla donatılmış bir askeri güç oluşturmada kullanırlar. Böylece de, «militarizm» in çağdaş bir türü ortaya çıkar.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, kapitalizmin derin ekonomik ve sosyal bunalımlar içine sürüklenmesiyle, emperyalist ülkelerdeki militaristleşme süreci de başdöndürücü boyutlara ulaştı. Bu sürecin bir sonucu olarak, başta Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve onun ardından Federal Alman Cumhuriyeti (FAC) olmak üzere, kapitalist ülkelerde bir sanayi-ordu karmaşası oluştu. Günümüzde, ABD ve Avrupalı müttefiki FAC, militarizmin ana itici güçleri olarak dünya barışını tehdit etmektedirler.

Sınıflı toplumlara özgü geçici bir eğilim olan silâhlanma ve militaristleşme politikası, günümüzde, sınıfsal dayanağını tekelci sermayede bulmaktadır. Bu yüzden de, tekellerin ve tekelci eğilimlerin egemen olduğu ülkelerde hep barış aleyhtarı iktidarlar iş başındadır.

Bununla birlikte, elli yılı aşkın bir süre içinde dünyanın politik görünümü büyük ölçüde değişmiş, saldırgan emperyalist politika güçlü bir direnişle karşılaşarak gerilemek zorunda kalmıştır. Başta dünya sosyalist sistemi olmak üzere, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleri ve anti-emperyalist ulusal kurtuluş savaşımları, bu direnişin ana itici gücünü oluşturmaktadırlar. Batılı emperyalist yönetim çevreleri, bir yandan dünya sosyalist sisteminin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin artan gücü, bir yandan da kendi ülkelerindeki işçi sınıfının ve diğer demokratik güçlerin baskıları karşısında savaşçı politikalarını dayatmakta gerilemek zorunda kalmışlardır. Batılı egemen çevreler, artık emperyalizmin dünyadaki gelişimi tersine çevirebilecek bir kuvvet olmaktan çıktığını ve dünya sorunlarını çözümlemede başlıca güç olma niteliğini yitirdiğini kabul etmek zorunda kalmışlardır. Günümüzde, savaş kışkırtıcılığının şampiyonları olan ABD emperyalizminin ve onun Batı Avrupa'daki uzantılarının bütün çabalarına rağmen, ülkeler arasındaki sorunların barışçı yollardan çözümlenmesi eğilimi gitgide ağırlık kazanmaktadır.

Barışçı dünya politikasının Helsinki Konferansı'nda somutlaşan büyük kazanımlarını, bu politikanın geçirdiği tarihsel süreci anlamadan değerlendirmek kolay değildir. Bu bakımdan, Helsinki Konferansı'na gelmeden önce, bu Konferansın ortamını hazırlayan siyasal oluşumun önemli bazı olaylarına değinmek gerekecektir.

HELSİNKİ KONFERANSI ORTAMINI HAZIRLAYAN SÜREÇ

Dünyada kurulan ilk sosyalist devletin, Sovyet Devletinin ilk işi, bütün halklara bir barış çağrısı yaymak olmuştu. 7 Kasım 1917 de yayınlanan bu çağrı, emperyalist savaşın «insanlığa karşı işlenmiş en büyük suç» olduğunu belirtiyor, adil, demokratik bir barışın ilkelerini ilân ediyordu..

Farklı toplum ve yönetim düzenine sahip ülkelerin barış içinde yanyana varolmaları ilkesiyle belirlenen Barış İçinde Birlikte Yaşama politikası, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki sınıf mücadelesinin kendine özgü bir biçimidir; dünya halklarının savaşa

ve savaş tehlikesine karşı mücadelelerinin bir parçasıdır. Barış İçinde Birlikte Yaşama politikası Sovyetler Birliği'nin doğmasıyla ortaya çıkmıştır: Kapitalist devletler ile sosyalist devletler arasındaki ilişkilerde, karşılıklı olarak egemenlik haklarına ve toprak bütünlüklerine saygı esasına dayanır; bir devletin, bir başka devletin içişlerine müdahalesine karşı çıkar, devletlerin hak eşitliğini savunur; uluslararası sorunların ve devletler arasındaki uyuşmazlıkların barışçı yollardan çözümlenmesi amacını güder; karşılıklı çıkarların korunması koşuluyla ekonomik, bilimsel ve kültürel alanlarda uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi ilkesini benimser. Bununla birlikte Barış İçinde Birlikte Yaşama politikası, hiçbir şekilde kapitalizm ile sosyalizm arasında bir ideolojik uzlaşma değildir ve olamaz.

Barış İçinde Birlikte Yaşama politikasının ilk kazanımı, emperyalist müdahale girişimlerinin frenlenmesiyle ortaya çıkmıştır. Çünkü bu politika, bütün dünyada olduğu gibi emperyalist ülkelerdeki halk kitleleri tarafından da benimsenmiş ve bunların kendi hükümetlerine yaptığı baskılar, Sovyetlere karşı askeri bir müdahalenin engellenmesini olduğu kadar Sovyet rejiminin emperyalizm tarafından tanınmasını da kolaylaştırmıştı. Barış İçinde Birlikte Yaşama politikası, Birinci Dünya Savaşı'ndan yeni çıkmış ve savaşın bütün yükünü omuzlarında taşımış, savaşa karşı nefret duygularıyla dolu dünya emekçilerine ve işçilerine yeni ufuklar açıyordu. Ulusal kurtuluş savaşımları ve anti-emperyalist eylemler, bu politikadan büyük ölçüde esinlendiler.

Avrupa Barış ve Güvenlik Konferansının toplanması ve silahsızlanma yolunda ortak kararlar alınması 1954 yılında Sovyetler Birliği tarafından önerildi. Bu öneri kapitalist ülkeler tarafından tam 21 yıl unutturulmak istendi. 1955 yılında Sovyetler Birliği Hükümeti bütün ülkelere atom ve hidrojen bombalarının yok edilmesi ve atom enerjisinin yalnız barışçı amaçlarda kullanılması için çağrıda bulundu. Birleşmiş Milletler Genel Kurul'unda 1957'de onaylanan «Barış içinde yanyana yaşama» nın beş temel ilkesi de yine Sovyetler Birliği tarafından önerilmiştir. Birleşmiş Milletler Teşkilâtı 14 ncü Genel Kurul toplantısına getirdiği genel silâhsızlanmayla ilgili öneride: bütün ülkelerdeki tüm silâhlı kuvvetlerin (hava, kara, deniz) kaldırılması isteniyordu. Bu öneri de emperyalist ülkeler tarafından yıllarca askıda bırakıldı, hala da buna yanaşılamıyor!

Dünyada ilerici güçlerle gerici güçler arasında değişen güç dengesi, Birleşmiş Milletler Teşkilâtında da etkisini gösterdi. Emperyalistler, Barış çağrılarını engelleyemez duruma düştüler. 1965 yılında ABD'nin ve onun dümen suyundaki (aralarında Türkiye'de olmak üzere) 15 ülkenin karşı çıkmasına rağmen, bir Dünya Silâhsızlanma Konferansı toplanması kararlaştırıldı. 1968 yılında nükleer silâhların yaygınlaşmasını önlemek üzere bir anlaşma imzalandı.

Ne var ki, emperyalist devletler arasındaki uyuşmazlıklar giderek keskinleşiyor ve insanlığı yeni, daha büyük bir dünya savaşının eşiğine doğru hızla sürüklüyordu. Nazi Almanyası, Birinci Dünya Savaşı'nın galip devletlerine karşı bir intikam savaşına hazırlanıyordu. İşin ilginç yanı ise, ABD, İngiltere ve Fransa gibi büyük kapitalist devletlerin, Almanya'nın savaş hazırlıklarını fazla ciddiye almamaları ve nazilerin saldırı planlarını Sovyetler Birliği'ne yönelik bir tehlike olarak değerlendirmeleriydi. Bu nedenle de, Almanya'nın savaş hazırlıklarını gizliden gizliye destekliyorlardı. Ancak, bunu yaparken hesaba katmadıkları bir şey vardı. O da, emperyalist devletler arasındaki çelişkilerin, aralarında Sovyetler Birliği aleyhine bir uzlaşmayı bile olanaksız kılacak ölçüde keskin olmasıydı. Geç de olsa tehlikeyi farkeden Batı'nın büyük devletleri, sonunda, Hitler Almanyası'na karşı Sovyetler Birliği ile ittifak yapmak zorunda kaldılar.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçları, barış içinde birarada yaşama politikasının haklılığını bir kez daha kanıtlamış ve bütün dünyada barışçı eğilimlerin güçlenmesine yol açmıştır. Savaşın hemen ardından Sovyetler Birliği, ABD, İngiltere ve Fransa'nın katılmasıyla gerçekleşen Yalta ve Potsdam Anlaşmaları, dünya sorunlarına Barış İçinde Birlikte Yaşama politikasının ışığında çözümler getirmeye yönelik çalışmaları kapsıyordu. Faşizmin kesin bir yenilgiye uğratılmasıyla Avrupa'da ortaya çıkan yeni durum, böylece büyük devletler tarafından tanınmış olacak, Almanyanın yeniden silahlanmasına olanak verilmeyecek, devletlerin toprak bütünlüklerine ve egemenlik haklarına saygı gösterilecek, bir devletin bir başka devletin içişlerine müdahalesi engellenmiş olacaktı.

Ancak, emperyalist devletler bu anlaşmalardaki hükümlerin hiç birine uymadılar. Henüz savaşın sıcak anıları canlı bir biçimde yaşamaktayken, Avrupa'nın güvenliğini tehdit eden yeni bir tehlike ortaya çıktı. Bu tehlikede, saldırgan NATO Paktı'nın kurulması ile Doğu Avrupa ülkelerindeki halk demokrasilerini çökertmek, Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni (DAC) ilhak etmek ve Avrupa'da sosyalizmi «bozguna uğratmak» amacıyla yeniden silahlanmaya başlayan ve emperyalist blok tarafından vurucu bir güç haline getirilmek istenen Federal Alman Cumhuriyeti (FAC) idi. Kısa bir süre içinde FAC, Avrupa'daki Amerikan askeri gücünün ve nükleer silah stoklarının bir ağırlık merkezi haline getirildi. FAC egemenleri, nazi Almanya'sını yeniden canlandırmak ve İkinci Dünya Savaşı yenilgisinin acısını çıkarmak için olanca güçleriyle çalışıyorlardı.

Ne var ki, Sosyalist Ülkeler Topluluğu'nun gitgide artan gücü ve emperyalist ülkelerdeki halkların çağdaş Avrupa gerçeklerini daha iyi bir şekilde kavramaları, gerici FAC egemen çevrelerinin hayallerini yıktı. FAC'da 1969 sonbaharında yapılan seçim-

ler, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle her türlü uzlaşmayı reddeden, gözlerini kan bürümüş gerici' ve savaşçı güçlerin yenilgisiyle sonuçlandı. Yeni iktidar, NATO'ya ve Batılı müttefiklerine olan bağımlılığını ilân ederken, bir yandan da Sovyetler Birliği, Çekoslavakya ve Polonya ile barışçı ilişkiler kurmayı ve ikinci bir bağımsız ülke olan DAC'ın varlığını tanımayı kabul ediyordu. Bu yeni oluşum, Avrupa'da barışın ve işbirliğinin geliştirilmesi yolunda atılmış güçlü bir adımdı ve barışçı dünya politikasının yeni bir zaferini simgeliyordu.

12 Ağustos 1970 tarihinde Sovyetler Birliği ile FAC arasında imzalanan barış anlaşmasının üçüncü maddesi; Avrupa'da barışın, yalnızca mevcut sınırlara bir saldırı olmadığı takdirde korunabileceğini ortak bir görüş olarak ilân ediyordu. Bu maddenin hükümlerine göre; Avrupa'daki bütün devletlerin mevcut sınırlarına ve toprak bütünlüklerine saygı gösterilecek, gelecekte de herhangi bir ülkenin toprakları üzerinde bir hak iddia edilmeyecek, Polonya Halk Cumhuriyeti'nin batı sınırı ve FAC ile DAC arasındaki sınırı oluşturan Oder-Neisse hattı dahil, bütün Avrupa devletlerinin sınırları, bu anlaşmanın imzalandığı tarihteki durum esas alınarak sürekli bir şekilde dokunulmaz kabul edilecektir.

13 Ekim 1970 tarihinde Moskova'da imzalanan Sovyet-Fransız anlaşması ise, «ideolojilerine ve sosyal sistemlerine bakılmaksızın, bütün devletler arasında barışçı ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesi yanısıra, uluslararası güvenliğin yeterince güçlendirilmesi» ortak görüşünde ifadesini buluyordu. Sovyet ve Fransız temsilcileri, Avrupa'da Güvenliğin ve İşbirliğinin geliştirilmesi amacıyla bir Avrupa Konferansı'nın toplantıya çağırılması üzerinde anlaşmaya varmışlardı. Sovyet-Fransız görüşmelerinin başarıyla sonuçlanması, Avrupa'da olsun, tüm dünyada olsun barışın sağlanmasına yönelik ileri bir adım olarak alkışlanmıştı.

1971 yılında yapılan Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 24 ncü Kongresinde; Avrupa Konferansının toplanması, Varşova Savunma Anlaşması ile Kuzey Atlantik Paktının ayni zamanda dağıtılması, her çeşit silahlanma yarışının durdurulması gibi önerileri kapsayan programı kabul edildi.

1971 sonbaharında, DAC ile FAC arasındaki çeşitli sorunlarını çözümlenmesi ve Batı Berlin'in bağımsız statüsünün açıklığa kavuşturulması konularında Sovyetler Birliği ve büyük Batılı devletler arasında varılan anlaşma, barışçı dünya politikasının bir uzantısı olarak büyük önem taşımaktadır.

Barışçı dünya politikası, 1971 yılında Moskova'da başlayan Brejnev-Nixon görüşmeleriyle büyük bir atılım kaydetmiştir. İki büyük ülke arasında yapılan «nükleer bir savaşın önlenmesi ve stratejik silahların sınırlandırılması» na ilişkin bir dizi anlaşma, 1974 yılında Viladivostok'da gerçekleşen Brejnev-Ford görüşmeleriyle sürdürülmüştür. Bu anlaşmalar, ABD'nin, Batı dünyasının en büyük temsilcisi olarak Barış İçinde Birlikte Yaşama politikasının ışığında dünya sorunlarının ele alınmasını kabule yanaşmak zorunda kalması bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

BARIŞ DAVASINA HİZMET EDEN TARİHSEL BELGE

Barış İçinde Birlikte Yaşama politikasının dünya çapında «resmileştirilmesi» demek olan Helsinki Konferansı ise, işte böyle bir tarihsel sürecin ürünüdür. Helsinki Konferansı'nda alınan önemli kararları şöylece sıralamak mümkündür:

1 — Avrupa Güvenliğine İlişkin Sorunlar:

a) Devletlerin eşitliğine ve egemenlik haklarına saygı gösterilmesi,

b) Tehdide ve kuvvet kullanmaya başvurmama,

c) Devlet sınırlarının dokunulmazlığının tanınması,

d) Ülkelerin toprak bütünlüklerine saygı gösterilmesi,

e) Bir devletin, bir başka devletin içişlerine karışmaması,

f) Düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlüklerini de kapsamak üzere, insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı gösterilmesi,

g) Ulusların eşitliği ilkesine saygı gösterilmesi ve onlara kendi kaderlerini tayin hakkının tanınması,

h) Devletler arasında işbirliğinin gerçekleştirilmesi,

ı) Devletler hukuku uyarınca alınmış yükümlülüklerin iyi niyetle yerine getirilmesi,

Güvenlik konularıyla ilgili olarak; silahsızlanma sorunu, büyük çaptaki askeri manevraların önceden duyurulması, küçük çapta da olsa askeri manevraların komşu ülkelere önceden bildirilmesi üzerinde de anlaşmaya varılmıştır.

2 — Ekonomik, Bilimsel ve Teknik Alanlarda İşbirliği ile Çevre Kirlenmesi sorunları:

a) Ekonomik ve ticari işbirliğinin geliştirilmesi,

b) Ekonomik ve ticari işbirliği için hukuk kolaylıklar tanınması,

c) Bilimsel ve teknik alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi,

d) Çevre kirlenmesinin önlenmesi için uluslararası bir işbirliğine gidilmesi.

Ayrıca, ulaştırmanın geliştirilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, çeşitli devletlerin yurttaşları arasındaki sosyal ilişkilerin düzenlenmesi ve bazı sosyal konularla ilgili olarak yeni tedbirler getirilmesi öngörülmektedir.

3 — Kültürel İşbirliği ve Kültür Alışverişi Sorunları:

a) Dünya halklarının birbirlerini daha iyi tanımalarına yönelik çalışmalar yapılması,

b) Kitap, gazete, dergi vb. gibi yayınların, çeşitli sanat ve edebiyat ürünlerinin uluslararası mübadelesini kolaylaştıracak olanakların sağlanması,

c) Eğitim alanında işbirliği ve uluslararası eği-

tim alışverişinin geliştirilmesi.

Helsinki Konferansı'nda alınan kararlarla insanlık dünyası çok şeyler kazanmış ve elbette ki, nükleer bir savaş tehlikesi önemli ölçüde uzaklaştırılmıştır. Böylelikle, genel olarak uluslararası ortamın, özellikle de Avrupa ortamının sağlıklı bir duruma getirilmesi yolunda güçlü adımlar atılmıştır. Bununla birlikte, emperyalizmin gücünün tamamen kırıldığını ve savaş tehlikesinin artık ortadan kalktığını iddia etmek mümkün değildir. Şüphesiz emperyalistler, yeni bir dünya savaşı çıkarmak gücünü artık büyük ölçüde bulamayacaklardır. Saldırgan emperyalist güçler, henüz kurtuluş sürecinde olan ülkeler üzerinde egemenlik kurma çabalarını sürdürüyorlar; savaş kışkırtıcılığı yaparak bölgesel sorunların barışçı yollardan çözümlenmesini engelliyorlar; devletlerin içişlerine dolaylı yollardan müdahalelerde bulunarak karşı-devrimci darbeler plânlıyorlar. Ortadoğu'daki son gelişmeler ve Lübnan'daki savaş ateşini Ege Denizi'ne doğru, Türkiye ile Yunanistan arasına kaydırma çabaları bunun somut belirtileridir. Emperyalizm, Ortadoğu'daki plânlarından vazgeçmemeye kararlı görünmektedir. Ve elbette ki bu gelişim, Helsinki Konferansı'nda alınan kararların tam bir ihlâli anlamına gelir. Batılı yönetim çevrelerinden duyulan, «Helsinki Konferansı kararlarının sosyalist ülkeler lehine sonuçlar yarattığı ve kapitalist ülkelerin zararına olduğu» yolundaki sızlanmalar, fırsat buldukça onların bu kararları çiğnemekten kaçınmayacaklarını göstermektedir. İtalya'daki seçim sonuçlarının kapitalist ülkelerde yarattığı panik ve dört büyük Batılı ülke yönetim çevrelerinin, İtalya'nın içişlerine müdahale anlamına gelen tehdit dolu ifadelerine de burada değinmek gerekir.

Helsinki Konferansı'na katılan ve Konferansın aldığı kararları imzalayan ülkelerden biri de Türkiye'dir. Türkiye'deki MC'nin temsilcisi olarak Helsinki'de bir konuşma yapan Süleyman Demirel, Konferansın, «Avrupa tarihinde eşi olmayan ve daha on yıl öncesine kadar düşünülemeyen» bir olay niteliği taşıdığını ve bunun «herkes tarafından farkedildiği»ni «kuvvetli» bir şekilde vurguluyor. Acaba Helsinki Konferansı'nda alınan kararlar MC'yi ne ölçüde etkilemiştir ve özellikle, «Düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlüklerini de kapsamak üzere, insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı gösterilmesi» ilkesi MC tarafından nasıl değerlendirilmiştir? Helsinki Konferansı'nın taşıdığı anlam, elbette ki MC yönetiminin başları tarafından da kavranmıştır. Ancak, bu yönetimin söz konusu ilke'ye uygun hareket etmesi olanak dışıdır. MC, ekonomik alanda büyük bir çaresizlik içine düşmüş olup, ağır basan dış politika sorunlarının çözümünde tam bir aciz göstermektedir. Büyük bir hızla gelişen işçi sınıfının ve diğer demokratik güçlerin oluşturduğu muhalefet MC'yi bunaltmaktadır. Türkiye'nin sorunları, MC tipi yönetimlerin asla çözümleyemeyeceği derin boyutlar kazanmıştır. Böyle bir yönetimin yapabileceği tek şey, faşist tırmanmayı hızlandırmak ve bunun maddi dayanaklarını arayıp bulmaktır. MC, işte bunu yapmaktadır ve ABD ile NATO'lu diğer müttefiklerin desteğine güvenmektedir. Bir yandan da çeşitli yönetim organ ve kurumlarını faşistleştirme çabalarını yoğunlaştıran MC, sıkıyönetimli ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin faaliyet yürüttüğü bir ortamı gerçekleştirme yolunda her çareye başvurma eğilimindedir. MC'nin bütün bunları başarıp başaramayacağını, esas itibariyle iç ve dış güçler dengesi tayin edecektir. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokratik kitle örgütlerinin ve anti-faşist güçlerin verecekleri ortak bir mücâdele de, MC'nin hesaplarını boşa çıkartmada en önemli etkenlerden biridir.

Türkiye'de ilerici ve halktan yana bir iktidarın kurulması, bölgenin ve tüm Ortadoğu'nun geleceği bakımından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde Ortadoğu, savaşçı politikaların uygulanmasına en elverişli bir alan olma niteliğini kazanmıştır. Ve emperyalizm, başka alanlarda uğradığı yenilgilerin acısını Ortadoğu'da çıkarmak için var gücüyle çaba göstermektedir. Barışçı dünya politikasının Ortadoğu'da da başarıya ulaşabilmesinde, Türkiye'ye düşen görev asla **küçümsenmemelidir.**

Halkımız, soğuk harp politikasının körüklenmesini değil, harp ocaklarının söndürülmesini, barışın ve güvenliğin sağlanmasını bağımsız, barışçı bir dış politika izlenmeşini istiyor. DİSK, Helsinki Konferansında kabul edilen tarihsel belgede yer alan tüm kararların titizlikle uygulanması, bunu gerçekleştirecek ileri, demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesi uğrunda tüm ilerici güçlerin eylem birliği kurmaları için savaşım veriyor. Bu tarihsel savaşın örgütlenmesi tüm ilericilerin, yurdseverlerin, demokratların ana görevidir.

spor ve işçi sınıfı

OLİMPİYATLAR VE SOSYALİZMİN BAŞARISI

Montreal'de düzenlenen XXI. Olimpiyat oyunları sona erdi. Ulus ve ırk ayrımının yapılmadığı bu uluslararası spor yarışması, haftalar boyunca, tüm insanlığın dikkatini üzerine çekti. Lübnan'da ilerici güçler, Filistinliler katledilirken, Güney Afrika rejimi ırkçı saldırılarını yoğunlaştırırken faşist Şili Cuntası hayvanca cinayetlerini sürdürürken Montreal'da toplumsal sistemleri farklı ülkelerden yüzlerce sporcu birarada yarıştılar.

Barışçı düşüncenin ve dostluğun en iyi örneklerinden birini veren Olimpiyat oyunları, hazırlanışı ve sonuçları itibariyle toplumsal sistemler arasındaki farklılığı birkez daha duruca vurguladı. Böylece, sporun, siyaset ve ideolojiler üstü değil, tersine toplumsal sınıfların dünya görüşünün spora bir yansıması olduğu açıkça görüldü.

Uluslararası spor yarışmalarının en genişi ve en üst düzeyi olarak düzenlenen Olimpiyat Oyunları ülke ve ulusun maddi ve manevi yararlarıyla çok yakından ilgilidir. Bu nedenle, tüm spor dallarını kapsayan karşılaşmaların çağımızın teknolojik gelişimine uygun ve sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi, sporcular için gerekli koşulların sağlanması, kitlelerin gerek doğrudan, gerekse radyo, televizyon ve yayın yoluyla anında izleyebilmesi büyük bir organizasyonu gerektirmektedir. Başarılı geçen olimpiyat oyunları, böylesi bir sorumluluğu yüklenen ülkenin uluslararası saygınlığını arttırıp, dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerinde topladığı gibi, o ulus için gerçekten büyük bir onur kaynağıdır. Kebek (Quebec)'liler de aynı duygularla çeşitli uluslardan sporcuları bir araya getirecek tesislerin bir an önce yapılmasını beklemeye başladılar. Ancak, kısa süre içinde, Kebekliler'de gururun yerini, endişe aldı. Bir Montrealli, halkın kaygısını şöyle dile getirdi: «Kendisi, yüksek bir şahsiyeti evine çağıran, elindeki avucundakilerin hızla ve ne zaman sona ereceğini bilmeksizin kemirildiğini görmesine rağmen sesini çıkaramayan bir vatandaşa benziyorum!»

Montreal'de Olimpiyat hazırlıkları yolsuzluk, aşırı harcamaların sürekli artışı, bütçe açığı gibi bir çok sorun yattı. Sadece (tamamlanamayan) Stad için 1,5 milyar dolar (22,5 milyar TL.) harcandı. Bu miktar, Montreal'in yıllık bütçesinin üç katı, Münih Olimpiyat harcamalarının iki katıdır. Tesisler daha bitmeden bütçe 1 milyar dolar açık verdi.

Hazırlıklar 1973 yazında başladı. Daha başında, tesislerin yapılacağı arazi dayanıksız bulundu. Sadece bisiklet pisti'nin yapılacağı yer için havadan 11 milyon dolar (165 milyon lira) harcandı. Sürenin azalması daha çok malzeme ve işgücünün kullanılmasını, bu arada akıl almaz israf ve yolsuzlukları beraberinde getirdi. Montrealliler'in sırtından sağlanan dolarlar sanki çeşmeden akıyordu. «Önemli olan tesislerin bir an önce bitmesi»ydi. 7.000 kişilik bisiklet pisti, plana göre 12 milyon yerine, 70 milyon dolara bitirildi. Oysa, aynı dönemde yine Montreal'de yapılan mükemmel bir pist 400 bin dolara çıkmıştı! Daha 1975 yazından itibaren Montreal bütçesi

açık vermeye başlamıştı. Kebek eyaletiyle Canada devletinden borçlar alındı. 200 milyonluk borç «oyunları kurtarmak» gerekçesiyle alınırken, aynı anda özerk bir belediye olan Montreal, «Kebek ve Kanada karşısında bağımlı bir duruma» düşüyordu.

Bu skandala karşı oluşan «Montreal vatandaşları topluluğu» temsilcisi Nick auf Der Maur Montrealliler'in kaygısını rakamlarla dile getiriyordu: «Tesislerin sadece bakımı bize günde 50.000 dolara patlayacak. Bu şantiye yüzünden, metro hatları, otoyol, konut gibi

çok önemli şeyler yapılamadı. Enflasyonla birlikte tüm bunlar bir kaç yıl içinde bize daha pahalıya gelecek. Konut programı 2600 mesken öngörürken, sadece 800'ü yapılabildi.

Daha sade olabilirdi tesisler. Otofinansman mümkündür. Daha başlangıçta olimpiyat tatil köyü yapılmamalıydı. Federal hükümetin finanse deceği 4.000 sosyal konut bu işi görebileceği gibi, oyunlardan sonra da kullanılabilirdi. Niçin gerçekleşmedi? Sadece ortaya çıkan açıkla 120.000 kişilik kirası düşük sosyal konut yapılabilirdi. Diğer yandan, «oyunların güvenliğini sağlamak» gerekçesiyle Kanada ordusunun % 80'i Montreal'e gelmiş ve polis 500 kişiyi oyunlar boyunca Montreal'den uzaklaştırmıştı. İnsan Hakları Örgütü, bu davranışları protesto ederken şöyle diyordu: «Oyunlar özgürlüklerin kısılmasına gerekçe olamaz.»

Nick Auf Der Mauf «bizim yaptığımız gibi, Olimpiyat oyunları toplumsal gelişmeye entegre edilmezse sonuç çok kötü olur» derken, sporu, özel olarak olimpiyatları bir kâr aracı ve ticari bir meta şeklinde gören bir anlayışı mahküm etmiş oluyordu. Hazırlıklarından itibaren, olimpiyat oyunlarını ve sporu, iki farklı dünya, iki ayrı düşüncenin üstünde ele almanın olanaksızlığı, bu örneklerle, kendiliğinden ortaya çıkıyor.

İKİ SİSTEM VE SPOR

Montreal Olimpiyatları, bir kez daha, sporun sınıflar ve siyaset dışı bir olgu olmadığını göstermiştir.

Kapitalist sistemde spor, sporcu ve sonuçları, her hangi bir eşya veya işgücü gibi, alınıp satılan bir maldır. Spor, kişisel yetenek ve kararlılık istediği gibi, bu yeteneğin ortaya çıkıp, gelişmesini sağlayacak koşulların yaratılmasını gerektirir. Örneğin Türkiye'nin, hemen her alanda olduğu gibi, sporda da başarısızlığını sporculara veya halkımızın bu konudaki «yeteneksizliği» ne **bağlamak mümkün müdür? Varsayım olarak şunu kabul etmek gerekir ki, binlerce gencimiz hem ulusal, hem** de uluslararası düzeyde ve **sporun çeşitli dallarında üstün başarılar sağlayabilir. Ancak, önemli olan bu binlerce gencin bulunup ortaya çıkarılması ve yeteneklerinin gelişmesini sağlayacak maddi ve manevi koşulların, toplumsal ve kültürel çevrenin yaratılması, zenginleştirilmesidir. Bir başka deyişle, spor, okullardan işyerlerine dek kitleselleştirilmelidir. Hem de** hiç bir önyargıda bulunmadan. **Böylesi bir çaba, uzun süreli ve kâr amacına yönelik olmayan sürekli ve büyük yatırımları gerek**tirir. **Oysa gerek Türkiye'de, gerekse tüm kapitalist ülkelerde si**yasal **yönetimlerin, sporun herkese açık bir şekilde kitleselleşmesini sağlayacak girişimlerde bulunmadıkları ve bulunmayacakları** açıkça ortadadır. **İşverenlerin yö**netiminde **bulundukları spor klüplerinin aynen bir işyeri verim**lilik **ve kâr esasına göre çalışma**sı, **sporcuların, transfer adı altın**da **en çok verene satılması, karşılaşmalarda, sporcuların, klüpleri** aracılığıyla **reklâm ajanslarına «kiralanması», iki yarış arasında**ki **reklam yayınları, şampiyonların** yine **reklâmcılıkta kullanılması,** vb. **bu görüşümüzü kanıtlayan somut örneklerdir. Kapitalist ülke spor yetkililerinin şirketleştirmeye çalıştığı sporun verimli olması için her karşılaşmanın en çok seyirciyi çekmesi gerekmektedir. Böylece, sağ partilerin seçim kampanyalarında kırlık bölgelerden kamyonlarla getirdikleri bilinçsiz kitleler gibi, yüzbinlerce, milyonlarca insan, kendilerine ne maddi, ne de manevi, kültürel bir yarar sağlamayan bu karşılaşmalara sürüklenmektedirler. Basının, radyo ve televizyonun körüklediği** bu sağlıksız heyecan, bir yandan, spor «şirketleri» için büyük bir sömürü kaynağı olurken, aynı anda seyirci durumunda olan milyonlarca insanın sinir sistemini bozukluklara uğratmaktadır. Yumuşama ve dostluk ilişkilerini güçlendirici bir işlev görmesi gereken spor, bu nedenle değişik klüplerin taraftarı olan insanlar arasında suni düşmanlıklar yaratmaktadır. Sporcu, klüp ve onun destekçilerinin sadece «kazanmak», «birinci olmak» sabit düşüncesiyle doldurulması bir yandan düşmanlıkları körükleyip psikolojik ve fizyo-

Spor, sınıflar ve siyaset dışı bir olgu değildir. Spor, kişisel yetenek ve kararlılık ister. Evet ama bu yeteneklerin ortaya çıkmasını ve gelişmesini sağlayacak koşullar yaratılmadan başarı mümkün müdür? Kâr amacına yönelik olan kapitalist ülkeler, neden sürekli olarak sosyalist ülkelerin başarıları karşısında bir gerileme içindedirler? Ve neden Türkiye her alanda başarısızdır? Spor kitlesélleşmeli, ama bu, uzun ve kâr amacına yönelik olmayan sürekli ve büyük yatırımları zorunlu kılıyor! Bunu ise, insanın çok yönlü gelişimini sağlayan sosyalist ülkeler başarabiliyor. İşte sosyalist ülkelerin Spordaki başarısının nedeni ve işte, Türkiye'nin sporda bile başarıya ulaşması için önümüzdeki tek yol...

lojik (bedensel) yıkımı hızlandırırken, aynı anda burjuvazinin sporu kitlesel bir afyon olarak kullanmasını kolaylaştırmaktadır. Örneğin, Brezilya için söylenen «Pele olmasa bu ülkede devrim olur» sözü, sermaye sınıflarının beceriksizliklerini ve toplumsal-ekonomik sorunları kitlelerden gizlemek için sporu bir araç olarak kullandıklarını göstermektedir.

SOSYALİZMDE SPOR

Toplumsal bir sistem olarak sosyalizmde, halk yaşamının ayrılmaz bir parçası olarak kültür fizik ve kitlesel sporun yaygınlaşması ve geliştirilmesi için programlar hazırlanmaktadır. Gelişmiş insan kişiliğinin oluşması, sadece düşünsel gelişimi değil, aynı anda bedensel gelişimi de gerektirmektedir. Buradan da anlaşıldığı gibi sosyalizmde sporun amacı, kitleleri uyutmak veya verimlilik, kâr esasına kullanmak değil, insanın çok yönlü gelişimini sağlamak ve yeteneklerini bulup, bireyin ve toplumun hizmetine sokmaktır. Bu doğrultuda yapılan sürekli çalışmaların hedefi, sporu her bireyin, her vatandaşın hayati gereksinimi haline getirmektir. Demokratik Alman Cumhuriyeti (DAC) Alman Jimnastik ve Spor Federasyonu (DTSB) nin 1971 yılı başında kadın, erkek 2.156.000 üyesi varken, bu sayı 1974'de 2 milyon 500 bin üyeye (nüfusun yedide biri) çıkmıştır. DTSB, 1971 başında 886.000 18 yaşından küçük genç ve çocuğu biraraya getirirken, bu sayı 1974'de 1 milyona ulaşmıştır. Bu verilerin dışında, 1971'de 2.800.000, 1974'de 4 milyon 200 bin üyeyi kapsayan devlet işyerleri, tarım üretim kooperatifleri, mahalle ve köy spor klüpleri bulunmaktadır.

Kapitalist ülkelerde, sporun başlıca amacı kâr iken, sosyalizmde kitle sporu ve yarış sporu bir bütün oluşturarak, herkesin varlığını zenginleştirmesine, halkın ve özellikle gereksinimlerini daha iyi karşılamasına, gençlerin yeteneklerini geliştirmelerine hizmet etmektir. Böylece, spor, herkesin işi olmakta ve varlığın vazgeçilmez bir gereksinimi olarak sağlık, yumuşama ve yaşama sevincini kökleştirmeye yönelen üstün bir işlev görmektedir.

Ayrıca, yaşam ve Çalışma koşullarını daha da iyileştirmek için dinlenme ve yumuşama sporu aracılığıyla tüm emekçilere spor çalışmalarında bulunmalarını sağlayacak olanakları yaratma ve geliştirme girişimleri sosyalizmde spor programlamasının önde gelen görevlerindendir. Sosyalist sistemde, spor tesis, araç ve gereçleri, belediyelere, işyerlerine veya kooperatiflere yani halka aittir ve kitleler, bunlarda para ödemeden yararlanmaktadır. Bu koşullarda, örneğin DAC'ta, 1970-1974 arasında 4 milyon kişi halk sporu çalışma ve yarışmalarına katılmıştır.

Spor, bireyin, diğerleri üzerinde üstünlük kurma ve bireysel kariyer elde etme aracı olamaz. Spor,

toplumsal ve kültürel yaşamın ayrılmaz bir parçası olmalıdır.

Sosyalizmde spor kültürel yaşamı zenginleştirir, uygarca bilinci güçlendirir, fiziksel çalışmalarla insanın mükemmelleşmesini sağlar ve daha iyisini yapma kararlılığını biler.

HALKLAR ARASI DAYANIŞMA VE SPOR

Spor aynı zamanda, hangi toplumsal sistem, hangi ulus ve ırktan olursa olsun, ayrım yapmadan

insanları biraraya getirdiği için halklar, uluslar arası barış ve dostluk duygularının oluşarak gelişmesine ve devletlerin barış içinde birarada yaşamasına daha elverişli koşulları yaratan uluslararası toplumsal bir olaydır. Afrika Spor Yüksek Konseyi ile DAC'ın DTSB'si arasında imzalanan sözleşme bir bakımdan oldukça ilginç: **«Her iki taraf, bu ilişkilerin barışın korunmasına, halkların anlaşmasına ve karşılıklı saygıya, Afrika'da sporun gelişmesine, sporcular arasında dostluğun güçlenmesine hizmet edeceğine olan inançlarını vurgularlar.»** DTSB Başkan Vekili ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin «Olimpiyat Dayanışma» komisyonu üyesi Günther Heiuze bu görüşü şöyle dile getiriyor: «Olimpiyat dayanışması programından kaynaklanan DAC'ın DTSB'si, olanakları ölçüsünde, ülkelerinde sömürgeciliğin kalıntılarını aşmak ve kendilerine, dünya sporu içindeki yerlerini almalarına yardımcı olacak bir ulusal kültür fizik sistemini oluşturmaları için bağımsız genç Devletleri destekler.»

Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararlarının 9 uncusunda şöyle denmektedir: **«Katılan-Devletler, eşitlik düzeyinde işbirliğini geliştirirken, karşılıklı anlayış ve güveni, aralarında dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini, uluslararası barış, güvenlik ve adaleti ilerletmeye çaba gösterirler. İşbirliğini geliştirirken, aynı zamanda, halkların gönencini gerçekleştirmeye ve, inter alia, ekonomik, bilimsel, teknolojik, sosyal, kültürel ve insancıl alanlarda birbirlerine ilişkin olarak giderek artan bilgi edinmenin ilerlemenin ve gerçekleştirmelerin ortaya çıkardığı yararlar aracılığı ile, özlemlerinin karşılanmasına yardımcı olmaya çaba gösterirler.»**

İşte, spor, ülkelerin, özellikle «halkların sosyal, kültürel ve insancıl alanlarda» yakınlaşmasını sağlamaya yönelik etkin bir araçtır. Helsinki Konferansının «halklar arasında barışın ve anlayışın güçlendirilmesine ve ırk, cinsiyet, dil ya da din ayrımı gözetmeksizin, insan kişiliğini ruhsal zenginliğine katkıda bulunmak isteği ile» spora ilişkin şu husus onaylanmıştır: «Spor alanında varolan bağları ve işbirliğini daha sıkılaştırmak üzere, katılan devletler, saptanmış uluslararası kurallara, yönetmeliklere ve geleneklere dayalı olarak, her çeşit spor karşılaşmalarını ve yarışmalarını kapsamak üzere, bu alandaki temasları ve değişimleri destekleyeceklerdir.»

Spor bir araç değil, insanın çok yönlü gelişmesini, halklar arası ilişkilerin güçlenmesini, barış ve toplumsal sistemleri farklı ülkelerin barış içinde birarada yaşaması için yürütülen çalışmalara katkıyı hedefleyen bir araçtır. Bu genellemeden ve yazının bütününden çıkarak ülkemizdeki sporun durumunu açıkça görmek için spor yapmasını özlediğimiz insanlarımızın durumunu bir kaç rakamla görelim:

— Nüfusumuzun yarıdan fazlası okuma-yazma bilmiyor.

— Büyük kentlerimizdeki vatandaşlarımızın yarısından fazlası gecekondularda oturuyor.

— Aktif nüfusun 3/4 ü sosyal güvenlikten yoksun.

— Çalışma süresi uzun ve çalışma koşulları son derece ağır.

— Genel eğitime bağlı orta ve yüksek spor ve kültür fizik okullarının olmadığı ülkemiz okullarında beden eğitimi dersleri 45 dakika ile sınırlı ve okul dışı gençliğini spor yapma olanağı yok.

Yahya Demirel'in bir spor klübü başkanlığına getirildiği ülkemizde spor anlayışı ve spor uygulaması tüm kapitalist ülkelerdeki durumun çok kötü bir örneğinden başka bir şey değildir. Spor - Futbol anlayışının egemen olduğu Türkiye'de sporun sıraladığımız amaçlara hizmet etmesi ve kitlelerin seyirci olmaktan çıkıp sportif çalışmalara fiilen katılma olanaklarının yaratılması bir tek şeye bağlıdır. O da bu sömürü ve baskı düzeninin yerini sosyalizmin almasıdır.

İki toplumsal sistem, kapitalizm ve sosyalizm arasındaki spor anlayışının farklılığını ve sosyalizmde sporun üstünlüğünü en somut bir şekilde bir kez daha vurgulayan XXI. Olimpiyat oyunlarının sonuçlarını alarak yazımızı bitirelim:

	TOPLAM					
	A	G	B	Adet	%	% Puan
Sosyalist ülkeler	121	107	116	344	56,1	57,4
AET ülkeleri	18	31	39	88	14,4	12,8
AET+ABD+Japonya	61	72	74	207	33,8	33,2
Tüm ileri kapitalist ülkeler	73	88	88	249	40,5	40,0

	Altın		Gümüş		Bronz		Toplam	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Sosyalist ülkeler	121	61,0	107	53,7	116	53,7	344	56,1
Diğer ülkelerin tümü	77	29,0	92	46,3	100	46,3	269	43,9
Toplam	198	100,0	199	100,0	216	100,0	613	100,0

ULUSLARARASI DEMOKRATİK HUKUKÇULAR BİRLİĞİ (UDHB)

● DİSK DERGİSİ, Uluslararası Meslek Örgütlerini tanıtmaya devam ediyor. Her meslekten kişilerin önüne yeni perspektifler açmaya yönelik bu çabamız bundan böyle de devam edecek. Dergimizin bu sayısında ele alınan Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği, pek çok ülkeden örgüt ve meslektaşı birleştiriyor. Düzenlediği çeşitli konferans, kollokyum, sempozyum, panel, seminer v.b. dışında, gerek Birliğin gerek üyelerinin ürünlerini, oldukça etkin bir basın-yayın faaliyeti ile değerlendiriyor. Çeşitli ülkelerin hukuk adamları arasındaki görüş alış-verişini geliştiriyor.

«ULUSLARARASI BİRLİK, BAŞLICA; MESLEKİ SORUNLAR VE BUNLARIN DEMOKRATİK VE İLERİCİ TEMEL ÜZERİNDE ÇÖZÜMLENMESİ KONUSUNDA ANLAŞMA VE SÖMÜRÜYÜ, SÖMÜRÜDEN DOĞAN TÜM KÖTÜLÜKLERİ MEŞRULAŞTIRAN KOŞULLARA KARŞI DAYANIŞMANIN GÜÇLENDİRİLMESİ GİBİ İKİLİ BİR TEMEL ÜZERİNDE GELİŞMEKTEDİR. EN SOMUT VE EN AÇIK MESLEKİ SORUNLARDAN KALKARAK HUKUKÇULAR EN ETKİLİ BİÇİMDE TOPLANIYOR VE BİRLİĞİN SAĞLANMASI YOLUNDA DOĞACAK ENGELLER, GÜÇLÜKLER AŞILIYOR.»

1946 Ekim'inde Paris'te kurulan Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin amaç ve görevlerini belirleyen tüzüğündeki maddelerden biri; «gerek yaşamada gerek yargılamada demokratik hak ve özgürlüklerin uygulanması ve savunulması» nı öngörüyor. UDHB, böylelikle tüm dünyada ve farklı toplumsal düzenlerde yaşasalar da, demokrasiden, barış ve ilerlemeden yana olan milyonlarca hukukçuyu birleştiren demokratik bir örgüt olarak varlığını ve etkinliğini geliştiriyor.

Günümüzde, pek çok ülkeden örgüt ve meslektaşı birleştiren Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin Merkezi Belçika'nın başkenti Brüksel'de bulunmaktadır.

Örgüt, başlıca amacını, «çok yönlü ilişkiler kurarak ve görüş alış-verişini geliştirerek bütün ülkelerin hukukçuları ve birlikleri arasında karşılıklı anlaşma ve iyi niyet ruhunu teşvik etmek» şeklinde belirlemiştir.

UDHB, özel olarak şu görevleri üstlenmiştir:

a) Halklar arasında barış ve işbirliğinin sürdürülmesine hizmet eden demokratik hukuk ilkelerinin öğrenilmesi, uygulanması;

b) Gerek yaşamada gerek yargılamada demokratik hak ve özgürlüklerin uygulanması ve savunulması;

c) Bütün halkların bağımsızlığının pekiştirilmesi ve bu bağımsızlığın yasama yoluyla ya da pratikte sınırlandırılmasına yönelik her türlü çabayı önleme;

ÖRGÜTSEL YAPI

Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin organları:

a) Kongre: En üst organdır. Kongre, Birliğin faliyetleri ve diğer sorunlar hakkında karar alma yetkisine sahiptir ve her üç yılda bir toplanır. Delegelerle temsil edilen tüm üye örgütler kongreye katılma hakkına sahiptir. Bunlar, örgütlerin büyüklük derecesine göre 2 ile 10 delege gönderebilirler.

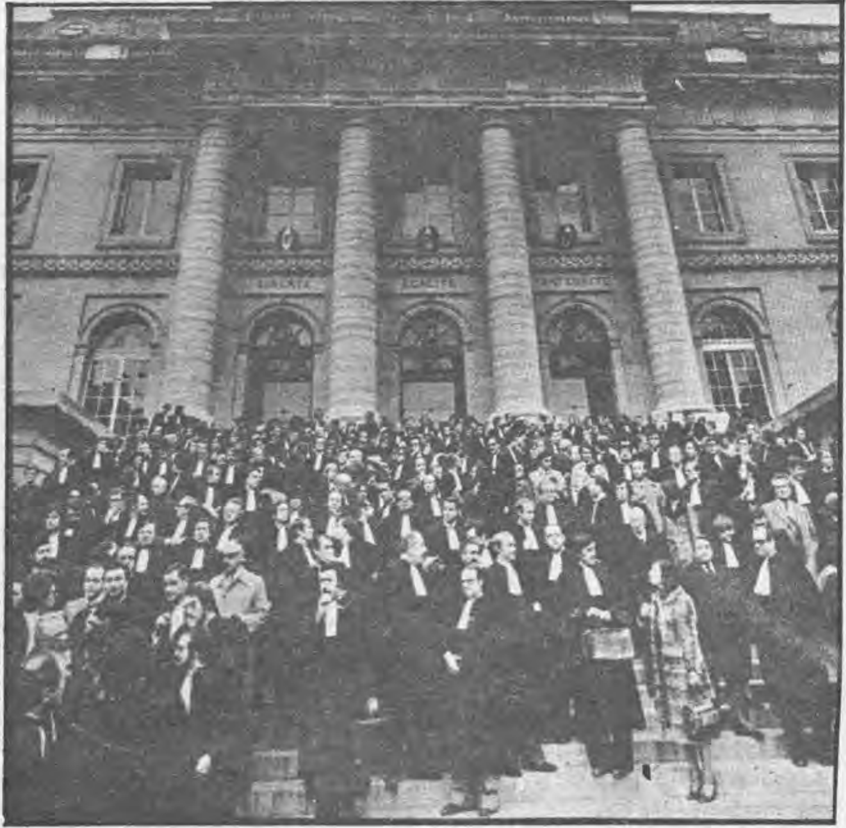
Öbür organlardan Büro ya da Konsey, tek tek üyeleri ya da kişileri danışma niteliğindeki oy hakkıyla Kongreye katılmaya davet edebilir. Kararlar basit çoğunlukla alınır. Tüzüğün değiştirilebilmesi için üçte iki çoğunluk gereklidir.

b) Konsey: Kongre oturumları arasında, tüzük değiştirme hariç, Kongrenin bütün yetkilerine sahiptir. Kural olarak yılda bir kez toplanır. Fakat olağanüstü durumlarda Başkanın çağrısı üzerine daha fazla toplanabilir.

Konsey, her üye örgüt temsilcilerinden ve Büronun temsilcilerinden oluşur. Bunun ötesinde Konsey daha fazla üye çağırabilir.

Konseyde karar basit çoğunluk-

Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği, toplumsal ilerleme ve özgürlük savaşımında hukuk adamlarını biraraya getiriyor. Birliğin çalışmaları, ülkemiz hukukçularının önünde yeni perspektifler açıyor. Gericilik güçlerin faşist tırmanışına karşı verilen onurlu savaşımda, ülkemiz hukukçularına uluslararası düzeyde dayanışma olanakları sunuyor. Dergimiz DİSK önümüzdeki sayılarda, Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği ve çalışmaları hakkında daha ayrıntılı bilgiler verecektir.

la alınır.

c) Büro: Başkan, başkanvekilleri, genel sekreter, sekreterler ve saymanlardan oluşur. Büro, Kongre ve Konseyin kararlarına uygun olarak örgütün çalışmalarını yönetir.

Büronun üyeleri kongre tarafından seçilir. Büronun kararları Konseyin bir sonraki toplantısında onaylanmak zorundadır.

d) Sekreterlik: Örgütün Yürütme organıdır ve Genel Sekreter, sekreterler ve saymandan oluşur.

Sekreterlik, Kongrenin, Konseyin ve Büronun kararlarını uygular.

Örgütün önde gelen yöneticileri, Başkan Prof. Pierre Cot (Fransa), Genel Sekreter Joe Nordmann (Fransa) dır. Değişik ülkelerden seçilmiş 17 başkan vekili vardır.

ÜYELİK

Amaçları ve faaliyetleri Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin amaçlarına ters düşmeyen her ulusal ya da uluslararası hukukçular birliği, Birliğe üye olabilir.

Bunun dışında, hukuk alanında çalışan ya da hukuk sorunlarıyla ilgilenen herkes Birliğin üyesi olabilir.

Yeni bir üyenin başvurusunu Büro geçici olarak değerlendirir. Üyelik ancak, Konsey ve Büronun üyenin kararını onayladıktan sonra geçerlidir.

Aşağıdaki ülkelerin hukukçu grupları Birliğe üyedir.

Arnavutluk, Cezayir, Arjantin, Belçika, Bolivya, Brezilya, Bulgaristan, Burma, Seylan, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, Ekvator, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, F. Almanya, İngiltere, Gine, Hindistan, Endonezya, İsrail, İtalya, Japonya, Ürdün, Yugoslavya, Kanada, Kolombiya, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Lübnan, Lüksemburg, Fas, Meksika, Küba, Moğolistan Halk Cumhuriyeti, Hollanda, Avusturya, Pakistan, Peru, Polonya, Romanya, İspanya, Sudan, SSCB, Macaristan, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Venezuella, Vietnam Demokratik Cumhuriyeti, Kıbrıs.

Konsey, üçte iki çoğunlukla üyelikten ihraç kararı alabilir. Fakat daha önce söz konusu kişi ya da örgütten açıklama almak zorundadır. Atılma kararına Kongrede itiraz edilebilir.

Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği, düzenlediği çeşitli konferans, kollokyum, sempozyum, panel, seminer vb. dışında gerek Birliğin gerek üyelerinin ürünlerini oldukça geniş ve etkin bir basın ve yayın faaliyeti ile değerlendirmektedir. Çeşitli hukuk araştırma, inceleme ve yorumlarıyla birlikte değişik nitelikte hukuk yazılarının yer aldığı **Review of Contemporary Law** adlı İngilizce bir yayın organı vardır. Birlik, bir de Haber Bülteni yayınlamaktadır.

Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliğinin Adresi: **Association International de Jucistes Démocrates Bruxelles 49, Ave - Jupiter 1190 Bruxelles - Belgique.**

EKONOMİK VE POLİTİK AÇIDAN

FİLİSTİN SORUNU

Geniş anlamıyla iki dünya sistemi, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki ideolojik mücadelenin; dar anlamda ise, kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik uyumsuzlukların en belirgin şekilde ortaya çıktığı yeryüzü kesimi Ortadoğu'dur. Uluslararası yumuşama politikasının Avrupa'da büyük bir başarı kazanmasından ve Vietnam savaşının sona ermesiyle Güney Asya sorununun büyük ölçüde çözüme kavuşmasından sonra Ortadoğu sorunu, uluslararası politikanın adeta bir düğüm noktası haline gelmiştir. Stratejik açıdan Ortadoğu, en az kapitalist ülkeler kadar sosyalist ülkeleri de ilgilendirmektedir. Vietnam ve Kamboç yenilgilerinden sonra Amerikan emperyalizmi, Ortadoğu'daki mevzilerini kuvvetlendirmek için bütün olanaklarını seferber etmek zorundadır. Emperyalizm, en son tırmanma savaşını Ortadoğuda vermektedir. Bölgenin tümüyle emperyalizmin denetimi altına girmesi, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler topluluğunun hareket alanını büyük ölçüde kısıtlayacak, bölge halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerine ve onların hayatî çıkarları için çok ciddi bir tehlike teşkil edecektir. Batılı büyük devletler ise, bu planın uygulanmasında ,kendilerine düşecek pay üzerinde kolaylıkla bir anlaşmaya varamayacaklardır.

Büyük stratejik öneminin yanısıra Ortadoğu, dünya petrol rezervlerinin % 60'ına sahiptir. 1973 yılındaki petrol bunalımının bütün dünyayı etkilediği ve özellikle Batı Avrupa ülkelerini çok güç bir duruma düşürdüğü hatırlanacak olursa, Bölgenin, bu özelliğiyle ne kadar önem taşıdığı daha iyi anlaşılır. Petrolün, Arap ulusal kurtuluş hareketi adına politik bir silah olarak kullanılması ihtimali ise, Batı dünyası için büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Onun için, Ortadoğu'nun, zengin petrol ülkeleri arasında gerçekleşecek devrimci bir dayanışma, Batılı ülkeler adına ciddi bir endişe kaynağıdır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Arap Dünyası, bir dizi küçük-burjuva atılımlarına sahne oldu. Bunlar arasında, Mısır'daki Nâsırcı hareket ağır basan bir eğilim olarak görünüyordu. Suriye topraklarında doğan ve daha sonra Irak'a da sıçrayan Baas hareketi, pek yakın zamana kadar gerçekçi olmayan bir politika izlemekteydi. Bu bakımdan Baasçı politika, Nâsırcı eğilim karşısında yenilgiye uğradı. 1967 Arap-İsrail Savaşı ile, Arap Dünyası'nda Nâsır'ın yıldızının sönmeye başladığı bir dönemde yeni bir doğrultu kazanarak kendini kabul ettirme yoluna girdi. Nâsır, Mısır burjuvazisinin istekleriyle anti-emperyalist bir politikanın bağdaşamayacağını tam olarak anlayamamıştı, ya da anlamak istememişti. Baasçı hareket ise, Irak'ta ve Suriye'de iktidara gelmiş, kısa süre içinde de belirli ilgilemeler kaydetmiş ve Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'daki ittifaklar zincirinin en önemli bir parçasını oluşturmuştu.

Filistin Direnme Hareketi'nin kaderi, Arap Dünyası'ndaki bu gelişimden bağımsız olarak düşünülemez. 1930'lardan bu yana sürüp gelen Filistin Halk Kurtuluş Savaşı, bir kitle örgütlenmesi üzerine temellenmişti ve 30 yıla yakın bir süre mülteci kamplarında yaşayan insanların savaşçı geleneğinden güç alıyordu. Çevre Arap ülkeleri (Ürdün, Lübnan ve Suriye), Filistin mültecileri için başlıca yerleşme merkezleri niteliğindeydi. Bu bakımdan, Filistin'lilerin bir hareket üssü olarak kullanabilecekleri bu ülkelerde, rejimlerin niteliği büyük önem taşımaktaydı. Filistin davâsının Mısır gibi bir ülke tarafından savunulması ise, Filistin Kurtuluş Hareketi'ne güçlü bir dayanak kazandıracaktı. Ve İsrailin işgali altındaki topraklarda kurulacak tam bağımsız Filistin Devleti, Araplararası dayanışmanın bir odak noktası olmaya adaydı.

Filistin Devleti'nin kurulması, gerici Arap rejimleri içinde tehlike çanlarının çalması demekti. Bu bakımdan, Filistin davâsına sahip çıkıyormuş gibi görünmek, ancak çeşitli yollardan Direnme Hareketi'ni yozlaştırma çabalarına girişerek onu denetim altına almak, gerici Arap rejimleri açısından kaçınılmazdı. Arap yönetimle-

rinin bu zaafından yararlanan emperyalizm, saldırgan politikasını uygulamak için mükemmel bir araç ele geçirmişti: Direnme Hareketi'nin içindeki anarşist ve goşist unsurları İsrail'e karşı tedhiş eylemlerine kışkırtmak ve bu eylemlere bir misilleme olarak İsrail tarafından Filistin mülteci kamplarına düzenlenecek saldırılara meşruluk kazandırmak. Tabii bu saldırılar, Filistin mülteci kamp larının bulunduğu Arap ülkelerini de rahatsız edecek, böylelikle, bu ülkeleri hem Filistin mültecileri ile, hem de İsrail ile ihtilâflı duruma düşürmek ve bir sıcak savaş ortamını hazırlamak kolaylaşacaktı.

Kısa süre içinde Nâsırcı geleneklerden tümüyle sıyrılarak (emperyalizmin dümen suyuna giren) Mısır, Filistin Direnme Hareketini önemli bir destekten yoksun bıraktı. 1970 Eylül'ünde Filistin gerillalarına karşı kanlı bir harekât düzenleyen Ürdün, bu emperyalist planın uygulanmasında kendine düşen görevi hakkıyla yerine getirdi. 1973 Mayıs'ında ise, Amerikancı eğilimlerin ağır bastığı Lübnan Ordusu, bu ülkedeki Filistin mülteci kamplarına karşı saldırıya geçti. Bütün bunlardan sonra Suriye, Filistin gerillaları için tek güvenilir barınak olarak görünüyordu. Son Lübnan olaylarına müdahale edene kadar Suriye'nin Filistin gerillaları karşısındaki tutumu, genellikle olumluydu ve güven vericiydi. Ne var ki emperyalizm, bu defa Suriye ile Filistin'lilerin arasına açmak ve gerici Arap ülkelerinde demokratik bir muhalefet olarak yaygınlaşma eğilimi gösteren Baasçı hareketi gözden düşürmek niyetindeydi. Ne yazık ki, Lübnan olaylarına Suriye'nin müdahalesi ve Suriye'nin desteğinde Filistin gerillalarına karşı yürütülen kanlı katliam, bölgedeki anti-emperyalist gelişimi önemli ölçüde zedelemektedir. Bu durum karşısında çeşitli Arap ülkelerindeki emekçi kitlelerin, emperyalizme, siyonizme ve gerici yönetimlere karşı hoşnutsuzlukları artmaktadır.

Filistin Direnme Hareketi'nin tümüyle tasfiyeye uğratılması ya da kukla bir Filistin Devleti kurdurularak Hareketin denetim altına alınması, Ortadoğu'daki dengenin emperyalizm lehine büyük ölçüde değişmesine yol açacaktır. Bunun emperyalizme sağlayacağı avantajlar, ekonomik ve politik olmak üzere iki yönlüdür. Konu ekonomik açıdan ele alınacak olursa, şöyle bir durum ortaya çıkar: Filistin sorununun «çözümü» ne ilişkin Amerikan planı, esas bakımından İsrail, Mısır ve Ürdün tarafından onaylanmaktadır. Yakın bir zamana kadar bu plana karşı çıkan Suriye'nin ise, bundan böyle daha farklı bir yol izleyebileceği konusunda kuşkular ortaya çıkmıştır. Bu durum karşısında ancak Filistin Direnme Hareketi'nin boğulmasıyla oluşturulabilecek bir genişletilmiş gerici blok, emperyalizm ile ve özellikle Amerika ile yumuşak ilişkiler sürdürmek, hatta Amerikanın bölgedeki çıkarlarına bekçilik etmek gibi bir görevi önceden kabul etmiş sayılır. Suudi Arabistan, Küveyt, Basra Körfezi şeyhlikleri ve nihayet İran gibi gerici rejimlerin egemen olduğu ülkeler de bu bloka katılacaklardır. Ortadoğu petrollerinin denetimini elden kaçırmaması için, Amerika adına bundan daha elverişli bir ortam düşünülemez. Amerika'nın, gitgide artan petrol ihtiyacını karşılamak üzere 1972'de 4.9 milyar, 1973'de 8.5 milyar ve 1974'de 25.2 milyar dolar karşılığında petrol ithal ettiği göz önünde tutulacak olursa, bunun önemi daha iyi anlaşılır. Amerika'nın petrol satın almak için 1980'de ödeyeceği para, 40-100 milyar dolar olarak hesaplanmıştır. Yine Batı Avrupa ülkelerinden İngiltere petrol ihtiyacının yüzde 78'ini, Fransa yüzde 83'ünü, İtalya yüzde 85'ini, Hollanda yüzde 70'ini ve Federal Almanya yüzde 40'ını Ortadoğu'dan karşılamaktadırlar. Amerika, başta İran olmak üzere Ortadoğu ülkelerine büyük ölçüde silah ve diğer savaş araçları satmaktadır. Genellikle milli savunma masrafları çok yüklü olan Ortadoğu'nun baskıcı rejimleri, oldukça kabarık sayıda ordu güçleri beslemektedirler. Bu ordular, Amerika tarafından eğitilip denetlenmekte olup, Amerikan silahlarıyla donatılmışlardır. Amerika, ödemeler dengesindeki açığını petrol egemenliği ve büyük çaptaki silah satışları sayesinde kapatabilmiştir. Ayrıca Ortadoğu, tümüyle Amerikan mamul malları için bir açık pazar niteliğindedir. Zengin petrol ülkelerinin Amerika'da yaptıkları büyük yatırımlar ise, petrol karşılığı elde edilen paraların tekrar geriye dönmesinden başka bir şey değildir.

Konunun politik yönü ise, daha da derin boyutlara sahiptir. Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere coğrafi yakınlığı nedeniyle, Ortadoğu, sistemler arası politikanın ve ideolojinin en önemli çatışma alanlarından biridir. Emperyalizme ve siyonizme karşı Arap ulusal kurtuluş hareketlerini destekleyen Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu ülkeleriyle kurduğu yakınlıklar ve bölgede gitgide artan anti-Amerikan eğilimler, Amerika için büyük bir endişe kaynağı oluşturmaktadır. Amerika, Sovyetler Birliği'nin güçlü askeri potansiyelini Ortadoğu'da dengeleyebileceğini ummaktadır. Ortadoğu halklarının devrimci gelişimlerini frenlemek ve sık sık savaş kışkırtıcılığı yaparak halkları birbirine düşürdükten sonra bir arabulucu rolünde ortaya çıkıp sözümona uyuşmazlıklara çözüm getirmek, ancak Amerika'nın söz geçirebileceği yönetimlerin iş başında bulunmasıyla mümkündür.

Filistin Direnme Hareketinin başarıya ulaşması, Arap Dünyası'ndaki devrimci hareketlere büyük bir canlılık ve atılım gücü kazandıracak, emperyalizmin kirli oyunlarını tersine çevirecektir. Filistin deneyiminin ışığında geliştirilecek devrimci atılımlar, tüm Arap ülkelerine kurtuluş yolunu açacaktır.

ŞİLİ

ASKERİ DARBENİN 3.YILINDA FAŞİST DİKTATÖRLÜK LANETLENİYOR !..

● TÜRKİYE'DE DE FAŞİST BİR DİKTATÖRLÜK ÖZLEMİNDE OLANLAR VAR. İŞÇİ SINIFINA, DİSK'e, TÜM İLERİCİ GÜÇLERE KARŞI GİRİŞİLEN BASKI VE TERÖR, BÖYLESİ İNSANLIK DIŞI BİR REJİME GEÇEBİLMENİN KOŞULLARINI YARATMAYI AMAÇLIYOR. PEKİ AMA GEÇMİŞİN TECRÜBELERİNİ UNUTMAK KİME YARAR SAĞLAR ? BUGÜN ŞİLİ'DE, İSPANYA'DA İRAN'DA TAYLAND'DA EMEKÇİ HALKIN YOKLUK VE ACILAR İÇİNDE BİLENEREK YÜRÜTTÜĞÜ MÜCADELEYİ, DÜNYADAKİ EMPERYALİZME KARŞI OLAN TÜM BARIŞÇI GÜÇLER VAR GÜÇLERİYLE DESTEKLİYORLAR ! DİSK, GÖNÜLLÜ OLARAK, BU HAKLI SAVAŞIMIN ARASINDA ALIYOR YERİNİ.. ÜLKEMİZDE FAŞİZME GİDEN YOLLARI TIKAMAK İÇİN ÇABA HARCARKEN, FAŞİST SÖMÜRÜ VE TERÖRE KARŞI SAVAŞAN HALKLARA DESTEĞİNİ YOLLUYOR, ONLARIN SAFLARI ARASINDAKİ ONURLU YERİNİ ALIYOR..

«İki yılı aşkın bir süre önce, çok uluslu şirketlerin ve dünya gericiliğinin hizmetindeki bir grup faşist asker yasal Salvador Allende hükümetini devirdi ve vatanımda askeri-faşist bir diktatörlük rejimi kurdu» diyor CUT Başkanı Luis Figueroa 1976 Martında. Faşist Cunta, onbinlerce Şili'liyi öldürdü, işkenceden geçirdi, toplama kamplarına doldurdu; siyasal ve ideolojik terörün yanında ekonomik katliam uygulayarak işsizliği, pahalılığı arttırdı; ülkenin özgürlük ve onurunu Amerikan tekellerine sattı.

Bugün Şili'de Halk Birliği Partilerinin oluşturduğu, binlerce hıristiyan demokratın, partisizin, din adamının tüm anti-faşistlerin katıldığı geniş bir anti-faşist birlik cephesi oluştu. **Şili halkı, yurtsever güçleri, özgür ve onurlu bir yaşam, ulusal ve toplumsal kurtuluş için, faşist Cuntaya karşı halkın demokratik hükümeti için savaşıyorlar. Dünyadaki tüm anti-emperyalist ve barışçı güçler, kayıtsız şartsız Şili halkının gittikçe güçlenerek katil diktatörlüğü tecrit eden yiğit direnişini destekliyor. DİSK, gönüllüce bu güçlerin arasında alıyor yerini. DİSK'in düzenlediği 11 Eylül «Şili Halkıyla Dayanışma Günü» Türkiye işçi sınıfının Şili emekçi halkının yanında yerini aldığına en son somut bir örnek oluşturuyor.**

Yazı, 4 Eylül 1970 öncesi, 1970-11 Eylül 1973 ile faşist diktatörlük dönemlerini içeren üç bölümden oluşuyor.

UNIDAD POPULAR HÜKÜMETİNİN DEVRALDIĞI MİRAS

4 Eylül 1970 öncesinde, ülkenin tüm sanayi, mali ve tarımsal kaynak ve değerleri başta ABD olmak üzere emperyalist tekellerin, onlarla kaynaşmış yerli tekelci sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin elindeydi. Ekonomik ve mali güce sahip bu azınlık sınıf doğal olarak siyasal iktidara da sahipti.

Şili ekonomik ve toplumsal yaşamının can damarı bakırdır. 21 Mayıs 1971'de Kongreye ilk yıllık mesajında Allende şöyle diyordu:

«Bakır, Şili'nin maaşıdır. Bu serveti elinde bulunduran ve onu topraktan çıkaran, sadece kendi geleceğini ve refahını elinde bulundurmakla kalmaz, tüm Şilililerin geleceğini ve refahını da denetliyor demektir.» Çok yönlü bir ekonomi yerine, ülke geleceğinin bir tek üretim dalına bağlı olması pek çok bağımlı ya da gelişmekte olan ülkede olduğu gibi, Şili'nin emperyalist sermaye tarafından denetlenmesini kolaylaştırıyordu. Şili ihracatının % 70'ini oluşturan bakır, demir ve nitrat üzerinde çok uluslu şirketlerin dünya ölçüsünde kesin bir egemenliği vardır.

Şili'nin tüm maden ihracatının yaklaşık % 85'i ABD tekellerinin kesin denetimindeydi. Chuquicamata, Salvador ve El Teniente gibi bakır madenleri ABD'li çok uluslu tekellerce işletiliyor ve satışı yapılıyordu. Bu üç yerde «1965-1970 yılları arasında net kâr 650 milyon doları buldu. Yani yıllık ortalama kâr 110 milyon dolardır. Her biri 100 milyon ton kapasiteli üç elektrolit rafinerisinin inşa edilmesi ve kurulması için 110 milyon dolar yeterlidir. 250.000 Şililiyi onbeş ay beslemeye ya da 2,5 milyon Şilinin herbirine yılda bir çift ayakkabı vermeye 110 milyon dolar yetecektir»; «1930 ve 1969 yılları arasında, beş kıtanın bakır rezervlerini kontrolları altın-

da bulunduran uluslararası işletmelerin zaten devleşmiş olan güçlerini daha da artırmak için 3.7 milyar dolar Şili'den götürüldü. 1969 yılında, 166 milyon dolar geri gelmedi. Şunu belirtmeliyim ki, 3.7 milyar dolar Şili'nin tüm varlığının Şili'lilerin 400 yıllık çabalarının birikmiş sonucunun yüzde 40'ıdır. Bu varlığın yüzde 40'ı 1930 ve 1969 yılları arasında ülkeden götürüldü. Bu bir gerçektir.» (1)

Şili'de yerli ve emperyalist sermaye egemenliği bakır ve diğer madenlerle sınırlı değildir. Anonim şirketlerin % 17'si sermayenin % 78'inden fazlasına sahipti. Bunların en büyükleri ülkenin toplam üretiminin üçte ikisini elinde bulunduruyordu.

1967'de 749, 1969'da 1165 milyon esküde olan Şili'nin kamu borcu anapara ve faiz ödemeleri 1970 yılında 1964 milyon esküdoya çıkmıştı.

Tarım işlerinin % 80'i tüm nüfusun sadece **% 4,2'sini oluşturan büyük toprak sahiplerinin elindeydi.**

Tüm zenginlikleri **emperyalist** ve yerli **tekeller tarafından yağma** edilen Şili'de toplumsal sorunlar derinleşiyor ve **emekçi halkın yaşam koşulları her geçen gün biraz daha ağırlaşıyordu.**

Şili ailelerinin sadece % 2'si toplam gelirin % 46'sına el koyarken, % 60 gibi büyük bir çoğunluğun ulusal gelir içindeki payı % 17 ile sınırlıydı. Oysa «emperyalist şirketler Şili'den her gün bir milyon doları dışarı çıkarıyorlar.» 1970'e dek sağ hükümetlerin iş başında olduğu son 10 yıl içinde hayat pahalılığı % 1000 artmıştır. 1970 yılında işsizlik oranı % 8,5'dir. İşçiler sefalet ücretleriyle geçinmek zorunda bırakılırken, tarım işçilerinin ücretleri bunun ancak beşte biri denli düşük düzeydeydi.

On beş yaşın altındaki çocukların % 50'sinde eksik beslenme söz konusudur. Yetersiz beslenmeyen 1,5 milyon çocuktan 600 yüz bini geri zekâlı. Çocuklarda ölüm oranı tüm ülkede % 10, köylerde ise % 30'a çıkıyordu. Çocukların % 60'ı tıp yardımından yoksun doğuyordu. Köylerde çocukların sadece % 52'i **öğrenim olanağına sahipti.**

Halk Birliği'nin ortak adayı Allende'nin 4 Eylül 1970'de seçimleri kazanmasıyla Halk Birliği işte böyle bir Şili'yi miras alıyordu. Halk Birliği bunun bilincindeydi: «Şili'de iktidar ayrıcalıklı bir azınlığın çıkarları doğrultusunda işletilir: Bu ayrıcalıklı azınlığı meydana getirenler şunlardır: **Büyük kapitalistler ve onların adamları, ekonomimize egemen olan şirketler ve güçlerine hemen hemen hiç dokunulmamış** olan büyük toprak sahipleri.» Komünist Partisi, Sosyalist Parti, Radikal Parti, Sosyal Demokrat Parti, Birlikçi Eylem Hareketi ve Bağımsız Halkçı Eylemden oluşan Şili Halk Birliği 17 Aralık 1969'da ortak bir program üzerinde biçimlendi. Ancak, Halk Birliği daha kurulmazdan önce emperyalist ve yerli sermayenin yağmacılığına ve gayrı milli, gerici iktidarına karşı emekçi sınıf ve katmanların en geniş birliği için mücadeleler veriliyordu: «Şili'nin, ulusun çoğunluğunun desteklediği, bir devrimci dönüşümler programı üzerinde anlaşmış tüm parti ve düşünce akımlarından oluşan anti-emperyalist ve anti-oligarşik bir halk hükümetine ihtiyacı var. Bağrında ulusun çoğunluğunu toplayan bir halk hükümeti, dönüşümlere karşı duran iç ve dış engelleri aşabilecek, Şili toplumundaki tüm devrimci güçlerin derlenmesini sağlayacak ve sosyalizme yolu açacaktır. Ülkemiz koşullarında bu hükümet ne denli geniş olursa, o denli kararlı, devrimci ve aktif olacaktır. Temel devrimci güç işçi sınıfıdır.»

Bu görüş Halk Birliği Hükümet Programında şöyle yansımaktadır: «Gerçekten halkın desteklediği tek çözüm yolu, halk hükümetinin önündeki temel görev, emperyalistlerin, tekellerin, toprak oligarşisinin egemenliğini kırmak ve Şili'de sosyalizmi kurmaya başlamaktır.» Bu «temel görev» de an-

cak «Şili halkının iktidarı ellerine alması, onun gerçek ve etkili bir şekilde kullanmasıyla olasılık kazanacaktır.»

UNIDAD POPULAR EMEKÇİ HALKIN HİZMETİNDE

4 Eylül 1970 günü yapılan seçimler Şili halkının tarihsel zaferini müjdeledi: Halk Birliği'ni oluşturan Partilerin ortak adayı Dr. Salvador Allende diğer iki aday karşısında oyların % 36,30'unu alarak en yüksek oy toplamına ulaştı. Allende, büyük zaferi kutlayan kitlelere şöyle seslendi: «Çok açık ve belirli bir programla, büyük bir ulusal bilinçle ve anti-emperyalist bir tutumla ulaşılmış bir zaferdir bu.»

Gerçekten de Halk Birliği'nin programı sosyalizme yolu açacak köklü ekonomik, toplumsal ve siyasal dönüşümleri içeren son derece açık, somut bir programdı. Halk Birliği ve hükümeti genel olarak beş yönde ilerliyordu:

1 — 11 Temmuz 1971'de bakırın millileştirilmesiyle iyice somutlanan bir süreç içinde tüm ulusal zenginliklerin emperyalizmden geri alınması.

2 — Ulusal zenginliklerin ve bunların dağılımının Şili oligarşisi ve tekellerinden geri alınması. Bu amaç doğrultusunda, daha önce Frei hükümetinin (Hristiyan Demokrat) onayladığı ve çok sınırlı bir şekilde uygulanan toprak reformu Yasası öylesine bir kararlılık ve kesinlikle uygulandı ki, 1972 yılı Şili'de latifundium (büyük toprak sahipliği)'un sonu oldu. Buna paralel bir şekilde tekelci grup ve stratejik şirketlerin birbiri arkasından millileştirilmeleri programın öngördüğü üç ekonomik sektörün (sosyal sektör, karma sektör ve özel sektör) oluşmasına doğru gidilmesini sağladı.

3 — Şili halkının yaşamını değiştirmeye yönelik ekonomik ve toplumsal önlemler: enflâsyona karşı mücadele, kitlelerin satın alma gücünün arttırılması, ulusal gelirin yeniden dağılımı, ücret ve fiyatların oynak merdivene göre saptanması, konut politikası, halk sağlığı, eğitim, çocuğun korunması (2), kreşler, ulaşım, vb.

4 — Yürürlükteki süreçle kitlelerin bütünleşmesini sağlamak üzere kitlelerin, her alan ve düzeyde, yönetim ve örgütlenme görevlerine katılmasını gerçekleştirmek.

5 — Dış politikada, eşitlik ve karşılıklı çıkar temeli üzerinde tüm halklarla dostluk ve işbirliği politikası; ekonomik ve siyasal bağımlılık bağlarının kopartılması ve yeni ilişkilerin düzenlenmesi.

1970 Ekiminden itibaren 15 yaşından küçük tüm Şili'li çocuklara günde yarım litre süt parasız dağıtıldı. Günde 1 milyon 800.000 çocuğa kahvaltı, 600.000 çocuğa öğle yemeği devlet tarafından parasız verildi. Böylece, 1971 Ağustosuna dek çocuklarda ölüm oranı % 20,1e düştü.

a) Ekonomik ve toplumsal girişimler

İşçi ailelerinin çocuklarına beş milyon okul kitabı, yarım milyon çift ayakkabı ve büyük ölçüde okul malzemesi parasız dağıtıldı.

Ücret ve aylıklar % 35-66 arasında arttırıldı. En düşük ücret % 66 oranında yükseltildi. Aile zammı iki katına çıkartıldı.

Kısa süre içinde 260.000 işsize iş alanları açıldı. 1972 aralığında işsizlik oranı 1970'de % 85'ten % 3'e düşürüldü.

En önemli tüketim maddelerinin fiyatları donduruldu. 1970'de % 34,9 olan enflasyon hızı, 1971 Nisan'ında % 6,6'ya indirildi.

Kiralar donduruldu. Barınma olanağından yoksun olanlar için Santiago'da 4.500 konut yapımına girişildi. 1971'de 80.000 konutun yapımına başlandı. Ülkenin bir yıl içinde konut yapımında gösterdiği çaba, en büyük girişim, 1967 ile 1970 arasındaki ortalamanın tam dört katına çıktı.

Tüm çalışanların sosyal sigorta kapsamına alınmasına karar verildi. Ara katmanlara bağlı olanlar da bu programın içinde. Böylece ülke nüfusunun % 90'ı sosyal sigorta kapsamına girdi. Yaşlı ve malül emeklilerin maaşlarına % 78,5 oranında zam yapıldı. Böylece emeklilik maaşı asgari ücret düzeyine yükseltildi.

b) Millileştirmeler

— Kredi sağlayan mali kuruluş-

ların % 90'ından fazlası üzerinde denetim sağlandı ve kredilerin az sayıda büyük işletmenin elinde yoğunlaşması önlendi (3) «Tüm bu politikanın amacı, bankaları ulusal kalkınmamızın hizmetine sokmak ve enflasyonu önlemek ve ortadan kaldırmaktır. Daha az mali harcama pek tabii ki daha az enflasyonist etki demektir. Fakat bu politikanın tüm genişliğiyle uygulanabilmesi ve sürekli olabilmesi için, bizim düşünüşümüze göre, banka sisteminin devlet mülkiyetinde olması gerekmektedir.»

1971 sonunda, önemli özel bankalar devletleştirildi.

— 1971 Haziranına dek tüm Amerikan bakır madenleri devletleştirildi. Bu arada, ITT, Lota ve Schwager kömür madenleri, kükürt madenleri, tüm Tekstil ve Çimento işletmeleri, ABD patlayıcı madde fabrikası Du Pont gibi tüm önemli yerli ve yabancı işyerleri millileştirildi.

Bakırın millileştirilmesi üzerine El Teniente bakır madeni işçilerinden Jesus Gonzales Vasquez sevincini şöyle belirtiyor: «Devletleştirilmeden sonra, söz gelimi, ben, şimdiye dek kazandığımın iki kat fazlasını kazanıyorum. Karım, eskiden ancak vitrinlere bakıp seyrettiği yiyecekleri satın alabiliyor şimdi. Mağazalarda kuyruklar, yiyecek edinmeden kesilmeler oluyorsa, bunun nedeni bizleri şimdiye dek sömürenlerin hileleridir.»

c) Kitleler ekonomik ve toplumsal yaşama katılıyorlar.

«Şili halkını, iktidarı almak amacıyla harekete geçirilmesini yönetmek için, her yerde Unidad Popular kurulları kuracağız. Bu komiteler her fabrikada, her çiftlik, köy, daire ve okulda hareketlerin ve partilerin militanları tarafından kendilerini temel değişikliklere hazırlamış olan çok sayıda Şililiyi bütünleştirmek için kurulacaktır.

Unidad Popular Kurulları sadece birer seçim organı olmayacaklardır. Bu kurullar kitlelerin dolaysız isteklerinin yorumcuları ve sözcüleri olacaklar, kendilerini halkın iktidarını yürütmeye hazırlayacaklardır.»

d) Barışçı dış politika

Halk Birliği hükümetinin dış politikası açıktır. Program bu politikayı şöyle somutluyor: **«Hükümetin uluslararası politikada amacı Şili'nin tam politik ve ekonomik bağımsızlığının onaylanmasıdır.**

Tüm diğer ülkelerle, ideolojik ve politik tutumlar göz önüne alınmadan ilişkiler sürdürülecektir. Bu ilişki, Şili halkının kendi kaderini tayin etme ve çıkarlarına saygı temeli üzerinde olacaktır.

Bağımlı veya sömürgeleştirilmiş ve özellikle de kurtuluş ve bağımsızlıkları için savaşlarını geliştirmekte olan ülkelerle dostluk ve dayanışma bağları kurulacaktır.

Lâtin Amerika çıkarlarının özdeşleştirilmesi ve emperyalizme karşı dayanışma, Dışişleri Bakanlıklarından ziyade halklar ile ilişkili bir dış politika aracılığıyla desteklenecektir. Yeni hükümet, dostça uluslararası ilişkilerin temel şartı olarak halkların kendi kaderlerini tayin etmek hakkını güçlü bir şekilde savunacaktır. Bu nedenle, **hükümetin politikası, müdahale etmeme ilkesinin uyanık ve aktif bir savunuculuğu ve emperyalist ülkelerin uygulamaya çalıştığı her türlü farklı işlem, baskı, istilâ veya ablukanın reddedilmesinde yoğunlaşacaktır.»**

Halk Birliği hükümetinin bu barışçı ve anti-emperyalist dayanışma politikası hemen karşılığını buluyor. Başta ABD olmak üzere emperyalist devletlerin mali ve ekonomik ablukasına karşı sosyalist ülkeler Şili halkının yardımına koşuyor.

«1972 Eylül'üne dek Şili'ye toplam 463 milyon dolarlık kredi açıyorlar, bunun 259 milyon doları Sovyetler Birliği'nden geliyor. Bu krediyi Şili UP hükümeti dilediği gibi kullanacaktır.

Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist ülkeler, ülke ekonomisinin bakır ve kömür sanayii, tarım sanayii ve diğer kesimleri için uzmanlar gönderiyor. Büyük bakır kombinesi Enami-Ventanas'ın çalışması aksamasın diye Valparaiso'daki demiryolu yapımına yardım ediyorlar. Romanya, bakır işçileri konutlarının yapımı gecikmesin diye teknikerler yolluyor.

Sosyalist devletler, küçük çiftçilerin işini kolaylaştıracak binler-

ce traktör, tarım makineleri ve çeşitli makineler veriyorlar. 1972 yılı sonunda sosyalist ülkelerden Şili'ye gelen traktörlerin sayısı 6.000'i buluyor. 1973 Temmuz'unda Sovyetler Birliği'nde 750 traktör daha geliyor.» (4)

KARŞI DEVRİMCİ GÜÇLERİN HAREKETİ

4 Eylül 1970 Cuma günü saat 23.55'de seçimi kazanan Halk Birliği ortak adayı Allende Şili Öğrenci Federasyonu (F.E.C.H.) balkonundan Şili Cumhurbaşkanı olarak ilk konuşmasını yapıyor:

«Zaferim kişisel değildir. Bunu, 4 Kasım günü benimle beraber Moneda'ya girecek olan halka borçluyum.

Zaferi elde etmek zor oldu. Onu sağlamlaştırmak ve yeni toplumu kurmak daha da zor olacaktır.»

Halk ve ülke düşmanları Allende'nin Kongre'de başkanlığının onaylanmasını ve Şili'nin «komünist zorbalığın» eline geçmesini önlemek üzere el ele verdiler. Daha 15 Eylül'de Şili'deki ABD büyük elçisi Edward Korry, ABD Dışişleri Bakanlığından gelen bir mesajla «Allende'nin iktidara gelmesini önlemek için» Başkan Nikson adına, doğrudan bir Amerikan askeri müdahalesi hariç, tüm yetkileri alıyor. Karşı devrimci güçler, emperyalist ve yerli tekelci sermayenin çıkarlarını koruyanlar: ABD elçisi, CIA, ITT, «Ulusal Parti», «Vatan ve Özgürlük» adlı faşist hareket, ordu içinde mevzilenmiş faşist kümeler, El Mercurio'nun başını çektiği aşırı sağcı basın-yayın. Hükümetin programının, Halk Birliği'nin zaferini sağlayan 15.000 komite ve tüm halk örgütlerine dayanarak uygulanmaya başlanması, özellikle bakırın millileştirilmesi emperyalizmi ve Şili'deki kiralık adamlarını siyasal, ekonomik ve psikolojik yoğun bir saldırıya geçirdi.

Bazı örneklerle sağın ve faşist gerici güçlerin, emperyalist çevrelerin bu çok yanlı saldırılarını somutlayalım:

1) Ekonomik ve mali abluka ve sabotaj

Şili ekonomisini eline geçirmiş üç çok uluslu tekelin üçü de Amerikan'dır: Anakonda ve Kennekot (dünyanın en büyük bakır şirketleri), ITT Holding (Uluslararası Telefon ve Telgraf Holdingi). ITT'nin Şili'de 200 milyon dolarlık yatırımı vardı. Bu üç büyüğün yanında: General Electric Company (dünyanın en büyük elektrik holdingi), General Motors Corporation (dünyanın en büyük holdingi), Mobil Oil, Philips, Petroleum Company, Ford Motor (dünyanın ikinci büyük otomobil holdingi) gibi ABD çok uluslu tekelleri; BASF, Farben Fabriken Bayer AB. (5) AEG-Telefonker, Bosch, Siemens, Farbwerke Hoechst AG gibi Batı Alman tekelleri ve diğer emperyalist ülkelerden, Royal Dutc-Shell, İmperial Chimical Industries Ltd. British Leyland Motor Corporation Ltd., Unilever, Olivetti adlı çok uluslu tekeller yer almıştır.

Emperyalist tekeler 1956-1965 arasında Şili'de yatırdıkları yaklaşık 6 milyonluk sermayeden, 8,1 milyar dolar kazanç (% 135 oranında kâr) sağlamışlardır.

Büyük sanayi tekellelerinin yanında, emperyalist mali kuruluşlar da Şili'de büyük bir güce sahiptiler: First National City Bank USA, Bank of Amerika (AB), Inter Amerikan Bankası, Bank of London and South America (İngiliz) Alman Denizaşırı Bankası, Alman-Güney Amerika Bankası, vb. Yukarda sıraladığımız çok uluslu tekellerin temsilcileri aynı zamanda bu bankaların yönetim kurullarındadır.

Allende hükümetinin millileştirme girişimleri öncelikle bu sanayi ve mali emperyalist şirketlere yönelmişti. Devlet denetimiyle birlikte bu tekellerin efsanevi kazançlarına büyük bir darbe inmişti. Küba'dan sonra, daha değişik bir biçimde olsa da Şili'de de uluslararası ve yerli oligarşinin gerilemesi ve mevzi yitirmesi tüm Latin Amerika ülkelerinde yankılanıyor ve halkların ulusal, toplumsal kurtuluş mücadelelerine büyük bir destek oluşturuyordu. Küba'dan sonra Şili Lâtin Amerika için büyük bir umut olmuştu.

Hamburgda yayınlanan «Der Spiegel» dergisinin 16 Ekim 1972 tarihli sayısında şunları okumak mümkündür: Hıristiyan Demokrat hükümetinin yönetimi sırasında bütün ülkeye akın etmiş olan Batı dünyası kredileri kesildi... Uluslararası maliye enstitülerinden 1971 yılında Şili'nin aldığı para yaklaşık 55 milyon dolarken, Brezilya'daki askeri rejim en az 456 milyon dolar aldı. İnteramerikan Kalkınma Bankası, daha önce vermeyi vaat ettiği krediyi bile kesti.»

Allende 4 Aralık 1972 tarihli konuşmasında bu acı gerçeği dile getiriyordu: «Hükümetimiz işbaşına geçinceye dek, Şili uluslararası mali kuruluşlardan, söz gelimi Dünya Bankası ile İnteramerikan Bankasından yılda 80 milyon dolara ulaşan kredi alıyordu.

Bir ülkeye yardım edip etmemekte Birleşik Devletler ebette özgürdür. Bizim burada belirtmek istediğimiz, sadece, bu kredilerin ani kesilmesiyle ödeme bilançomuzun geniş ölçüde kötüye gitmesidir.

Ben cumhurbaşkanı olduğum sırada, dış ticaretimizin desteklenmesine yönelik ve Amerikan özel bankalarından kısa vadelerle aldığımız krediler aşağı yukarı 220 milyon dolar tutarındaydı. Bu kredilerden 190 milyon dolar tutarında bir bölümü kısa süre içinde kesildi.

Bunun anlamı, ekonomik bakımdan zayıf olan bir ülkeye baskı yapılmasıdır. Bunun anlamı, kendi toprak zenginliklerine sahip çıkmak isteyen bir milleti, bu kararından ötürü cezalandırmaktır. Bunun anlamı, bir ülkenin içişlerine karışmaktır. Biz bu tutumu, emperyalist bir adım diye niteleriz.»

ITT müdahalesi

Şili'de karşı devrimci eylem ve girişimleri finanse eden, tezgahlânmasına katılan çok uluslu şirketlerin başını ITT çekiyordu. «ITT, dünyanın 90 ülkesinde 423.000 işçi ve memuru sömürür; yıllık 8,6 milyar dolar tutarındaki kârı ile Şili'nin tüm brüt sosyal üretimini aşar. ABD'de yayınlanan «Walt Street Journal»ın 28 Ekim 1965 tarihli sayısından: ITT, uzanabildiği her yere pençelerini çılgıncasına geçirmek isteyen doymak bilmez bir canavardır» (6). «Der Spiegel» in 3 Nisan 1972 tarihli sayısından: «ITT holdinginin tıpkı bir hükümet

gibi, özel dış politika servisi ve haberalma örgütü vardır. Uluslararası bankalardan başka, ITT'nin yönetim kurulunda eski CIA şefi John Mc Cone'un yeri vardır.»

Nikson'dan Kissinger'e, CIA'dan Pentagon'a dek dört bir yanda kolu olan ITT'nin Şili'li faşistlerle düzenlediği halk ve Şili düşmanı tertiplerini Allende 4 Aralık 1972de Halk Birliği hükümeti önünde yaptığı konuşmada açığa vuruyor: «Sayın delegeler, dünya kamuoyu önünde ITT'yi vatanımda bir iç savaş tertibine girişmekle itham ediyorum. Bu tutum, bizim emperyalist müdahale diye tanımladığımız şeydir.»

Bu arada diğer tekel ve bankalar da harekete geçmişti. Bunların hedefi, hangi yolla olursa olsun, Halk Birliği hükümetini devirmektir.

Bu emperyalist devlet ve şirketlerin ekonomik saldırısının hedefi Şilide «üretimin topyekün yıkılması»ydı. Böylece, toplumsal huzursuzluk aratacak, bu durum şiddet eylemleriyle beslenerek ordunun müdahalesi için gerekli koşullar yaratılmış olacaktı.

2) Halk Birliği'ne hükümeti oluşturan partilere karşı şiddet eylemleri.

Halk Birliği hükümeti «yasal yollarla açıkladığı sürece, muhalefetin haklarına saygı göstereceği»ni programına almıştı. Fakat, kendisine karşı yönelen eylemler daha başından itibaren yasa dışı ekonomik ve siyasal şiddet hareketleriydi.

Örneğin ITT şefi William Merriem eski CIA Şefi ve ITT patronu John Mc Çone'a şu haberi gönderiyor: «Bir çeşit ayaklanmanın başına geçebilecek silahlı kuvvetlere bağlı kimselerin aranması sürdürülmektedir; şu ana kadar başarı sağlanamamıştır.»

CIA'nın «CENTAUR PLANI»

ABD'nin Allende ve Halk Birliği hükümetini devirmek amacıyla CIA'ya hazırlattığı planın adı «Şili harekâtı» ya da «Centaur Plânı»dır.

11 Eylül 1973 askeri faşist darbeyle son bulacak «Centaur Plânı»nın bazı eylemleri:

— 15 Mart 1971de Başkan Allende'yi patlayıcı madde ile öldürme teşebbüsü;

— 1971'de ortaya çıkarılan «Mart Planı»: Bakır sanayi kesiminde sabotaj eylemleri; UP politikacılarına karşı baskın ve tedhiş hareketleri;

— 1971 Kasım'ında, Moneda Başkanlık Sarayı'na saldırı;

— General Prats'ı hedef alan suikastın ve 29 Haziran 1973'de iki tank alayınca yürütülen darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması;

— Başkan Allende'nin başyaveri Kaptan Araya'nın 1973 Temmuzunda öldürülmesi;

— 1972 Ağustos'u ile 1973 Temmuz'u arasındaki süre içinde 19 komünist, sosyalist ve sendikacının öldürülmesi; UP hükümeti bakanlarına ve UP partileri ileri gelenlerine 1972 Eylül'ü ile 1973 Mayısı arasında 7 suikast;

1973 yazında demiryollarına, köprülere, elektrik santrallarına, petrol boru hatlarına, sanayi ünitelerine 600den fazla tedhiş girişimi.

İki tank alayına bağlı birlikler, 29 Haziran 1973'de başkanlık sarayına saldırıyor. Hareketin, CIA'nın planına dayandığı anlaşılıyor. Bu plan, kaçan CIA ajanı faşist «Patriay Libertad»ın adamı Manuel Fuentes'in evinde bulunuyor.

Sözü geçen planın, UP hükümetinin düşmesi üzerine uygulanacak önemli maddeleri : Binlerce Şili vatandaşının ülkeden sürülmesi, bütün solcu partiler ile Unidad Popular'a bağlı üyelerin kitle halinde tutuklanarak cezaevlerine, toplama kamplarına kapatılmaları, bütün demokratik özgürlüklerin ortadan kaldırılması, devletleştirilmiş bütün işletme, girişim ve büyük toprakların eski sahiplerine geri verilmesi.

Plan, 11 Eylül 1973'den sonra gerçekleştirilecektir.

3) Goşist eylemler

CIA'nın denetimindeki sağ ve faşist güçlerin silahlı saldırları ve şiddet gösterileri kitlelerin son derece uyanık olmasını ve provakas-

4 Eylül 1973 günü, Halk Birliği'nin Hükümet oluşunun 3 ncü yılında, Santiago'da, 800.000 kişi, Halk Birliği hükümetinin emekçiler yararına olan tüm politikasını desteklediğini belirten yığınsal bir gösteride bulunuyorlar. Bütün Şili'li emekçilerin yaşam seviyelerini yükselten kararlar ve uygulamalar yürekten destekleniyor, Halk Birliği Hükümeti'nin toplumsal tabanı durmaksızın genişliyordu.

yona düşmemesini gerektiriyordu. ITT Belgelerinin 14,25 ve 26 ncı sayfaları karanlık güçlerin amacını şöyle belirtiyordu: «Anayasal bir çözüm, ciddi iç karışıklıkları, grevleri, şehir ve kır gerillasını izleyebilir. Bu, silahlı kuvvetlerin belirsiz bir süre için müdahalesine gerekçe hazırlayabilir» ; «Aşırı sağın bir kesimi, terörcü eylemlerle, bir askeri müdahalenin koşullarını oluşturabilecek kastrocu-marksist kesimin şiddetli tepkisini provoke etmeye çalışıyordu.» Gerici radyo ve basın aracılığıyla girişilen psikolojik savaş, goşist akımların provokasyonları ve şiddet eylemleriyle beslenerek kitlelere hükümetin beceriksiz olduğunu ve ülkeyi iç savaşa götürdüğünün propagandasını yapmasında kolaylık sağlıyordu. MIR gibi diğer aşırı sol unsurların kışkırttığı toprak işgalleri bir yandan orta köylüleri kızdırırken, hükümetin yürüttüğü toprak reformu sabote ediyor ve köylülüğün bir bölümünün sağ güçlerin yanına geçmesini sağlayarak işçi sınıfının yalnızlaşmasını getiriyordu.

Bu sorumsuz, maceracı, bazguncu akımlar böylece karşı-devrimci güçlerin ekmeğine yağ sürdüler ve faşist darbenin gelişini kolaylaştırdılar.

İŞÇİ SINIFININ FAŞİST DARBEYE KARŞI ÇAĞRISI

CIA'nın denetimindeki faşist ve aşırı sağcı güçler 11 Eylülden önce 29 Haziran 1970 Cuma günü bir askeri darbe girişiminde bulundular. Tank birliklerini kullanarak Savunma Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı sarayı Monede'ya karşı saldırıya geçtiler. Fakat CUT'un talimatlarına uyan işçiler ve görevliler fabrikaların ve önemli kamu hizmetlerinin yönetimini ele aldılar. Üniversitelerde barikatlar kuruldu. Tarım işçileri çarpışmaya hazır bekliyorlardı. Kadın ve gençlik örgütleri derhal harekete hazırlandı. Kısacası tüm emekçi halk, işçi sınıfının öncülüğünde seferber olarak karşı devrimci darbe girişimini engelledi.

11 Eylül faşist ayaklanmasından birkaç ay önce devrimci ve yurtseverler «İç savaşa hayır! Faşizme hayır!» sloganı etrafında savaşa kararlılıklarını belirtirken, «isyancıların yenilgisi halkın büyük bir zaferi, Şili için bir başarıdır. Ana tehlike bütünüyle giderilmiş değildir, çünkü ayaklarına tahrikçi sağ tarafından izlenen politikanın yalnızca bir belirtisiydi, diyorlardı. İşçi sınıfının devrimci örgütleri daha temmuz ayında, yeni bir faşist ayaklanmaya karşı içinde yer aldıkları Halk Birliği hükümetini, ilerici partileri ve halka uyanık olmaya ve faşistlerin dayatmak istedikleri bir iç savaşa karşı hazır olmaya çağırıyorlardı. «Halkın haklar için halkın gücünü birleştirmek zorundayız. Bunu başarabilmek için her fabrikayı, her çiftliği, her sosyal hizmeti, her topluluğu, her sendikayı, her kitle örgütünü halk hareketinin bir tabyası halıne getirmek. Şimdi bir haftadan fazla bir süredir işçiler Uruguay'daki gerici darbeye karşı fabrikalarda barikatlar kurmuşlardır. Buradan kendilerini selâmlıyo-

Şili işçi sınıfının, gerçek sendikal örgütü CUT'un Başkanı Luis Figueroa'yı da öldü... Bu yurtsever insan, işçi sınıfının bu asil evladı, 1976 Mart'ında : «İki yılı aşkın bir süre önce, çok uluslu şirketlerin ve dünya gericiliği'nin hizmetindeki bir grup faşist asker, yasal Salvador Allende hükümetini devirdi ve vatanında askeri-faşist bir diktatörlük rejimi kurdu..» diyordu. Luis Figueroa, ülkesinin özgürlük ve onurunu Amerikan tekellerine satan faşist yönetime karşı, ölümüne dek savaşmıştır.

ruz.»

Halkın ve ülkenin elde ettiği kazanımların kesinlikle bırakılmayacağını ve halkın «devlet kurumlarındaki gerekli değişiklikleri, ve şimdi ve de başka bir zaman reddetmeyeceğini belirten işçi sınıfının işçi güçleri yeni ve daha ciddi bir 29 Haziran'ın gelmekte olduğunu görüyorlardı. Bu nedenle Halk Birliği'nin diğer örgütlerinin böylesi bir darbe girişiminin anında bastırmak üzere yaptıkları uyarılara kulak vermelerini istiyorlardı. Fakat bu uyarılar, bazı uzlaşıcı ve sekter tavırlar tarafından anında değerlendirilmedi. İşçi sınıfının örgütleri şöyle sesleniyordu. «Her yönde çarpışmaya hazır, tüm zorluklara karşı hazırlıklı olmalıyız. Eğer gerici tahrik büyüyerek silâhlı mücadele alanına yayılırsa halkın derhal tek bir gövde halinde onu ezmek için ayaklanacağından kimsenin şüphesi olmasın. İstemediğimiz, aramadığımız, kaçınmaya çalıştığımız böyle bir durum gene de gelirse, cephane olarak kullanmayacağımız hiçbir şey, tek bir taş bile kalmayacaktır. Bu durumda yeni alternatifimiz iç savaşı başlatanları azami çabukluk ve çabayla yenmek ve olayı başlamadan tasfiye ederek Şili'yi bu tip uzun bir karışıklığın zararlarıyla acılarından korumaktır.»

Ne varki, bu çağrı, Halk Birliği'ndeki, işçi sınıfı dışındaki diğer toplumsal katmanlar tarafından biraz geç duyuldu ve değerlendirildi. Allende'nin faşist ihanet ve ayaklanmaya karşı kahramanca çarpışarak hayatını yitirmesi Şili'nin faşizmin pençesine düşmesini engelliyemedi.

ŞİLİ'DE İNSAN AVLAYAN HAYVANLAR

ITT başta olmak üzere ABD, Federal Almanya ve diğer emperyalist ülkelerin dev tekellerinden başka, 3 Eylül 1973'de «artık bu duruma bir son vermek şarttır» diyen Hıristiyan Demokrat Parti'nin başkanı Frei, «Radio Nacional Agrikultura» ile «Kanal 13» gibi birçok radyo ve televizyon istasyonu, «El Mercurio» gibi faşist gazeteler, Milliyetçi Parti, grevlerle ekonomiyi sabote eden ve faşist darbeyi Taşıt Sahipleri Birliği, «Patriay Libertad» adlı faşist yeraltı örgütü, ordu içindeki ABD ve Hitler yanlısı faşist güçler Şili'deki ABD elçisi Nathaniel Davis'in yönetimindeki CIA memur ve ajanlarıyla Şili halkına ve Halk Birliği'ni oluşturan partilere, Şili'li tüm ilerici, yurtsever güçlere karşı hayvanca bir katliama giriştiler.

Aralık 1972'de elçi Davis'in Nikson'a gönderdiği bir mektupta şunlar okunuyordu: «Öylesine baskı ve öylesine büyük hoşnutsuzluk olmalı ki, askeri bir müdahale için genel bir istek uyanmalı. Askeri güçlerin, bu açıktan açığa tepkinin her zamankinden daha belirli ve gözle görünür bir şekilde ortaya çıkmasını beklediğini kabul edilebilir.»

ABD müdahalesinin yanında Federal Almanya'nın faşist darbe ile ilişkileri üzerine Bonn'da yayınlanan 1973 Kasım tarihli «Yeni Toplum» dergisi somut iddialarda bulunuyor: «Darbeden birkaç hafta önce, sıradan erlerin, subayların tarafından işkenceye tabi tutulması ve ateş edilerek öldürülmesi... Tepkici askeri güçlerin darbeden sonraki davranışlarına bakılırsa, bunlar yalnız Prusya geleneğine göre talim etmekle kelmayıp, faşist doktrinini de benimsemişlerdir. Kimi subayların açıktan açığa Yahudi düşmanı olmaları, Nasyonal Sosyalist kafalı Şili Almanları'nın varolduğuna delildir.»

İster «Prusya okulu» olsun, ister «U.S.School of the Americas»; sonuç hep aynı. UP hükümetini bombalarla alaşağı eden faşist cuntanın şefi General Pinochet, her ikisine de bağlı.

Hamburg'da yayımlanan «İşte Bu» adlı derginin 1 Kasım 1973 tarihli sayısından:

«Darbeden hemen birkaç gün sonra, Pinochet bir muhabirle koltuğa oturup Almanya'dan övgüyle söz açmaya vakit buldu: Benim en büyük öğretmenim ve dostum Herr von Fransius, Almandı. Askeri harekatı yönetmeyi ondan öğrendim.»

11 Eylül 1973'de Moneda Sarayı'na saldırıp Başkan Allende'yi öldüren birliğe komuta eden General Placinos da aynı okuldan. «İşte Bu», şöyle yazıyor:

«Aylar önce, kurbanı Başkan Allende'yi Bonn'da askeri ateşe olarak temsil etmişti. Kendisini Alman meslektaşlarına bağlayan şey, sadece toplantı dostlukları değil, bu dünyanın Marksizm adlı kanser çıbanı'ndan kurtarılması gerektiği konusundaki ortak inançlarıdır.»

Yasal Şili hükümetine indirdiği darbeden iki ay sonra, 11 Kasım da, faşist askeri cunta, —AFP'ye göre— Hitler ordularının tank birliklerine ait bir marşla zaferini kutluyor ve «bir askeri bando da daha sonra 'Badenweiler' marşını

çalıyor.»

Komünist, sosyalist, radikal, Hıristiyan Demokrat, katolik, protestan, Şilili, Bolivyalı, Kübalı demeden onbinlerce ilericiyi, yurtseveri, demokratı, onbinlerce emekçiyi katleden, Şili'nin yasal başkanı Allende'yi hunharca öldüren, ünlü halk ozanı Victor Jara'yı işkenceyle yokeden, ölü Pablo Nezuda'yı lekeleyen, Şili'yi ABD, Federal Alman ve diğer emperyalist şirketlerin yağmasına teslim eden, Şili halkını işsizliğe, açlığa, yokluğa, sefalete, karanlığa mahküm edenlerin görünürdeki dört elebaşı: General Pinochet, General Leigh, Amiral Merioo, General Mendoza.

Gözlerini kan, kin, para ve şiddet bürümüş bu canileri başta Şili halkı olmak üzere, tüm insanlık her an, her zaman nefretle anacaktır.

Yükselen, birleşen ve genişleyen Şili halkının ulusal ve toplumsal direnişi askeri faşist cuntayı yokedecek ve canilerden, onları destekleyenlerden cinayetlerinin hesabını bir bir soracaktır.

FAŞİST DARBEYİ SELAMLAYANLAR

Allende'yi öldürüp Halk Birliği hükümetini deviren askeri faşist cuntanın kitlesel cinayet ve işkenceleri tüm barışçı insanlığı ayağa kaldırırken, emperyalist merkezler canilere alkış tutmakta yarışa giriştiler. Faşist rejimi ilk tanıyan ülkeler arasında şunlar yer almışlardır: ABD, İngiltere, Güney Afrika, İsrail, Haiti, Brezilya, Paraguay, Federal Almanya, Fransa, Çin Halk Cumhuriyeti.

Emperyalist devletlerin sözcülüğünü yapan basın organları, uzun süre, akıtılan kanların, kitlesel imha yöntemlerinin övgüsünü yaptılar.

«Askerin attığı adım,Şili'nin büyük orta sınıfı tarafından selâmlanmaktadır.» (The Wall Street Journal, 12 Eylül 1973, ABD)

«Şili'deki sosyalist yöntemlerin üç yıl içinde sadece karışıklık, sü-

PABLO NERUDA'YI SELAMLIYORUZ

Sadece Şili ve Lâtin Amerikan'ın değil, dünyanın en ünlü şairlerinden ve 1971 Nobel edebiyat ödülünü kazanan, Şili'nin eski Paris büyükelçisi devrimci Pablo Neruda halkına ve ülkesine karşı girişilen bu sadistçe katliam karşısında dayanamadı. Bu psikolojik işkenceye dayanamıyarak 23 Eylül 1973 günü ölmezler arasında yerini aldı. Şili halkı ve tüm insanlık Pablo'yu halkların kurtuluşu mücadelesi ve onurlu, özgür bir yaşam ülküsünün simgesi olarak anacaktır.

Faşistler Neruda'nun ölümüyle yetinmemişler ve 24 Eylül günü evini yağmalamışlar, mobilyaları parçalayıp, kitapları yakmışlardır. Fakat yarın, direnen Şili halkı bu evi özgürlüğün sönmez ateşi olarak, milyonların ziyaretine açmasını bilecektir.

Son anlarında şöyle seslendi insanlara Pablo Neruda:

«Faşistlerin, emperyalistlerin ve sahte Hıristiyanların saldırısına uğruyoruz. Örümcek ağlarını barındırmak, umut yolunu kesmek için, bütün bir geçmiş birleşiyor. Milletimin kahramanca savaşında gereksindiği kardeşliğiniz, ekmek ve su gibidir.
Sizlere biricik sözüm:
Şili bir sessiz Vietnam'dır».

SATRAPLAR

NİXON, FREI ve PINOCHET
Bugüne, bu acı
Eylül ayına dek
1973 yılının
Bardoberry, Garrastazu ve Banzer ile beraber
aç çakalları
tarihimizin; kemiriyorlar
bayrakları
bunca kan, bunca ateşle
alınmış olan
serserice ağa-çiftliklerinde
cehennem baskıcıları,
satraplar, bin kez satın alınmış
ve kendilerini satmışlar, işbirlikçileri
New York kurtlarının.
Silahlar, dolara aç,
kurbanlarının kanı ile lekeli
işkenceye çekilmiş halkının,
orospu çocukları, havasıyla
ekmeği ile tecim eden Amerikan'ın,
kokuşmuş işler, cellat uşakları,
domuz sürüsü domalan para babalarının,
kanun diye yalnız işkenceyi bilen
ve ızdıraplı açlığını halkın.

rekli protesto, yıkıntı ve şimdi de bir dram doğurmuş olduğunu saptıyoruz.» («La Nation», Paris, 12 Eylül 1973, Fransa)

«Askerlerden ve teknokratlardan oluşan hükümet, Başkan Allende'nin dağıttığı toplumsal bütünlüğü yeniden kuracaktır. Bu, Şili'de demokrasinin, geçici ölümü demektir ve üzünülecek bir şeydir. Ama bunu kimin zorunlu kıldığını unutmamak gerekir.» (The Economist, 15 Eylül 1973, İngiltere)

«Ordu artık daha fazla sabredememiştir. Üç yıllık marksizm yetmiştir.» (Bild, 12 Eylül 1973, Batı Almanya)

Halk Birliği hükümetini boğazlayan emperyalist tekel ve devletler cunta yönetimine sınırsız mali ve ekonomik destek sağlamakta gecikmemişlerdir. Interamerikan Bankası, Şili'deki askeri rejime 19 Eylül 1973'de 65 milyon dolarlık bir kredi tanımıştır.

The Manufacturers Hanovar Bank (New York). 1973 Kasım'ı başında Cunta'ya 45 milyon dolarlık kredi öneriyor. US-Bank İkinci Başkanı James R. Greene'in Santiago'da gazetecilere demeci:

«Ülkemin mali dünyası, Şili hükümetinin yaptıklarına tam bir güven beslemektedir.» («The Financial Times», 15 Kasım 1973)

19 Kasım 1973 tarihli «Der Spiegel» dergisinin, «darbeden iki ay sonraki durum»la ilgili haber özeti:

«Cunta lideri Pinochet yönetimindeki Şili için yeniden dış kaynaklı -özellikle Amerikan kaynaklı- para olanağı kendini göstermiştir. Sadece sekiz ABD bankası ile iki Kanada para fonu, darbe generallerine şimdiye dek 18 ay ile üç yıl vadeli 300 milyon dolarlık kredi açmışlardır.»

Cunta'nın 1973 Eylülünden 1976 ya dek emperyalist merkezlerden sağladığı kredi ve yardım toplamı 5,5 milyar dolara (82,5 milyar lira) ulaşmıştır.

ABD'den sonra faşist cuntayı destekleyenlerin başında Federal Almanya ve İngiltere gelmektedir. Örneğin Kasım 1973'de 11 milyon mark tutarında 15.000 ton buğday Şili'ye gönderilmiş ve 21 milyon marklık bir kredi anlaşması imzalanmıştır. Aynı tarihlerde İngiltere, Cuntaya çok sayıda jet avcı «Howker Hunters» tipi uçak göndermiştir.

Halk Birliği döneminde bakırın dünya piyasasındaki fiyatını düşüren, Şili'nin bakır alıcısı ülkelerine baskı yapar, üretimi düşüren, karaborsa yaratan sermaye kaçıran emperyalist tekeller 11 Eylül 1973'den hemen sonra tutumlarını değiştirmişler ve eski ayrıcalıklarını sağlayacak faşist cuntayı selâmlamışlardır.

Darbeyi izleyen günlerde bakır fiyatları, dünya maden piyasasında hızla yükselerek, örneğin 15 Eylül 1973'de Londra'da bakırın tonu 45 Sterlinden 837 sterline fırlamıştır. Halk Birliği hükümetinin millileştirdiği veya o dönemde Şili'yi terkeden çok uluslu tekeller temsilcileri geri dönmüşlerdir. Bunların ilk sıralarında Crow Cork a. Seal Co., Dow Chemical Co, Anaconda Company, Ford, PPG Industries, Philips, Dodge gibi birçok ABD şirketi yer almaktadır. Çok uluslu Alman ilâç tekeli Hoechst'in Şili temsilcisi şirketin Frankfurt'taki merkezine şu bilgileri vermiştir: «Allende hükümeti, hak ettiği sonu bulmuştur. Şili, ilerde Hoechst mamulleri için ilginç bir pazar olacaktır.» («Vorwderts», Bonn, 6 Aralık 1973)

Şili yerli tekelci sermayesinin faşist darbe üzerine görüşünü en iyi, bir Şili şirketi olan Mex y CIA S.A.C.'nin Offenbach'taki bir Alman şirkete gönderdiği ve «Frankfurter Rundschan»nın Kasım 1973 tarihli sayısında yayınlanan şu mektup açıklamaktadır: «11 Eylül üzerimizdeki baskıyı kaldırmıştır; artık yeniden ve yeni bir cesaretle işimizi nasıl geliştireceğimizi düşünebiliriz. Şimdi yeniden düzen ve temizlik egemendir burada... Alman işadamı dostlarımızla yeniden ilişki kurmak için elimizden geleni elbette yapacağız; bizi girişimimizde destekleyeceğinizden eminiz...»

Cunta'nın ekonomi bakanı Fernando Leniz Ekim 1973'de faşist yönetimin ekonomi politikasını şöyle özetliyor: «Geçen üç yıl içinde devletleştirilmesine başlanılmış olan özel girişimlerden büyük çoğunluğunun eski durumlarına döndürülmeleri, yeni hükümetin ekonomi politikasıyla ilgili önemli bir adımdır.»

Bu halk düşmanı, tekelci, gayrı milli faşist yönetimin izlediği ekonomi politikayı şu rakamlarla somutlayabiliriz:

- 1974'de % 375 olan enflas-

yon oranı, 1975'de % 340,2'ye fırladı.

- % 25'i bulan işsizlik, yapı gibi bazı işkollarında % 30'u aştı.
- Hıristiyan-demokrat partiden iktisatçı Sergio Molina bile şu şekilde konuşmak zorunda kalıyordu: «Şili'de nüfusun % 21'i (2 milyon kişi) aşırı yoksulluk koşullarında yaşamaktadır. 400.000 okul çağındaki çocuk, okul dışı bırakılmıştır; ailelerin % 30'u (588 bin aile ayda 320 jesosun (750 lira) altında bir ortalama gelire sahiptir.»
- Diktatörlük savunma ve silâhlanma bütçesini % 300 arttırarak özgürlüğe karşı savaşı ön plana aldı.
- Sermaye sınıflarının ulusal gelirdeki payı % 65'e çıkarken, halkın payı % 35'e düştü.
- Büyük toprak sahipleri toprakları geri aldılar.
- Şilili emekçi çocuklarına günde yarım litre sütün parasız verilmesi uygulaması durduruldu.
- Çalışması süresi 44'den 48 saate çıkarıldı. Eklenen 4 saat için ücret ödenmiyor.
- Parasız sağlık hizmetleri kaldırıldı.

ŞİLİ HALKI DİRENİYOR

Hayvanca teröre, kitlesel cinayet, işkencelere ve toplama kamplarına, her türlü örgütlenme, sendikal, demokratik ve siyasal hak ve özgürlüğün resmen ortadan kaldırılmasına rağmen büyük kayıplara uğrayan Şili işçi sınıfı örgütleri yeniden toparlandılar. Darbe büyük yıkım getirmiş, fakat bu örgütleri bütünüyle dağıtmayı başaramamıştı. Darbeden üç yıl sonra Şili halkının faşizme karşı direnişi daha örgütlü ve daha güçlü bir şekilde yükseliyor. Şili Emekçileri Sendikası Birliği (CUT) başkanı Luis Figueror bu gelişimi şöyle açıklıyor:

«Şili emekçileri ve halkının mücadelesi yeni boyutlara ulaştı. 1974'te temel hedef CUT'u korumak ve faşizmin yarattığı koşullarda mücadele etmesini sağlamaktı. Daha sonra, emekçilerin örgütlülüğü ve birliği güçlendi. 1975 yılından itibaren, somut mücadele

ve direniş programlarının gerçekleştirilmesinde ilerlemeler kaydedildi. Emekçilerin ve sendikaların diktatörlüğe karşı eylemleri çok değişik biçimlerde gelişerek faşist İş Yasasının uygulanmasını önledi. Bazı ekonomik mücadele eylemleri iş bırakımları veya grev biçimlerine büründü. Diktatörlük bunlara görülmeldik bir şiddetle saldırdı: yüzlerce sendikacı, hapishaneleri ve toplama kamplarını dolduran yurtseverlerin yanına gönderildi.

Diğer yandan, diktatörlüğün ekonomi politikası Şili'yi tarihinin görülmedik bir yıkımıyla karşı karşıya getirdi. Ulusal düzeyde, bu politika cuntayı, neredeyse mutlak bir şekilde tecrit etme durumuna soktu. Durmadan artan bir hoşnutsuzluk ve direnişi doğuran bu durum, diktatörlüğü, çıkarları ekonomik buhran ve iç tüketimin alabildiğine sınırlanmasından dolayı iyice zarar gören sektörleri terörize etmek zorunda bıraktı.

Böylece, darbe sırasında cuntaya destek olan bu sektörlerin hoşnutsuzluğu arttı ve cuntacılar toplumsal ve siyasal bir güçten yoksun kaldı.

Öncelikle işçi sınıfına, demokratik ve devrimci partilere yönelen baskı bugün tüm kiliseleri de ateş çemberine aldı. Dinsel inanç ve insancıl duygulardan dolayı teröre karşı çıkanlar hapishanelere gönderiliyor ve işkence ediliyor. Örneğin polis güçleri zorla kilise ve ibadet yerlerine girip ve sendikal, siyasal tutuklulara, hatta işsizlerin ve ailerine yardım etmek amacıyla kurulan Şilililer arasında Barış İçin Ulusal Komite yöneticilerini tutukladılar.

Cunta bu komitenin çalışmalarını yasaklayarak, Kilise ile diktatörlük arasındaki çatışmayı yeni bir belge ekledi. Öylesine ki Kardinal Raul Silva Henriquez bile bu Komitenin yaşamasını sağlamak için tavır aldı.

Bu örnekler diktatörlüğe karşı direnişin boyutlarını göstermektir. Bu konularda uluslararası dayanışma Şili'deki yurtsever direnişini güçlendirme ve yaygınlaştırmaya katkıda bulunmaktır. Şili'de mücadelenin yükselmesiyle uluslararası dayanışmanın gelişmesi arasında uyum vardır. Bu dayanışma uluslararası işçi hareketini dünya kamuoyuna bağlamakta ve dünya

Şili işçi sınıfı, Şili'nin mutlu ve aydınlık günleri için en ön safta döğüştü. Bu uğurda nice şehitler verdi. Fotoğraf, Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Korvalan ile Allende'yi ve diğer Halk Birliği Hükümeti emekçi üyelerini birarada gösteriyor. Bugün, faşist diktatörlüğe karşı yükselen işçi ve halk hareketinin ve onlarla aktif bir dayanışma içinde olan uluslararası devrimci güçlerin istemleri, şu sloganla somutlanmaktadır : Luis KORVALAN'a ve tüm siyasal tutuklulara ÖZGÜRLÜK !

demokratik ve ilerici güçlerin Şili deki mücadele karşısında ne denli duyarlı olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Şili için dayanışma hareketinin son zamanların en değişik ve çeşitli biçimlere bürünen hareketi olarak niteleyebiliriz; çünkü emekçiler ve sendikalar, devrimci güçler, demokratik ve ilerici güçlerin geniş kesimleri, çeşitli kıtaların pek çok ülkesindeki ulusal burjuvazinin geniş katmanları, değişik kiliseler, öğrenci örgütleri, kültür ve bilim adamları, aydınlar yan yana bulunuyor.

Sendikalar, Şili'nin ihraç ettiği mallara boykot etme eylemine, çoğu kez kamuoyu katıldığı çin özel bir dikkat gösteriyorlar. Bir grup Şilili ressamın girişimiyle çeşitli uluslardan 25 artistin oluşturduğu Uluslararası Resim Birliği, uluslararası boykot kampanyası çerçevesinde, Avrupa ve Amerika'nın değişik limanlarında duvar resimleri yapıyorlar. Uluslararası kitle örgütleri, teröre karşı en basit siyasal ve toplumsal haklara saygı duyulmasını sağlamak için yoğun çaba harcıyorlar.

Şili ilerici ve devrimci güçleri üç yıllık Halk Birliği deneyini yeniden değerlendirdiler. Bu değerlendirmeden ortaya çıkan sonuç şudur: İşçi sınıfı ve emekçi halk siyasal yönetime barışçıl, silahlı olmayan yollardan gelebilir. Bunun gerekli koşulu işçi sınıfının toplumun değişik kesimleriyle itifak halinde davranmasını ve siyasal yaşamın demokratikleştirilmesini demokratik özgürlüklerin pekiştirilmesi ve gericiliğin devrimci hareketi silahlı şiddetle ezmesini önleyebilecek bir güç dengesine erişmeye yeterliliği olan güçlü bir devrimci hareketin oluşmasını sağlamaktır.

Bu nedenle, Şilili ilericiler için ana görev kitlelerin en geniş bir şekilde ortak bir eylem programının somut hedefleri doğrultusunda harekete geçirilmesi ve her cephede mücadele için her fırsatın kullanılması ve işçi sınıfı etrafında daha çok gücü düzene sokarak faşist diktatörlüğün devrilmesini sağlamaktır.

Faşist diktatörlüğün devrilip, demokrasinin kurulması ve köklü dönüşümlerin gerçekleşmesi için Halk Birliği partilerini, sempatizan örgütleri, hıristiyan-demokratları, katolikleri, partisizleri, yani Şilililer'in ezici çoğunluğunu kapsayan bir anti-faşist cephenin kurulması gündemdedir. Böylesi bir cephenin ortak eylem programını şunları içeriyor: demokratik özgürlüklerin bütünüyle sağlanması, olağanüstü yasaların iptali, Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Senatör Luis Korvalan'ın, Halk Birliği Yönetici ve militanlarının, diğer onbinlerce siyasal tutuklunun serbest bırakılması, toplama kamplarının kapatılması, askeri mahkeme kararlarının iptali, işkenceye ve hakaretlere son verilmesi, tüm cani ve cellatlara gereken sert cezaların verilmesi; işçi sınıfı, köylülük, memurlarla birlikte, zanaatkârlar, küçük ve orta tüccarlar ve işverenler gibi orta tabakaların, kültür adamlarının, aydınların çıkarlarının savunulması.

Bu yüce savaşta tüm dünya anti-emperyalist ve ilerici güçleri, Türkiye işçi sınıfı ve onun sendikal örgütü DİSK, Şili işçi sınıfı ile emekçi halkının ve tüm Şili yurtsever, devrimci güçlerinin yanındadır. 11 Eylül «Şili halkı ile dayanışma günü» bu nedenle düzenlemiştir.

Son söz yine Şili işçi sınıfı ve emekçi halkına aittir.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Şili halkının faşist cuntaya karşı direnişiyle dayanışma şu sloganla sembolleşiyor:

LUİS KORVALAN'A VE TÜM SİYASAL TUTUKLULARA ÖZGÜRLÜK!

(1) Allende, Plaza de la Constitucion konuşması, Santiago, 21 Aralık 1970.

(2) Şili duvarlarında şu sözler okunuyordu: «Çocuk Şili devriminin tek imtiyazlısıdır.»

(3) «Bu yılın 30 Eylül'ünde tüm kredilerin % 70'inin Santiago'da toplanmış olduğu kavranmalıdır», Allende, 30 Aralık 1970 Radyo-televizyon konuşması.

(4) Şili Kara Darbe.

(5) Şili Ekonomisine Federal Almanya'nın 35 işletmesinin yatırdığı 1 milyon markın üçte biri Hitler Almanyasının faşist rejimini desteklemiş olan İG-Farben Holding'e aitti.

(6) Şili Kara Darbe, S. 50

CANİLER ALLENDE'Yİ ÖLDÜRÜYORLAR !..

Allende 11 Eylül sabahı 6.20'de darbe haberini alıyor. Kaçmıyor, iltica hakkı istemiyor. Başkanlık Sarayı Moneda'dan bir grup arkadaşıyla Halk Birliği hükümetini, ülkesinin ve kendi onurunu savunmaya karar veriyor. «Teslim ol» çağrılarını geri çeviriyor. Zırhlı ve hava birliklerinin saat 9,15'de başlayan ateşine karşılık veriliyor. Çatışma 16.00'ya dek sürüyor. Şili'nin yasal Cumhurbaşkanı Allende işte böyle katlediliyor. Allende, 11 Eylül günü öğlene doğru halkına en son şöyle sesleniyor:

Seçimle gelmiş Cumhurbaşkanı Dr. Salvador Allende'nın, 11 Eylül 1973 günü öğleden önce yaptığı son konuşma.

«Yurttaşlarım!

Sizlerle yaptığım bu konuşmanın son konuşma olduğu kesindir. Hava Kuvvetleri'ne bağlı uçaklar, Radio Portales ve Radio Corporacion verici istasyonlarını bombaladılar. Sözlerimde acı değil, hayal kırıklığı yer alıyor. Sözlerim, verdikleri yemini tutmamış olanları ahlak açısından cezalandırmayı amaç edinmektedir. Aynı zamanda; Şili askerini görevdeki başkomutanı, kendi kendisini amiral ilân etmiş olan Amiral Merino'yu, daha dün hükümete bağlılık yemini edip, gene kendi kendisini jandarma başkomutanı ilân eden aşağılık General Mendoza'yı kastediyorum bununla. Bu olaylar karşısında, çalışan yurttaşlarıma ancak şunu söyleyebilirim. Geri çekilmeyeceğim. Tarihsel bir durumla karşı karşıya olduğumuz bu dönemde, milletime verdiğim sözü hayatımla ödeyeceğim. Şunu size kesinlikle söyleyebilirim ki, tarafımızdan binlerce Şili vatandaşının soylu vicdanına ekilmiş olan tohum, yeşerecektir. Kuvvet onlarda, köleliği geri getirebilirler; ne var ki, sosyal ilerleme ne kuvvetle durdurulabilir ne de cinayetlerle! Tarih bizimle beraberdir ve tarihi yapan milletlerdir.

Yurdumun çalışan insanları!

Sizlere, her zaman göstermiş olduğunuz bağlılık için, büyük atılım ve adalete sadece tercüman olmuş bir adama, yaptığı bütün açıklamalarda anayasa ve yasalara saygılı kalmayı görev bilmiş ve görevine bağlılık göstermiş bir adama duyduğunuz güven için teşekkür etmek istiyorum.

Olaylardan alınacak derse katılabilmeniz için, sizlere yönelebildiğim son anlardır şu anlar. Yabancı kaynaklı sermaye, tepkici güçlerle birleşmiş emperyalizm öyle bir iklim yaratmıştır ki, Silahlı Kuvvetler, kendilerine General Schneider tarafından öğretilip komutan Araya tarafından güçlendirilmiş geleneği yıkmışlardır. Onların her ikisi de aynı sosyal sınıfın, bugün evlerine oturup, kazanç ve önceliklerini savunacak aracılarının, iktidarı ele geçirmesini bekleyen aynı kimselerin kurbanı olmuşlardır. Her şeyden önce toprağımızın alçakgönüllü kadınına, bize inanan köylü kadına, daha fazla çalışmış olan ve ço-

cuklara yaptığımız yardımı bilen analara sesleniyorum. Vatansever bir tutum göstermiş olan serbest meslek erbabına, daha birkaç gün önce meslek birlikleri tarafından yürütülen ayaklanmaya karşı savaşanlara sesleniyorum. Burda da, kapitalist toplumun küçük bir azınlığa tanıdığı öncelikleri savunmak söz konusuydu. Sevinçlerini ve savaşma ruhunu şarkılarla dile getirmiş olan gençlere sesleniyorum. Artlarına düşülmüş olan bütün vatandaşlara, aydınlara, Şili erkeğine, işçiye, köylüye sesleniyorum, çünkü bir kaç saattir, ülkemizde faşizm kendini göstermiştir: Tedhiş hareketleri, köprülerin demiryollarının atılması, petrol ve gaz hatlarının tahrip edilmesi, bu faşizmin kanıtıdır. Suskunluk ile karşı karşıya... (ortadaki çümle, bomba seslerinden ötürü duyulamamıştır)... kurban etmişlerdir. Tarih onları yargılayacaktır. Magellen Radyosu'nun susturulacağı kesindir, sesimdeki sükunet sizlere ulaşamayacaktır artık. Zararı yok sesimi gene duyacaksınız hep, sizlerle olacağım, ve hiç olmazsa, çalışan insanların bağlılığı karşısında, sadık kalmış vakur bir insanın anısını bırakacağım geride. Millet kendini savunmalı, ama kendini kurban etmemelidir. Millet kendini imha ettirmemeli, aşağılanmasına meydan vermemelidir.

Yurdumun çalışan insanları!

Şili'ye, Şili'nin yazgısına inancım var. Başta Şili'liler gelecek. İhanetin kol gezdiği bu kasvetli ve acı dakikalarda, bilmelisiniz ki, yakın bir gelecekte, vakur insanın daha iyi bir topluma doğru yürüyeceği büyük yollar açılacaktır. Yeniden, Yaşasın Şili milleti! Yaşasın çalışan insanlar! Son sözüm budur ve bu yolda kurban da olsam, boşuna kurban olmayacağımın inancı içindeyim. Sonumun, en azından, sadakatsizliği, korkaklığı ve ihaneti yargılayacak bir ahlak dersi olacağı inancı içindeyim».

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNDEN

TEMMUZ

TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER

Samsun ve çevresindeki DİSK'e bağlı sendika şubeleri ile TÖB-DER, TÜTED, TÜM-DER Şubeleri ve Halkevlerinin ortaklaşa yayınladıkları bildiride DGM'nin yasalaşmasını engellemek için tüm ilerici yurtsever devrimci güçlerin güç ve eylem birliğinin zorunlu olduğu belirtilmekte ve özet olarak şöyle denilmekte;

«Emperyalizmin denetimi altında ve onunla işbirliği yapan bir avuç parababasının yönetiminde bulunan ülkemizde ekonomik ve politik bunalım giderek derinleşmektedir. Tüm amacı kâr olan parababaları emekçi halkı her geçen gün daha fazla sömürmekte, zam üstüne zam yapmakta buna karşı gelişen halkın muhalefetini ezmek için türlü baskı ve şiddet yollarına başvurmaktadır. İşçilerin grevleri engellenmekte, köylülerin toprak istekleri sahte reformlarla geciktirilmekte, memurların insanca yaşama istekleri göz ardı edilmektedir.

Başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar bu baskı ve zulüm düzenine karşı muhalefetlerini arttırmakta, haklarını almak için örgütlenmektedirler. Egemen sınıfların iktidarının karşısına halkın devrimci gücünün çelikten duvarını örmektedirler.

İşte halkımızın hakim sınıflara karşı gelişen bu devrimci muhalefetini yok etmek onları baskı, zulüm ve sömürü altında tutmak isteyen MC, DGM yasası ile varlığını sürdürme çabasındadır. DGM «Sıkıyönetimsiz sıkıyönetim» demektir.

İşçiler, işyerinde insanca çalışmak, emeğinin hakkını almak istiyorsan, Analar, babalar, okullarda evlatlarımızın kiralık katiller tarafından kurşunlanmasını istemiyorsan,

Köylüler, kendi toprağını ekmek ve ürettiğin mahsülün değerini almak istiyorsan, Tüm yurtseverler, ülkemizin bağımsızlığından, halkımızın mutluluğundan yana isen tüm faşist uygulamalara karşı ortak mücadele etmek zorundayız.»

YAŞASIN HALKIMIZIN BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİ!

TÜM SAĞLIK PERSONELİ DERNEĞİ (TÜS-DER)

Tüm Sağlık Personeli Derneği İzmir Şubesinin 22.7.1976 günü İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kapatılması üzerine TÜS-DER Genel Merkezi bir açıklama yaparak «DGM'ye hayır» kampanyasına tüm gücü ile katılacağını açıkladı.

Açıklama özet olarak şöyle: «Ülkemizde işçi sınıfı öncülüğünde verilen ileri demokrasi mücadelesinde TÜS-DER öncelikle Grevli - Toplu Sözleşmeli Sendikal haklarımızı alma yolunda yoğun çalışma içine girme zorunluluğundadır. Bu nedenle de ilerici güçlerin, halktan yana güçlerin egemen olduğu bir iktidarın yönetime gelmesi kaçınılmazdır.

DGM yasa tasarısını hazırlayarak Parlamentoda gündeme getiren MC memurların yarısından çoğunun yasal yetkilerinin belirlenmediği bir ülkede, emekçilerin sosyal ve ekonomik isteklerini geriletmek, örgütlenmelerine sed çekmek, ilerici örgütleri dağıtmak ve sosyal içerikli yasa tasarılarının Parlamentodan geçmesini engellemeyi hedeflemektedir. Hazırlanan çağdışı faşist yasa tasarısının Parlamentodan çıkması için DİSK'in başlattığı «DGM'ye hayır» kampanyasına tüm gücümüzle katılıyoruz.

ANKARA TABİP ODASI, AYÖD, ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ, TİB, TMMOB, TÖB-DER, TÜMAS, TÜM-DER, TÜMÖD, TÜS-DER ve TÜTED

Ankara Tabip Odası, AYÖD, Çağdaş Hukukçular Derneği, TİB, TMM OB, TÖB-DER, TÜMAS, TÜM-DER, TÜMÖD, TÜS-DER, TÜTED 13 Temmuz 1976 günü yaptıkları basın toplantısında DİSK'in DGM yasa tasarısına karşı açtığı mücadeleyi desteklediklerini açıkladılar. Açıklama özet olarak şöyle:

«DGM yasa tasarısı ile kurulmak istenen mahkemeler, emekçi halk kitleleri, işçiler, devrimci aydınlar, halktan yana tüm kişi ve demokratik kitle örgütleri üzerinde daha acımasız ve amansız bir baskı düzeni kurmak için getirilmektedir.

Sıkıyönetimsiz sıkıyönetimi gerçekleştirecek olan, bağımsızlıktan, hakim güvencesinden yoksun bu olağanüstü özel mahkemeler (DGM), emekçi halkımız ve halktan yana aydınlar üzerinde —bu güne kadarki uygulamaların da kanıtladığı gibi— bir baskı aracı olarak kullanılacaktır.

Anılan nedenlerle bu basın toplantısını düzenleyen biz demokratik kitle örgütleri, DGM'lerinin kuruluşuna karşı ötedenberi sürdüre geldiğimiz mücadeleye sonuna kadar devam edeceğimizi ve DİSK tarafından bu yasa tasarısına karşı önerilen güçbirliğini ve girişilen eylemleri desteklediğimizi kamuoyuna duyururuz.»

TÜRKİYE BARIŞ VE ÖZGÜRLÜK KOMİTESİ (TBÖK)

Almanya'da kurulu ve Dünya Barış Konseyi üyesi TBÖK haber bülteninin 14. sayısında yayınlanan DGM konusundaki yazı özet olarak şöyledir:

«Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş yasası, bilindiği gibi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

Eli kanlı MC, DGM yasasını yeniden meclislere getiriyor. Bu mahkemelere karşı yükselen geniş çaptaki tepkiyi kırmak, yasa tasarısı için uygun bir ortam oluşturmak çabası içinde, saldırılar, cinayetler tertipleniyor. «Devlete saldırılıyor», «devlet içerden ve dışardan tehdid ediliyor» diye yaygara koparıyor.

Sermaye çevrelerinin temsilcisi açıkça ilân edemediği sıkıyönetimi bu mahkemeler yardımıyla uyguluyor. Bu mahkemeler, demokratik hak ve özgürlükleri yasaklayan Ceza Kanununun 141. ve 142. maddelerinin daha sert ve daha süratli uygulanması amacıyla, sıkıyönetimi sürekli kılmak için kurulmuştur ve Türkiye'de demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık yolunda verilen mücadeleyi hedef almıştır.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri, yargıç ve yargı bağımsızlığı ilkesine ters düşmektedir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası, genel mahkemeleri bir kenara iterek, Anayasayı ayaklar altına almakta, Türkiye'nin de imzalamış olduğu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Roma Sözleşmesi gibi uluslararası sözleşmeleri de hiçe saymaktadır

MC'nin getirdiği bu kanun tasarısına tüm yurtseverler, ilerici güçler ve örgütler kesinlikle karşı çıkmaktadır. İşçi Sınıfımızın, tüm emekçilerin, ilerici kişi ve örgütlerin peşin olarak yargılanması anlamına gelen bu yasaya «hayır» diyorlar.

Halkımıza karşı savaş açmış olan MC'nin sermaye çevrelerinin çıkarları için tüm emekçilerimizi, yurtseverleri, tüm ilerici kişi ve örgütleri yargılamak, sıkıyönetimi sürekli olarak yerleştirmek amacıyla getirmek istediği faşist yasaya karşı birlikte ve sonuna kadar bütün gücüyle mücadele vermek, bütün yurtseverlerin ve ilerici güçlerin görevidir.

1 TEMMUZ 1976

Bursa Tofaş işyerinde bir işçinin ölümü ile sonuçlanan saldırı üzerine basına ve kamuoyuna bir açıklama yapan DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, «Anayasayı ve yasaları açıkça çiğneyen MC iktidarı geniş emekçi kitlelerin toplumsal, demokratik, ekonomik, sendikal hak ve özgürlüklerini çiğnemeye devam ediyor. Son olarak Bursa'da Tofaş işyerinde çalışan işçilere yapılan saldırı MC'nin iktidar olduğundan bu yana işçi ve emekçi kitleler üzerinde sürdürdüğü saldırının bir parçasıdır.

Daha geçtiğimiz günlerde bu işyerinde bozkurt amblemli bildiriler dağıtarak işçiler üzerine taşlı, sopalı, zincirli saldırılar düzenleyenler, Seydişehir'de Tariş'de oynadıkları oyunun aynısını Tofaş'da sahnelemek istemektedirler MC iktidarının «vatanseverler» olarak nitelediği bir avuç faşist komandonun Seydişehir, Tariş ve son olarak Bursa Tofaş'da işçi sınıfını hedef alan cinayetlerine artık müsade edilmeyecektir. Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş Sendikasının amblemli arabasından işçilere ateş açılmıştır. Saldırı sırasında 06 plakalı minibüsler saptanmış ve olay yerinde Türk Metal-İş Sendikası eski Şube Başkanı Bilge İleri suç üstü yakalanmıştır.»

«Danıştay kararlarını çiğneyen, Anayasa'yı hiçe sayan, halkımız üzerindeki faşist baskı ve terörü günden güne arttıran MC iktidarının demokratik yoldan düşürülerek yerine ilerici halktan yana demokratik bir iktidarın getirilmesi artık güncel bir görev haline gelmiştir» dedi.

2 TEMMUZ 1976

Tofaş'da DİSK üyesi bir işçinin ölümü ile sonuçlanan faşist cinayeti kınayan DİSK Genel Sekreteri Mehmet KARACA basına yazılı açıklama yaptı.

«30 Temmuz günü DİSK'e bağlı Maden-İş üyesi bir işçi Türk-İş'e üye Türk Metal-İş'in silahlı ve motorize tedhişçileri tarafından öldürüldü.

1. Anarşiye ve silahlı eylemlere karşı, demokratik rejimden yana olduğunu ileri süren Türk-İş yönetimi bu faşist cinayeti kınayacak mı? Aynı Türk-İş yönetimi kendi üyesi bir sendikanın arabasının cinayet aracı olarak kullanılmadığını iddia edebilir mi? Türk-İş yönetimi, aralarında eski şube başkanının da bulunduğu kendi üyesi Türk Metal-İş yöneticileri hakkında ne gibi bir işlemde bulunmayı düşünüyor?

2. İşverenler, özellikle DİSK üyesi işçilerin sendikal hak ve özgürlükleri korumak için giriştikleri her eylemi yasa dışı ilân ediyorlar. İşverenler, demokratik rejimden yana olduklarını iddia ediyorlar, bu doğrultuda propaganda yapıyorlar.

Soruyoruz:

İşverenler, Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş'in silahlı tedhişçilerinin işlediği bu cinayeti ve Tofaş'ta örgütlü DİSK e bağlı Maden-İş'e karşı girişilen bu saldırıyı ne zaman protesto edecekler?

3. Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş sendikası yönetimi «davadan döneni vurun» diyen ve iktidar ortağı olan faşist bir kuruluşla işbirliği halindedir. Cinayeti işleyen Türk-İş'e bağlı Türk Metal-İş'in silahlı zorbaları MC iktidarı yetkililerinin desteklediği ve kışkırttığı faşist birliklerin bir parçasıdır. Böylece MC iktidarı bir kez daha açıkça bu silahlı saldırıya bulaşmıştır.

Tofaş'ta işlenen cinayet işçi sınıfına ve demokrasi mücadelesine karşı işlenmiş bir cinayettir. Bu ve benzeri faşist cinayetler karşısında DİSK elbette sessiz kalmayacaktır.

Bu sorulara açıkça cevap vermedikleri sürece, Türk-İş yönetimi, işverenler ve MC iktidarı arasındaki güç ve eylem birliği bir kez daha vurgulanmış olacaktır.

3 TEMMUZ 1976

İstanbul Belediye'sine ait işyerlerinde örgütlü olan DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası 1 Mart tarihinde sona eren toplu sözleşmenin bir yıl uzatılarak ek bir protokolle günlük artışlara ve yemek paralarına artış yapılması nedeni ile bir açıklama yapan DİSK Genel Başkanı;

«İşçilerin geçim durumu ve buna ilişkin ücret sorunu DİSK mücadelesi içinde birinci derecede yer alır. Bu nedenle yeni üyemiz GENEL-İŞ sendikasının İstanbul Belediye'sinde çalışan 12 bin civarındaki üye kardeşimizin bu ekonomik sorunu, üye Sendikamız GENEL-İŞ ile birlikte derhal ele alınmıştır.»

9 TEMMUZ 1976

DİSK Genel Temsilciler Meclisi

1. Devlet Güvenlik Mahkemeleri,

2. DİSK'in örgütlü olduğu işyerlerindeki işçiler üzerinde yoğunlaşan faşist komando saldırıları,

3. DİSK'e bağlı sendikalara toplu sözleşme yetkisi verilmemesi için gerekli yerlere gizli emir ve talimatların verilmiş olması,

4. Halk hizmetinden kopuk ve MC iktidarının gerici faşizan politikası doğrultusunda halkın şartlanması için yayın yapan TRT.

konularını görüşmek üzere toplandı.

DİSK Genel Temsilciler Meclisinde açık konuşmasını DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER yaptı:

Konuşma özet olarak şöyledir:

«Hatırlarsanız, Konfederasyonumuzun 9. Kuruluş yılını kutlama şöleninde şöyle seslenmiştim: «Faşizmin çizme seslerinin yükseldiği şu günlerde, eminim ki birer, birer hepimiz aynı şeyi düşünüyoruz. Başta gelen kaygımız, örgütümüzü kara saldırının ateşinden korumak, onu güçlendirmek ve yüceltmektir.» Gerçekten de o günden bu yana DİSK'in sesi yeni yeni işyerlerinde yükselerek Onbinlerce işçi kardeşimiz örgütümüze katıldı. En önemlisi 1 Mayıs birlik-mücadele ve dayanışma günü hem muhteşemliği, hem de bilinçli kararlılığıyla işçi sınıfımızın ve bu günü düzenleyen DİSK'in disiplinli gücünü ortaya koydu.

DİSK sorumlu ve kararlı tavrıyla karşı sınıfların düşmanlığını çekerken, geniş kitlelerin sevgi ve güvenini kazandı. Kanunsuz lokavtlara, iş ten çıkarmalara ve yasa dışı davranışlara karşı direndiği için saldırıya uğrayan, sınıf barışını savunan sendikaların hışmına uğrayan işçilerin yanında yer aldı. Yüzlerce, binlerce bilinçli işçi, gece gündüz ve yorgunluk bilmeden DİSK'e sahip çıktı. DİSK'i sarı çetelerin karargah kurduğu işyerlerine soktular. Görmediğimiz, tanımadığımız binlerce işçi sınıfı yandaşı DİSK'in yücelmesi için yiğitçe kavga verdiler.»

10 TEMMUZ 1976

Gerici faşist karması MC iktidarının başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi halkımız üzerinde sürdürdüğü baskı ve terör devam ediyor. Bursa Tofaş fabrikasında DİSK üyesi bir işçinin kurşunlanmasını protesto etmek için düzenlenen mitingde konuşan DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER «İşçi sınıfımıza karşı faşist çetelerin giriştikleri saldırıların amacı açıktır. İşçilere gözdağı vermek, onları yıldırmak, DİSK'in gelişmesini engellemek ve giderek ortadan kaldırmak.

Bursa'da faşist güçlerin hesapları suya düşmüş, tuzak bozulmuştur. Bu, bilinçli Bursa işçilerinin soğukkanlılığı, cesareti, uyanıklılığı ve direnişi sayesinde olmuştur. Bugün buradaki kitlesel eylemimiz, MC iktidarının koltuğu altındaki faşist beslemelere bir ihtardır» dedi.

12 TEMMUZ 1976

Faşist saldırıların yoğunlaşması işçi sınıfı ve emekçi halkımızı hedef alarak bu amaçla DGM yasa tasarısını meclislerden geçirme hazırlıklarını artırması üzerine Meclisler yaz tatiline girene dek, DİSK'e bağlı işyerlerindeki işçiler ile DİSK ve DİSK üyesi sendikaların yönetici ve diğer kadrolarının yıllık ücretli izinleri ertelendi.

20 TEMMUZ 1976

DİSK Genel Merkezinde toplanan DİSK üyesi sendikaların örgütlenme ile ilgili Yürütme Kurulu üyeleri çalışmaları gözden geçirerek DİSK'in 1978'de 1.000.000 üyeye ulaşması için gerekli çalışmaların yapılması karara bağladı.

VE ÜYE SENDİKALAR OLAYLAR GELİŞİMİ

1 TEMMUZ 1976

Bursa Tofaş Fabrikasında faşistler tarafından öldürülen Muammer Çetinbaş'ın cenazesine katılmak ve olayı protesto etmek için 13 fabrikada üretim durduruldu.

Üretimi durduran işçiler MC'nin izlediği demokrasi ve özgürlük düşmanı gerici politikasını kınadı.

2 TEMMUZ 1976

İskenderun Limanına kayıtlı 21 balıkçı teknesinde, DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikasına üye 200 balıkçı işverenin toplu sözleşme görüşmelerine gelmemesi üzerine grev uygulamasına başladı.

3 TEMMUZ 1976

İstanbul Belediyesi işyerlerinde örgütlü DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası 1 Mart tarihinde sona eren toplu sözleşmeyi bir yıl daha uzatarak toplu sözleşmeye getirdiği ek protokolle günlük ücretlere 45, yemek parasına 5 lira olmak üzere toplam 50.— TL. zam sağladı.

5 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı Tek-İş Sendikası ile Bağcılar Elektrik Su İşletmesi arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri çeşitli baskılara ve yasa dışı lokavta rağmen işçilerin kararlı mücadelesi sonucunda anlaşma ile sonuçlandı.

10 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasına üye Muammer Çetinbaş'ın Tofaş işyerinde faşist komandolar tarafından vurularak öldürülmesini ve işçi sınıfının demokrasi mücadelesine, sendikal örgütlenmesine karşı yöneltilmiş olan saldırıları protesto etmek amacı ile düzenlenen miting Bursa'da yapıldı.

9 TEMMUZ 1976

● DİSK Genel Temsilciler Meclisi toplandı. Konuşan işçi temsilcileri bugün için acil hedef olarak toplum yaşamının her kesiminin ve devletin demokratikleştirilmesi gerektiğini vurgulayarak bu hedefin dayattığı acil görevin de Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasa tasarısının çıkarılmaması için demokratik hak ve özgürlüklerin sonuna kadar kullanılması gerektiğini belirtti.

● Devlet Malzeme Ofisi Basımevi işyerlerinde çalışan Basın-İş'e bağlı 190 işçi grev uygulamasına geçti.

12 TEMMUZ 1976

● DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Trabzon Belediyesi işyerlerinde çalışan 920 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzaladı.

● Merkez Yönetim Kurulu toplanan DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası DİSK'in devrimci ilkelerini yaygınlaştırma kararı aldı.

13 TEMMUZ 1976

Üç bini aşkın işçinin çalıştığı Kazlı Çeşme deri fabrikalarında işçiler sarı sendika zincirini kırıyor. Türk-İş'e bağlı Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şube başkanı «sınıf uzlaşmacısı sarı sendikacılara ödün vermeden keskinleşen işçi sınıfı mücadelesinde gerçek yerini alabilmek için» istifa etti.

15 TEMMUZ 1976

Karadeniz Bakır İşletmeleri Murgul, Çakmakkaya tesislerinde DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasının toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma olmadığı için 17 Haziran'da başlattığı grev devam ediyor.

16 TEMMUZ 1976

İşçi sınıfımızın DİSK'e bağlı sendikalarda örgütlenmesini engellemeyi amaçlayan saldırılar yoğunlaştı.

İşverenlerin işbirliği içinde olduğu sarı sendikaları işçilere dayatmak istemesi ve işçilerin kabul etmemesi üzerine Uğurgül San., Ege San., Bulutlar Makina San., Pres Döküm Sanayii işyerlerinde başlayan direnişler devam ediyor.

17 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasına üye işçilerin Roma Oteli işyerinde sürdürülmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinden bir sonuç alınamaması üzerine grev uygulamasına geçildi.

18 TEMMUZ 1976

Lice Deprem İnşaat Bölgesinde çalışan 250 işçi adına DİSK'e bağlı Baysen-İş Sendikası ile İmâr İskân Bakanlığı arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı.

19 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasında örgütlenmek isteyen Otomarsan işçilerinden 6 işçinin işine işverenin son vermesi üzerine 1200 işçi direnişe geçti.

20 TEMMUZ 1976

● DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikası üyesi işçilerin 7 Temmuz'dan bu yana DMO işyerlerinde sürdürdükleri grev imzalanan toplu sözleşme ile sona erdi. Toplu sözleşme ile işçilere yeni sosyal haklar ve ücret zammı sağlandı.

● Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Müdürlüğü işyerlerinde çalışan DİSK'e bağlı Teknik-İş Sendikasına üye işçiler toplu sözleşmenin uygulanmamasını protesto etmek için üç günlük yemek boykotu yaptı.

22 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası ile Ankara Belediyesi arasında sürdürülmekte olan toplu sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı.

23 TEMMUZ 1976

İpraş ve Petkim işyerlerinde yapılan sahtekarlıklar, işverenlerin ve MC iktidarının işçiler üzerindeki baskılarla ilgili bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya Sanayi İşçileri Sendikası İzmit Yarımca'da kurulu İpraş ve Petkim işyerleri ile Ankara Petkim Genel Müdürlüğü ve Aliağa Gurup Başkanlığında çalışan işçiler üzerindeki faşist baskıların devam ederek yoğunlaştığını belirtti.

25 TEMMUZ 1976

Keramik işkolunda örgütlenerek hızla gelişen DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikasının Olağanüstü Genel Kurulu toplandı.

26 TEMMUZ 1976

Adana Bossa Un Fabrikası işçilerinin grevi 52. gününde kırıldı. Adana İş Mahkemesinin 275 sayılı yasanın 27/2. maddelerine aykırı olarak işçilerin aleyhine verdiği kararı, protesto etmek için işbaşı yapan işçiler görev gözcüsü gömleklerini Yüksek Hakimler Kurulu Başkanlığına gönderdi.

27 TEMMUZ 1976

Rulo Basımevi A.Ş. işyerinde çalışan DİSK'e bağlı Basın-İş üyesi işçilerin, toplu sözleşme görüşmelerinde varılan anlaşmazlık üzerine 25 Temmuz 1976 günü başlattığı grev devam ediyor.

30 TEMMUZ 1976

DİSK'e bağlı Tümka-İş Sendikasında örgütlü Bomas işçilerinin toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıktı.

31 TEMMUZ 1976

DİSK üyesi Teknik-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu toplandı. Son günlerin önemli olaylarının da görüşüldüğü genel kurul sonucunda basına yapılan açıklamada işçi sınıfımızın birlik içinde ve kararlı mücadelesi işverenlerin ve onların iktidarlarının her türlü işçi düşmanı girişimini boşa çıkartacağı belirtildi.

MC DIŞ POLİTİKA SORUNLARINDAN MEDET UMUYOR

. MC iktidarı ikinci yılının ilk yarısını tamamladı. Baskı ve sömürünün alabildiğine yoğunlaştığı, kanlı komando saldırılarının sürüp gittiği, hukuk dışı davranışların olağan bir hale geldiği ve hayat pahalılığının dayanılmaz ölçülere ulaştığı bir ortama sürüklendi Türkiye.

Tekelleşme sürecinin artan hızıyla orantılı olarak, işçi sınıfının bilinç düzeyi de görülmemiş ölçüde yükseldi ve sınıf savaşımı keskinleşti. Halk kitlelerinin demokratik bir iktidara olan özlemleri günden güne güç kazanıyor. Demokratik kitle hareketleri, özellikle de Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından düzenlenen görkemli 1 Mayıs gösterileri, egemen sınıflarda büyük şaşkınlıklara ve tedirginliklere yol açtı. 1 Mayıs gösterileriyle işçi sınıfı, devrimin öncü gücü olduğunu kesin bir şekilde kanıtladı ve bazı bulanık kafalı aydınlara ciddi bir uyarıda bulundu.

MC, Türkiye'nin sorunlarına çözüm getirmek bir yana, bu sorunların daha da büyümesine ve büsbütün içinden çıkılmaz hale gelmesine neden oldu. Bu durumda MC varlığını ayakta tutabilmenin tek çaresi olarak faşizmden medet umuyor ve faşist bir yönetimin maddî dayanaklarını hazırlamaya çalışıyor. Zaten yarı-faşit uygulamalarıyla faşizme doğru bir tırmanma halinde olan MC, başta işçi sınıfı olmak üzere demokratik ve anti-faşist güçlerin direnişlerini kırmak için bütün olanaklarını seferber etti.

İşte burada, MC'nin izlediği dış le durmak gerekecek. Önce şunu belirtmek yerinde olur ki, MC'nin dış politikası, Amerikan emperyalizminin Ortadoğu ve Akdeniz politikası ile NATO'nun saldırgan emellerinden bağımsız düşünülemez. Amerikan emperyalizmi, özellikle bu bölgelerde nüfuz alanını genişletmek istemekte ve bunun için de, savaş kışkırtıcılığına bel bağlamaktadır. Lübnan'daki sıcak savaş dalgasının şimdi de Ege Denizi'ne doğru yayılmasını sağlama çabaları bu açıdan ele alınmalıdır. Türkiye'de ve Yunanistan'da savaş kışkırtıcılığından medet uman çevreler ise, bu emperyalist politikaya alet olmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Silâhlanma yarışına hız verilmesi ve halklar arasında düşmanlık yaratacak propagandanın geliştirilmesi, savaş kışkırtıcılığının başlıca yollarındandır. Bunun için düzmece olaylar yaratılır ve bir «ulusal tehlike»nin kitlelerde uyandıracağı duygulardan yararlanılmak istenir. Böyle durumlarda, sınıf savaşımının «ulusun ve ülkenin bölünmezliği» açısından sakınca teşkil ettiği öne sürülür ve özellikle işçi sınıfına karşı baskı uygulamaları için elverişli bir ortam hazırlanmış olur. Devlet Güvenlik Mahkemeleri gibi olağanüstü yargı yöntemlerine başvurulması ve sıkıyönetim uygulamalarına gidilmesi, böylesi bir ortamın oluşturulmasına bağlıdır.

Hora'nın Ege'ye açılmasıyla başgösteren gelişmeleri de, bu açıdan değerlendirmek yerinde olur. MC, Ege kıta sahanlığı sorunundan alabildiğine yararlanma yolunu tutmuş ve açıkça savaş kışkırtıcılığına girmiş bulunuyor. Ege'deki Yunan adalarına ilişkin sözler bunun açık bir kanıtıdır. **Böylelikle, bir yandan militarist güçlerin iştahını kabartmak bir yandan da, halk arasında şoven eğilimleri kamçılayarak ülke çapında bir savaş atmosferi yaratmak amacının gerçekleşeceği umuluyor.**

MC'nin buna fazlasıyla ihtiyaç tikadaki başarısızlıklarını, ancak dikkatleri dış politika sorunları üzerinde yoğunlaştırarak örtbas edebileceği umudundadır. Çünkü, dikkatleri başka alana kaydırarak içerdeki faşizm hazırlıklarını tamamlayabileceğine inanmaktadır. MC'nin, bu planında bir ölçüde başarı sağladığı da söylenebilir. Zira iç politikadaki keskin sürtüşmelere rağmen, dış politika alanında ilerici muhalefetin bir kesiminin ortaya koyduğu tavır, MC'nin planlarına fazlaca aykırı görünmemektedir. Öte yandan demokratik parlamenter güçlerin, iç politikadaki anti-faşist ve demokratik tutumunu dış politikada da aynı ölçüde göstermeleri, hesaplarını bozmak bakımından büyük önem taşıyor. Bunun yanısıra, bazı ilerici yazarların Ege sorununu ele alışları da, MC'nin hesaplarına uygun düşüyor. MC'ye karşı muhalefetin, giderek, «MC'nin Türkiye'nin çıkarlarını koruması» biçimindeki bir istekle birlikte yürütülmesi mümkün müdür? MC'den, yapamayacağı bir şeyi beklemek uğruna onun bazı girişimlerini desteklemek ve hatta teşvik etmek, kime, ne yarar getirecek?

Bir de şu var: Bazı çevrelerde, MC'yi oluşturan siyasal partilerin aralarında uyuşmazlıklar olduğu ve bu iktidarın tasarladığı şeyleri yapacak güçten yoksun bulunduğu öne sürülüyor. Böyle bir varsayıma bel bağlamak, işin kolayına kaçmaktan başka anlama gelmez. MC'nin önemli zaaflar içinde olduğu bilinmiyor değil. Ancak bu zaaflarının MC'yi daha da saldırgan hale getirdiği ve onu bazı zorunlu tedbirlere yönelttiği unutulmamalıdır. MC, saldırgan NATO'nun ve Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki uzantısından başka bir şey değildir.

Başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm demokratik ve anti-faşist güçlerin önündeki başlıca acil görev, MC iktidarının düşürülerek yerine halktan yana, demokratik bir iktidarın getirilmesine birlik halinde çaba göstermektir.

DİSK'e BAĞLI SENDİKALAR

1. **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
No: 112/16 MALTEPE/ANKARA
2. **BAR-DER-İŞ** 25 01 33
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
3. **BASIN-İŞ** 22 61 97-27 67 37
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No: 12
CAĞALOGLU/İSTANBUL
4. **BAYSEN-İŞ** 29 09 34
Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/10
YENİŞEHİR/ANKARA
5. **BESİN-İŞ** 11 58 53
Çankırı Cad. Barışta İşhanı Kat: 1 No: 6
ANKARA
6. **ÇAĞDAŞ GIDA-İŞ**
Cibali Hisaraltı Sok. No: 98
UNKAPANI/İSTANBUL
7. **ÇAĞDAŞ MADEN-İŞ** 11 617
Tahtakale Veziri Cad. Kent Pasajı Kat: 2
No: 203-204 BURSA
8. **DEVRİMCİ TOPRAK-İŞ** 18 83 61-25 49 56
Akay Cad. 25/5 Kat: 2
BAKANLIKLAR/ANKARA
9. **GAM-SEN** 45 59 46
Abdülhak Hamit Cad. No: 8 Kat: 4
TAKSİM/İSTANBUL
10. **GENEL-İŞ** 17 54 59-17 52 53
Süleyman Sırrı Sok. 2/4
SIHHIYE/ANKARA
11. **GES-İŞ** 17 44 92
Necatibey Cad. No: 19/28 Kat: 7
YENİŞEHİR/ANKARA
12. **GIDA-İŞ** 21 30 47
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
13. **HAS-İŞ** 28 26 40
İncili Çavuş Sok. Karadeniz Apt. Kat:1
SULTANAHMET/İSTANBUL
14. **HÜRCAM-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
15. **KAPFER GENEL-İŞ** 18 99 87
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 53/10
MALTEPE/ANKARA
16. **KERAMİK-İŞ** 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
17. **LASTİK-İŞ** 25 42 70-71
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
18. **MAB-İŞ** 29 39 40-29 47 92
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Apt.
No: 2/9 YENİŞEHİR/ANKARA
19. **MADEN-İŞ** 48 50 74-75-76
Barbaros Bulvarı No: 58/2-3-4-5
BEŞİKTAŞ/İSTANBUL
20. **NAKLİYAT-İŞ**
Cibali Hisaraltı Sok. No: 98
UNKAPANI/İSTANBUL
21. **TÜRKİYE PETROL VE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI** 17 48 10-25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. No: 7/13-14-15 ANKARA
22. **TEK-İŞ** 18 89 99
İnkilâp Sok. No: 3/8
YENİŞEHİR/ANKARA
23. **TEKNİK-İŞ** 17 52 87-17 84 20
İzmir Cad. No: 45/13
YENİŞEHİR/ANKARA
24. **TEKSTİL** 26 85 90
Bâbiali Cad. Sıhhıye Apt. No: 19/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
25. **TURİZM-İŞ** 45 73 82-49 00 90
İstiklâl Cad. Taksim Palas 27-29/3
TAKSİM/İSTANBUL
26. **TÜMKA-İŞ** 25 42 70-71
Londra Asfaltı Merter Sitesi
AKSARAY/İSTANBUL
27. **YENİ HABER-İŞ** 29 63 48-49 29 71-16
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Tulluoğlu Apt.
No: 71/1-2 MALTEPE/ANKARA

DİSK YAYINLARI

DÜZENLİ YAYINLAR

★ **DİSK AJANSI (Her Salı ve Cuma Günleri çıkar.)**
★ **DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (Fransızca ve İngilizce olarak her ayın 20. günü çıkar.)**
★ **DİSK DERGİSİ (DİSK'in aylık yayın organıdır.)**

KİTAP VE BROŞÜRLER

1 — TÜRK-İŞ Çıkmazı, 1967 (Tükendi)
2 — DİSK Kuruluş Bildirisi, Anatüzüğü, 1967 (Tükendi)
3 — İşçilerin Uyanışı, 1967 (Tükendi)
4 — II. Genel Kurul Çalışma Raporu, 1968 (Tükendi)
5 — Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır, 1970 (Tükendi)
6 — DİSK'in 4. Mücadele Yılı, 1971 (Tükendi)
7 — TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor, 1971 (Tükendi)
8 — Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı, 1972 (Tükendi)
9 — IV. Genel Kurul Raporu, 1973 (Tükendi)
10 — Referandum, 1973 (Tükendi)
11 — Erdemir Grevinin İçyüzü, 1974 (Tükendi)
12 — Genel Af, 1974
13 — Anatüzük, 1974
14 — Ortak Pazar ve Türkiye, 1974 (Tükendi)
15 — V. Dönem Çalışma Raporu, 1975
16 — V. Genel Kurul Raporu, 1975
17 — Anatüzük, 1975
18 — Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı
19 — 1 Mayıs, 1976
20 — K. TÜRKLER ve H. TUNÇ Açık Oturumu «Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığımız» (Basılıyor)

DUYURU
POSTA ÇEKİ HESAP NO: 96 814
Dergimize bağışta bulunmak isteyenler, bulundukları yerde bulunan PTT şubelerinden 96 814 No. lu Posta Çeki Hesap Numarasına bağışlarını yatırmalıdırlar.

$
savaşa karşı barış, sömürü ve zulme karşı savaş...